

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur F. H. K. ZAALBERG,
Kali Besar No. 23.
Telefoon Nos. 1015 en 155.
Telegram-adres: Nieuwsblad Batavia.

Abonnement per 6 maanden f 10.—
Advertentiën voor 5 woorden 25 cents.
Grootte letters naar plaatsruimte tegen regeltarief.
Geen Advertentie wordt voor minder dan f 1.—
geplaatst. Bewijsnummers 10 cents.

Uitgevers G. KOLFF & Co.
Kali Besar No. 24.
Telefoon No. 1019, 26 (Filiaal Weltevreden.)
Telegram-adres: KOLFF Batavia.

EERSTE BLAD.

Dit Nummer bestaat uit Zes Bladen en het
Wekelijksch Financiël Overzicht.

INHOUD:

van het Tweede Blad:

Bescherming van den Ilander; Ned.-Indië (Ver-
volg van het Eerste Blad).

van het Derde Blad:

Uit de Pasoendan; Het Enquête-voorstel; De
Zaak Hofrichter; Feuilleton.

van het Vierde Blad:

Wat ons voorbijgaat; De Perzische Kwestie; Het
Boek van Generaal Koeropatkin; Gemengde Be-
richten.

van het Vijfde blad:

Exploratie van Nieuw Guinea; Het valsche ras-
sische Goud.

van het Zesde Blad:

Zig-Zags; Parfums; In Boeien; Confetti.

EDITIE VAN 4 UUR 's MIDDAGS.

NEDERLANDSCH INDIE.

Batavia, 25 Juni 1910.

Hollandische Mail.—Het s.s. *Ophir* met de
hollandische mail is heden morgen 8 uur te Padang
aangekomen.

Post voor Padang.—Morgenochtend te 10
uur v.m. sluit de post voor Padang per s.s. *Celebes*.

Een Geruststelling.—Men seint ons heden
uit Nederland dat het bericht der oprichting eener
fabriek voor de vervaardiging van kunstmatige
rubber door de bekende Erberfeldsche Farbenfa-
brieken weder wordt tegen gesproken.

Onze twijfel aan de juistheid der mededeeling
was dus gerechtvaardigd, — maar toch is deze ge-
ruststelling een gelukwensch waard.

Gemeenteraad.—De gemeenteraad zal Woens-
dag morgen vergaderen. De agenda luidt:

Arrestering notulen vergadering 25 Mei. Goed-
keuring verantwoording: van directeur gemeentewer-
ken over 1909; van opzichter varkensbattor; van id. commissie gemeentebureau betreffende in 1909
ontvangen begrafenisrecht en van den administra-
teur van Menteng over 1909.

3a. Beschikking over f 116.85 ter betaling van ver-
zekeringpremie van de auto van den directeur der
gemeentewerken.

b. Af en overschrijving begroting dienstjaar 1909.

c. Kosten der boring van de artesische putten
Parapatan II en Glodok II ad. f 10180.89.

d. Processen-verbaal financiële commissie be-
treffende opnemingskassen directeur gemeentewer-
ken, administrateur europeesche begraafplaats, op-
zichter varkensbattor en administrateur Menteng.

4. Verzoeken om gebruik van gemeentegrond,
op den weg Perodjan, op den weg kampong Banda, op
den weg Pimobesie, op den weg Patekoon, op
Voorburgstraat, op den weg Sawabesar, op den weg
Petodjo-ilir, op Koningplein-Noord, op welke
verzoeken afwijzend advies is uitgebracht; en op
het Koningplein door D. H. Brongdoest van Amstel.

5. Eigendomsaanvragen.

a. van grond op Prapatan door Sech Jafar bin
Oemar Bihlas van grond op Kramat door W.
Laurens (gunstig advies); van grond in kampong
Kali Mati door Lim Koen Hong (gunstig advies);
van grond te Pasarbaroe door Tan Som Jam
(geen gemeentegrond) en van grond te Kampong
Moeka door Souw Sian Tjong (afwijzend advies).

6. Opstal aanvraag N. I. S.

7. Het onder beheer der gemeente brengen van
het Heemradenplein.

8. Aanvaarding beheer artesische put te Tjikini.

9. Het maken van een gebouw voor magazijn.

10. Het doen van zware herstellingen aan het
huis no. 25, behorende tot het land Menteng.

11. Verzoek N. I. Tramweg maatschappij tot
aanleg dubbel spoor van af station Kramat tot
grens gemeente Moester-Cornelis.

12. Watervoorziening Tandjong Priok.

13. Request Oefj Bosa Hoeij omtrent toepassing
rooifreglement op de door hem in Gang Holle ge-
bouwde huizen.

14. Rapport raadscommissie omtrent uitbreiding
inlandsche begraafplaats te Karet.

15. Aankoop staatsie-bijwagens en metalen dood-
kisten ten behoeve van de europeesche begraafplaats.

16. Het houden eener samenkomst van leden van

gemeenteraden ter bespreking van gemeentebelan-
gen.

17. Definitieve benoeming van een directeur der
gemeentewerken.

Maatregelen tegen de Cholera.—Don-
derdag jl. heeft de geneeskundige raad van Batavia
in het militair hospitaal een vergadering gehouden
onder voorzitterschap van den gewestelijk eerst-
aanwezenden officier van gezondheid, majoor Salin,
ter behandeling van de door de stadsgeneesheeren
ingediende voorstellen, ter bestrijding van de cho-
lera in de gemeente Batavia. Na amspele bespreking
werden de volgende besluiten genomen:

In de eerste plaats werd benoemd een subcom-
missie, die aan den resident van Batavia de volgende
voorstellen zal hebben te doen: Zij zal den resident
verzoeken een commissie van deskundigen instel-
len, waaronder een hygiënist, die het vraagstuk van
de watervoorziening en afvoer van de stad in studie
zal hebben te nemen. Echter zal deze commissie
zoo spoedig mogelijk hebben te adviseeren omtrent
de oogenblikkelijke voorziening in den watervloed,
die in onderscheidene kampongs heerscht.

Tevens zal deze commissie aandringen op de in-
stelling van een cholera-politie; aan het hoofd dezer
politie zou de commissie geplaatst willen zien, een
controleur en een geneesheer. Omtrent de werkwijze
dier politie werd door de stadsgeneesheeren een uit-
voerig advies ingediend, dat eventueel als leidraad
zou kunnen dienen voor de te benoemen functiona-
rissen.

Den resident zal voorts door de subcommissie
worden in overweging gegeven om, ter uitvoering
van deze plannen, aan den gemeenteraad te vra-
gen, welk bedrag dit college daarvoor beschikbaar
kan stellen. Bovendien zal den resident worden
verzocht om een beroep te doen op den steun van
particulieren.

Immers zijn dezen in de eerste plaats belangheb-
benden, daar handel en scheepvaart beide belem-
mering ondervinden door de epidemisch heers-
schende ziekte. De geneeskundige raad vertrouwt,
dat het te Semarang gegeven voorbeeld tot na-
volging te Batavia zal strekken.

Eventueel zal den resident, wanneer de steun van
ge meenteraad en particulieren in deze onvoldoende
mocht blijken, worden verzocht zich te wenden tot
de regeering.

In de tweede plaats benoemde de raad een sub-
commissie, die de bestaande wenken voor cholera-
prophylaxe zal herzien en uitbreiden, terwijl zal
worden voorgesteld deze wenken te laten drukken
in drie talen: nederlandsch, chineesch en maleisch
om ze te laten aanplakken in alle stations, pandhui-
zen, postkantoren, aan hoeken van straten, enz. enz.

Een derde subcommissie werd benoemd, die in
beraad zal nemen de vraag, waar particuliere cho-
lera-lidder zullen worden opgenomen en verpleegd,
wanneer het Militair Hospitaal niet langer vol-
doende ruimte biedt. Dit geval heeft zich eenige
dagen geleden reeds bijna voorgedaan. Zij zal
zich daarvoor wenden in de eerste plaats tot het
bestuur der Vereeniging voor Ziekenverpleging,
die gerekend kan worden het aangewezen lichaam
te zijn, dat in dezen toestand verandering kan
brengen.

Voorts werd nog in de vergadering de aandacht
gevestigd op het feit, dat de levering van water
aan de schepen nog steeds geschiedt met prauwen
van Batavia, welke prauwen verleden jaar door
een commissie van onderzoek werden afgekeurd.
Nagegaan zal worden in hoeverre het mogelijk is,
hierin ten spoedigste verbetering te brengen.

Korano-Jen.—Men schrijft ons van marine-
zijde uit de wateren van Nieuw Guinea:

Een der zonderlingste snaken waarmede we hier
zoo nu en dan te maken hebben, is het hoofd van
Tobadi, Korano Jen, bij onze matrozen algemeen
bekend onder den naam kraantje. Hij is een mid-
delmatig lange man, die een ontzaglijken pruik
wollig kroeshaar draagt en zich met blijkbare voor-
liefde in een kostuum steekt, dat door kapitein
Sachse speciaal voor hem is uitgedacht. Het be-
staat uit een gewone broek, een zeldzaamheid voor
een Papoea, en een soort Atjehbuis van khaki met
een rij militaire knopen en vier van kleppen voor-
ziene zakken, aan elken kant twee. Maar zijn trots
zijn de tot de ellebogen van biezen voorziene mou-
wen, die hem in zijn eigen oogen ver boven zijn
ondergeschikten doen uitsteken en die hij dan ook
altijd zoo weet te draaien, dat ieders oog er on-
middelijk op valt.

Hoe dankbaar ook voor het prachtige pak dat
hem door den nederlandschen officier geschonken
is, zoo komt hij toch niet altijd even gaarne met de
onzen in aanraking en is hij toevallig wel eens zoek,
wanneer onze officieren of gezaghebbers lust heb-
ben om zich een poosje met hem te onderhouden.
Hij moet dan opgespoord, en met zachten dwang
tot ons gevoerd worden. Maar is voor zoo'n keer
zijn wantrouwen weder wat verdwenen dan toont
hij zich een zeer sociaal mensch, met wien wel op

te schieten is. Hij is zeer gevoelig voor de ontvangst
van een doosje lucifers of ook voor een bos half-
ontkiemde uien, die hij ijverig plant en waarvan
hij zich een goeden oogst belooft. Aan boord van
onze schepen komt hij nog minder gaarne en bren-
gen de omstandigheden mede dat hij zachtens ge-
prest wordt om den valreep te beklimmen, dan kijkt
hij in den aanvang onrustig rond alsof hij bang is
dat hem een streek zal worden gespeeld. Maar is
hij eenmaal aan het dek en door de matrozen vrien-
delijk als kraantje begroet, dan komt hij langzamer-
hand op zijn gemak en raakt hij overtuigd van
onze goede bedoelingen.

Het meest onder den indruk is hij van het elec-
trische zoeklicht, dat hij de zon noemt en waarvan
hij gaarne wordt op de hoogte gesteld.

Laatst vermat hij zich 's middags om 12 uur het
verzoek te doen om de zon eens te laten schijnen. De
zee-officier tot wien de vraag gericht werd verklaar-
de dat overdag het licht aan den hemel was uitgeleend
om de echte zon te helpen schijnen, een antwoord
dat Korano Jan afdoende voorkwam. Maar of er
dan te zijner eere eens een kanon mocht worden
afgeschoten. Om den man in zijn humeur te hou-
den, bewilligde de commandant in deze manoeuvre.
Het grootste kanon werd van een losse kardoes
voorzien en vlak bij de ooren van den groote af-
geschoten. Deze was door den slag zoo verschrikt,
dat hij eenige malen over zijn hoofd buitelde en
eerst geruimen tijd daarna tot rust kwam. Hij
verklaarde zich toen met trillende beenen en een
vaalbleek gelaat, vaalbleek voor zooverre een Pa-
poea dat kan worden, voldaan, maar voegde er
haastig bij dat hij van een tweede uitvoering wensch-
te verschoond te blijven. En deze maal meer dan
andere keeren, was het hem aan te zien, dat hij
opgelucht ademhaalde, toen hij veilig en wel in zijn
pauw was afgedaald.

Kitchener over Java.—Men schrijft ons
uit Londen:

Een mijner nederlandsche kennissen die bij ge-
legenheid van de begrafenis van koning Edward
met lord Kitchener is in aanraking gekomen, mocht
van dezen opperofficier vernemen dat hij met zoo
grote belangstelling onze koloniën bereisd en van
zijn bezoek zulke aangename herinneringen bewaard
had. In het bijzonder weidde hij uit over het re-
monte-depot te Padalarang, dat hij een uitnemend
bestuurde model inrichting vond, waarmede door
het indisch gouvernement alle eer werd ingelegd
en dat gerust aan andere koloniseerende mogend-
heden mocht worden ten voorbeeld gesteld.

Beschreven en bedrukte Postzegels.
—Het is waarschijnlijk aan weinigen onzer lezers
bekend dat eenigen tijd geleden de ambtenaren der
posten een circulaire hebben ontvangen van den
post- en telegraafdienst, waarbij hun voorgeschre-
ven werd er in het vervolg acht op te geven, dat
postzegels, beschreven of bedrukt, ongeldig zijn en
dat poststukken, van zulke zegels voorzien, be-
schouwd moeten worden als te zijn ongefrankeerd.

Waar bij velen o.a. de gewoonte bestaat, ter voor-
koming van diefstal, het woordje «franco» over den
postzegel heen te schrijven, achten wij het nuttig
op bovenbedoelde circulaire te wijzen, omdat deze
en dergelijke toevoegingen in het vervolg aanlei-
ding kunnen zijn dat de geadresseerde strafport
moet betalen.

Van de Kali Besar. Er was hedenmorgen nog
al deining aan de Kali Besar over de vraag wat de
N. I. Handelsbank wel zou doen met het restant
van den koopprijs voor de Pamanoean en Tja-
semlanden. Zooals men weet, is een groot gedeelte
gebruikt tot aflossing van de obligatie-leening;
maar dan schieten er nog een paar millioen over;
en nu dacht men dat de gisteren te Amsterdam
gehouden jaar-vergadering antwoord zou brengen
op de vraag wat daarmee gedaan zou worden.

Men verwachtte een extra-bonus van dertig pct.,
en nog veel meer, maar de telegraaf heeft gezwe-
gen over hetgeen ter jaarvergadering is verhandeld.

—Aandeelen Handelsvereniging Amsterdam
trekken nu meer de aandacht, waar bekend ge-
worden is dat een dividend van 10 pct. wordt uit-
gekeerd, terwijl 2½ millioen van de winst op extra-
reserve is geboekt.

De Cholera elders.—De besmetverklaring
van Japara en Pasoeroean wegens cholera is opge-
heven.

Uit Soekaboemi deelt men ons mede dat de
cholera daar meer in het bijzonder slachtoffers
eischt in het chineesche kamp. De verkoop van
vruchten, van roedjak e.d. is verboden, de straten
worden begoten met een oplossing van kopersulfaat.

Uit Djokja schrijft onze correspondent:
Morgen, Donderdag, komt Louis Bouwmeester
onze stad weer eens bezoeken en ons van zijn mooi

spel doen genieten. Waarom hij ons echter trakteert op *De Big van het 168ste* begrijp ik, en velen met mij, niet goed; het is hier al een paar malen gespeeld, zoodat de aardigheid er af is. Of zou het soms weer „op verzoek” van dezen of genen zonderling geschieden?

Zaterdag gaat „*De Koster van de Kerk*” en *Het spook*, ik meen ten onzent nog onbekende grootheden. Ik hoorde dat Louis verleden week een mooi aanbod heeft gekregen, men wil hem voor goed aan den stadsschouwburg te Amsterdam verbinden. Men mist hem nu zeker in het vaderland; maar wanneer hij daar weer is, weet men hem niet te waardeeren. Hij moet het echter hebben afgeslagen en wil in Indië blijven. Als Indië hem nu maar op prijs weet te stellen!

Onze dilettanten vereeniging „Constantia” heeft Zaterdag nog al succes gehad. De eerste maal dat Constantia een uitvoering gaf, was het maar zoo zoo.

Nu echter hebben de leden zich blijkbaar ernstig voorbereid. Het publiek vermaakte zich best. Het is te hopen dat de jonge vereeniging een langer leven beschoren zij dan haar voorgangers.

Dat een profeet in zijn eigen land niet geëerd wordt zien wij hier: de Wedloop Sociëteit Mataram heeft besloten het buffet dit jaar wederom te gunnen aan Smabers te Semarang. Wat wel de reden kan zijn?

In plaats van het te waardeeren, dat wij een kok en banketbakker hebben, die uitmuntend zijn vak verstaat, gaat men steeds door vreemde eenden in de bijt te halen.

Nu men het woord rubber dagelijks in alle kranten kan lezen en de zwendel niet uitblijft, is er hier ook iemand die mij onlangs zijn nood klaagde.

Hij verleende zijn bemiddeling tot het verkoopen van eenige landen voor een mooien prijs, maar nog geen cent heeft hij voor zijn bemoeienis gezien. En deze bemoeienis is heusch niet gering geweest: 't Is een reizen en trekken, telegrafeeren en schrijven en z.g. koopers als logés ontvangen geweest zonder einde.

In het *Bat. Nieuwsblad* las ik verleden week, dat de zoon van den gepensioneerde regent van Magelang Raden Tjokro Adikoesoemo stoker zou zijn bij de S.S. Hij is echter onlangs gepromoveerd tot machinist. Hij schijnt wel voor niet veel te deugen; hij was al in Semarang in den handel werkzaam, daarna in den Oosthoek op een landbouw onderneming, nu bij de S.S. Ondanks zijn europeesche opvoeding heeft hij het nog niet ver gebracht.

Zijne echtgenoot noemt zich nog steeds bij haar eigen familienaam n.l. mevrouw Visser. Ofschoon zij wis en zeker gaarne naar haar Heimath terug zou gaan en zoo heel veel niet meer voor haar „romantisch” huwelijk schijnt te voelen, doet zij toch haar best den kost te helpen verdienen, hetgeen zeker in haar te prijzen valt. Zij werkt tegenwoordig in Toko Europa en schijnt het daar nog al gewoon te kunnen worden.

Ik heb haar wel eens ontmoet, maar ik moet zeggen dat zij er nu niet bepaald gelukkig uitziet. Ik heb mij ook nooit kunnen voorstellen, hoe een europeesch meisje van goeden huize als zij, haar lot heeft kunnen verbinden aan dat van een Javaan, zij het dan ook al van adellijken bloede.

Er zijn meer heel wat pennen en tongen in beweging geraakt door de overplaatsing van den heer Wessels, assistent-resident van Klaten, in dezelfde functie te Djokja. De een, die in de gunst tracht te komen, hemelt hem op als een energiek man en zegt dat de landhuurders te Djokja wel geluk gewenscht mogen worden met de keuze der regering; een ander noemt het een ongelukkige zet van diezelfde regering, evenals de benoeming van resident van Andel voor Djokja een totale mislukking wordt genoemd. Ik voor mij geloof dat de landhuurders geen aangename herinnering aan den heer Wessels bewaard hebben. Wat zal dat hier prettig worden: een resident waar niets mee te beginnen is; een kluisenaar die zich in zijn huis opsluit, met niemand aanraking zoekt, zijn wil steeds doordrijft, en dan de heer Wessels, die door de landhuurders als dwarsdrijver aangezien wordt. Enfin, de tijd zal het leeren, misschien schikt alles zich nog ten goede.

Nu de heer van Schaik in September a.s. als redacteur van de *Preangerbode* zal aftreden, worden er reeds enkele namen van opvolgers genoemd. Hier vertelt men dat de heer Z., redacteur van een der plaatselijke bladen, gesolliciteerd heeft, en ook de heer L. correspondent van het *Soer. Hbl.*, de laatste zou daartoe aangezocht zijn, maar zou zijn winstgevend baantje er niet aan willen geven. *)

Heden vernam ik dat er zal voortgegaan worden met het bouwen van de commandants- en officierswoningen op de esplanada achter het fort, ook een gouvernemensschool zal daar verwijzen. Van den trauaanleg ten zuiden van het fort komt dus gelukkig niets. Ook werd er bij gezegd, dat de N. I. S. nooit ernstige plannen gehad heeft en dat alles maar loos alarm is geweest.

Zoo nu en dan worden hier nog lichte aardschokken gevoeld, eergisteren nog, 's middags tusschen 3 en 4 uur.

Postspaarbank.— Voor zoover den 24 en Juni ter directie der Postspaarbank bekend was, vermeerderde het aantal inleggers sedert 1 Januari jl. met 3923, waaronder 1524 Europeanen, 2153 Inlanders en 246 Vreemde Oosterlingen, en hun gezamenlijk tegoed met f 197.445.86.

Het totaal aantal inleggers steeg daardoor tot 75132, waaronder 34521 Europeanen, 37246 Inlanders en 3365 Vreemde Oosterlingen, en het totaal-tegoed tot f 7.998.319.595.

Handelsreclame.— De heer dr. F. A. Schöpel heeft van het Oostenrijksche Handelsmuseum de opdracht ontvangen, om de dagblad-reclame voor

*) Wat precies bezijden de waarheid is. De betrekking is aan niemand aangeboden; de vervanger van den heer Van Schaik komt uit Nederland. Red.

de oostenrijksche handels- en industriebelangen in Nederlandsch en Britsch Indië te regelen.

Luchtvaart.— Het laatste nummer van het bijblad op *De Luchtvaart* bevat een rekest van het dagelijksch bestuur der N. I. Luchtvaartvereeniging aan den gouverneur-generaal, waarin, met een beroep op hetgeen reeds door de vereeniging is gepresteerd en op de hulpmiddelen die haar ten dienste staan, het verzoek wordt gedaan, om voor elke der wetenschappelijke vaarten, die eens in de maand zullen plaats hebben, twee waarnemers aan te wijzen, tegen een vergoeding van f 100 per persoon.

Op dit rekest is den 6en dezer een gunstige beschikking gekomen, welke eveneens in het bijblad staat afgedrukt. Zelfs is delandvoogd bereid reeds dadelijk een voorloopige voorziening te treffen. De eenige voorwaarde door Z. E. gesteld is, dat de vaarten, waaraan die waarnemers zullen deelnemen niet op Zondag plaats hebben, daar hun deelneming als dienst moet worden beschouwd en Z. E. het verrichten van dienst op Zondag zooveel mogelijk wil beperken.

Het spreekt van zelf dat deze voorwaarde aangenomen is en zoo zijn heden morgen in Gang Ketapang met de „Batavia” opgestegen: kapitein Pabst van den generalen staf, aangewezen door het departement van oorlog: dr. Braak, onderdirecteur van het observatorium, aangewezen door het departement van marine. Verder de heeren Arntzenius (commandant) en Catz (passagier).

De Cholera.— In het hospitaal zijn 3 patiënten opgenomen.

Een patient, een kind, is overleden.

Een is als hersteld ontslagen. In het geheel worden thans nog 15 lijdens verpleegd, waarvan 2 in ernstigen toestand verkeerren.

Aan de politie werd geen geval gemeld.

Voetbal.— Morgenmiddag zal op het veld van Sparta (Waterlooplein) een *friendly game* gespeeld worden tusschen de eerste elftallen van Sparta en Hercules.

Teruggewonden.— De heer M. waarschuwde gisteren de politie dat hij in een der toko's op Noordwijk een hem ontstolen fotografie toestel ontdekt had. Het toestel werd in beslag genomen en bleek daar verkocht te zijn door den inlander Oesman. Deze werd aangehouden en verklaarde gehandeld te hebben op last van een hem onbekenden Chinees, wat natuurlijk niet geloofd wordt.

Ingestort.— Lie Kwat Hun, die pas als genezen van krankzinnigheid uit het chineesch hospitaal was ontslagen, kreeg gisterenavond weer een aanval. Hij dreigde zijn woning in brand te steken, zoodat de politie te hulp geroepen werd en de man maar weer naar het hospitaal gebracht werd.

Rechtzaken.— Tegen het vonnis van den raad van justitie te Soerabaja waarbij W. F. E. Eekhout terzake van diefstal tweemaal gepleegd veroordeeld werd tot 9 maanden gevangenis is door het Openbaar Ministerie bij gemelden raad hooger beroep aangetekend.

De krijgsraad te Magelang veroordeelde den fuselier Karto a.s. no. 68118 terzake van dienstweigering tot de straf van 1 jaar en 6 maanden militaire detentie met vervallenverklaring van den militairen stand.

De fuselier A. Roeselej a.s. no. 53728 is door het Hoog Militair Gerechtshof, met verbetering van het vonnis van den krijgsraad te Koeta Radja veroordeeld tot de straf van 6 maanden militaire detentie terzake van dienstweigering.

De sergeant P. W. Dallmer te Semarang is door het Hoog Militair Gerechtshof, met vernietiging van het vonnis van den krijgsraad te Magelang, vrijgesproken van het hem ten laste gelegde valscheid in een authentiek geschrift.

Allerhande.— Gisterenavond werd de buurt van Tongkangan in rep en roer gebracht door twee vechtende inlandsche vrouwen, waarin de echtgenooten zich, gewapend met pikolan en golok, mengden. De politie maakte er spoedig een einde aan door ze alle vier mee te nemen.— Een der vermoedelijke daders van den aanval op den mandoor Salih nabij Gang Torong is gepakt.— Verdacht van meerdere diefstallen werd Sahuli opgespoord en aangehouden.— Ook Iling dwaalde er achter; hij werd vannacht aangehouden omdat hij op den openbaren weg in het bezit van gestolen goederen werd gevonden.— Over een kwestie bij het spel kreeg Meran twist met een landgenoot; kort aangebonden nam hij een steen en sloeg den ander daarmee op het hoofd. Meran werd gearresteerd; de wond van den overgebrachte is niet ernstig.

Personalia.— De controleur van de afdeling Lamongan W. Ch. Adriaans, is naar Semarang overgeplaatst.

De controleur van de afdeling Tjiandjoer C. H. H. Snell, is naar Madioen overgeplaatst.

De controleur van de afdeling Brebes F. B. Batten, is naar Cheribon overgeplaatst.

De controleur van de afdeling Boemiasjoe A. H. Th. Hartevelt, is naar de afdeling Protjot overgeplaatst.

De opziener bij de in en uitvoerrechten en accijnzen te Batavia G. G. J. Spangenberg, is naar Djambi overgeplaatst.

De opziener bij de in en uitvoerrechten en accijnzen te Padang M. J. J. Kraft, is naar Langsa overgeplaatst.

De opziener bij de in en uitvoerrechten en accijnzen te Stagen, G. A. Neijendorff, is naar Batavia overgeplaatst.

De opziener bij de in en uitvoerrechten en accijnzen te Koeloe A. H. J. Mess, is naar Batavia overgeplaatst.

De aspirant-controleur J. Blok, is belast met het bestuur over de onderafdeeling Komering Oeloe.

— Aan den assistent-resident van Indragiri P. van Tübergen, is wegens ziekte twee maanden verlof verleend naar Malang en Soekaboemi.

— Aan den aspirant-controleur te Semarang J. L. W. R. Rhemrev, is wegens ziekte een maand verlof verleend naar Batavia.

— Aan den administrateur van het gouvernement pandhuis te Indramajoe A. R. de Boer, is wegens ziekte een maand verlof verleend naar Soerabaja.

— Het wegens ziekte een maand verlof verleend naar Bandoeng, van den kapitein kwartiermeester alhier I. H. Kuitj, is om dezelfde reden met een maand verlengd.

Militaria.— De kapitein der artillerie H. H. Dingemans, is met ingang van 1 Augustus bij het twintigste bataljon alhier gedetacheerd.

De eerste luitenant der artillerie R. Schuurma, is voor den tijd van drie maanden gedetacheerd bij het wapen der infanterie in Atjeh.

De chef van de opnemingsbrigade te Poerwodredjo kapitein der infanterie J. J. Mulder, is naar Willem I overgeplaatst.

Aan den 1en luitenant H. F. L. Kramer is wegens ziekte 2 maanden verlof naar Malang verleend, ook door te brengen te Soekaboemi.

Overgeplaatst van het Nederlandsch Indische Leger bij dat in Nederland de 1e luitenant der infanterie A. Wiegand, thans gedetacheerd bij het 7e regiment infanterie in Nederland.

De 1e luitenant C. J. H. Gerhards ter nadere indeeling overgeplaatst naar de troepenmacht ter Sumatra's Westkust is ingedeeld bij het 4e depot bataljon.

Ontheven van zijn detachering bij het korps marechaussée en overgeplaatst naar het 1e garnizoensbataljon te Takengon de 1e luitenant W. de Vos tot Nederveen Cappel.

Gedetacheerd bij het korps marechaussée te Bereuen de 1e luitenant J. F. Haver Droeze van het 1e garnizoensbataljon.

De van verlof uit Nederland terugverwacht wordende 1e luitenant J. B. H. Frackers en A. Pimentel worden bij aankomst geplaatst respectievelijk bij de troepenmacht op Celebes ter nadere indeeling en bij het 7e bataljon.

Overgeplaatst van het Nederlandsche Leger bij dat in Nederlandsch Indië de 1e luitenant der infanterie J. K. F. Weber adjudant bij het 10e regiment infanterie.

De kapitein der artillerie Th. W. Sanders thans op non-activiteit te Soekaboemi wenscht deze non-activiteit te Batavia door te brengen.

Overgeplaatst naar het 9e bataljon de sedert tot kapitein bevorderde 1e luitenant A. F. J. Baptist van het rechter half 15e bataljon.

Naar het 2e garnizoensbataljon, korps gedeelte te Lio Nga de onderluitenant G. Hermanides no 41933 van het 3e bataljon te Koeta Radja.

Naar het 2e garnizoensbataljon te Koeta Radja de onderluitenant C. F. Eggink no 30783 van het 14e bataljon te Tangsé.

Naar het 1e bataljon de onderluitenant J. Teunissen no 47042 van het 7e bataljon.

Naar het 2e garnizoensbataljon korps gedeelte te Koeta Radja de 1e luitenant H. J. A. D. Verhoeven van het 3e garnizoensbataljon te Pantan Laboe.

Naar het 3e garnizoensbataljon te Pantan Laboe de 1e luitenant L. A. van der Dussen van het 1e garnizoensbataljon te Meulaboh.

Naar het korps gedeelte te Meureudoe de kapitein M. van der Vliet van het 14e bataljon te Sigli.

Naar het 14e bataljon te Sigli de kapitein L. S. Vischer van het 2e garnizoensbataljon te Kota Radja.

Naar de 4e divisie van het korps marechaussée te Takengon de 1e luitenant L. C. H. D. P. Engles van den 3e divisie te Bireuen.

Naar het 2e garnizoensbataljon te Kota Radja de kapitein J. Spoel van het 1e garnizoensbataljon te Kota Tjané.

Naar het 1e garnizoensbataljon te Kota Tjané de kapitein K. P. Doornbos van het 2e garnizoensbataljon te Kota Radja.

Statuten.— De statuten de vereeniging „Magetansche Afdeelingsbank” te Magetan zijn goedgekeurd.

Gewonden.— De waarnemend Legercommandant deelde het volgende mede:

Blijkens telegrafisch bericht van den gouverneur van Atjeh van 13 dezer werden gewond in Indrapoeri, licht, (zelfwonding) de amboineesche fuselier Pyalu, alg. stamb. No. 71759 en in Gajo Locos zwaar de amboineesche marechaussee Koluod, alg. stamb. No. 71835.

Blijkens telegrafische mededeeling van den militairen commandant der Zuider- en Oosterafdeling van Borneo van 14 dezer werden te Long Iram door een dwangarbeider niet levensgevaarlijk gewond de inlandsche fuseliers Towikromo, alg. stamb. No. 41264 en Sadio, alg. stamb. No. 41511.

Dagelijksch Koersbericht

van de Effectennoteringen der Handelsvereeniging Het auteursrecht der „Handelsvereeniging te Batavia” voor deze Koerslijst wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Ind. Staatsbl. 199).

No. 111.	Batavia, 25 Juni 1910.		Te Koop tot
	Laag. koers.	Hoog. koers.	
Javaasche Bank	221	221	221
Cert. Handel Mij.	180	181	179½
Ned. Ind. Escompto Mij.	—	—	141
Handelsbank	256½	257½	257
idem op 1 maand	258	258	258½
Kol. Bank O. E.	—	—	145
idem op 1 maand	147	147	146½
Kol. Bank N. E.	—	—	138
Internationale	—	—	205
N.-I. Crediet en Bank Ver.	—	—	70
d. V. Amsterdam	—	—	235½
„Paketaart”	—	—	147
Rotterd. Lloyd	—	—	128

Idem op 1 maand.	—	—	125 3/4	127 1/2
Scheepvaart Unie	—	—	148	150
Idem op 1 maand.	—	—	—	150
Indisch Spoor	—	—	255	258
Oost Java Tram Mij.	—	—	130 1/2	—
Samarang Cheribon Tram.	196 1/2	196 1/2	196 1/2	200
Deli Spoor.	—	—	200	210
Sidardja.	—	—	245 1/2	275
Gedeh	—	—	180	200
Tjimonteh	—	—	102 1/2	—
Pasir Nangka	180 1/2	180 1/2	175	182 1/2
Wilhelmina A.	—	—	162	—
Idem B.	150	150	150	—
Soewarna	180	180	—	—
Goenoeng Hedjo	212	215	210	225
Pranger Plantages	—	—	138	145
Landen Zuid.	—	—	100	—
Perbawatie.	182 1/2	182 1/2	182 1/2	190
Singaparna.	—	—	72 1/2	75
Maudaling.	—	—	137 1/2	142 1/2
Paleleh	—	—	29 1/2	31 1/2
Idem Preferente.	112 1/2	112	112 1/2	113 1/2
Winshewijzen	—	—	38 1/2	—
Totok.	169 1/2	169 1/2	165 1/2	172 1/2
Idem Obligaties	—	—	167 1/2	—
Redjang Lebong.	815	815	815	820
Katahoen Preferente	—	—	355 1/2	375 1/2
Idem Gewone	—	—	215	230
Simau incl. claims.	—	—	740	755
Idem ex claims.	—	—	602 1/2	635
Claim no. 3	61	61	61	65
Idem no. 4	72	72	73	75
Madjau	—	—	51 1/2	55
Tarakan Petrol Mij.	140	142	141	142 1/2
Sintoceros A.	142	142 1/2	141	142 1/2
Ned.-Ind. Gas Maatschappij	210	210	210	—
Lindeteves.	172 1/2	173 1/2	170	175

ALLEGRAFISCHE KOERSEN UIT AMSTERDAM
dd. 24 Juni van de firma WIECHERT en
VAN DER LINDEN alhier.

hooger lager dan vorige noteering		
Cert. Ned. Handel-Mij. (holl.) ex div. 180	pet.	
Aand. N. I. Handelsbank	260	
" Gew. Koloniale Bank	147	
" Internationale	205	
" Handelsver. Amsterdam	239	
" Kon. Paketvaart Mij.	148	
" Rotterdamse Lloyd ex div. 125		
" Java-China-Japan lijn ex div. 93		
" Scheepvaart Unie	148	
" N. I. Spoor	257	
" Redjang Lebong	811	-4
" Pref. Katahoen	267	-2
" Gew.	229	-1
" Simau	751	1
" Totok	168	-1
" Pref. Paleleh	114	-2
" Gew.	31	
" Tarakan	143	1
Prolongatierente	6	

BENOEMINGEN, ENZ.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Benoemd: Tot 1sten Substituut-Griffier bij den Raad van Justitie te Semarang, de ambtenaar ter beschikking van den President van de Landraden te Batavia en Tangerang, Mr. A. J. C. M. Nelissen.
Gesteld: Met aanstelling tot burgerlijk ambtenaar ter beschikking van den Voorzitter van de Landraden te Meester-Cornelis en Bekasi ten einde met griffierswerkzaamheden bij genoemde rechtbanken te worden belast, Mr. A. M. Fak Brouwer, gesteld ter beschikking van den Gouverneur Generaal om te worden geplaatst bij den bureaudienst, waaronder begrepen de dienst ter griffie van het Hoog Gerechtshof en van Europeesche of Inlandsche rechtbanken.

Door den Dir. van O. E. N.

Tijdelijk werkzaam gesteld: als hulponderwijzer bij het openbaar Europeesch lager onderwijs en geplaatst aan de Hollandsch-Chineesche school te Malang (Paseroean) me.uffrouw D. Ribbers.

Door den Hoofd Inspecteur, Chef van den

Post en Telegraafdienst.

Bij den Post en Telegraafdienst.

Ingetrokken: de benoeming van den commies der tweede klasse H. F. Reichman te Soerabaja tot chef van het kantoor te Moearadoewa; de overplaatsing van den commies der derde klasse H. E. Coldenhoff, van Weltevreden naar Cheribon.

Benoemd: tot chef van het kantoor te Moearadoewa, de commies der tweede klasse F. C. de Hossou te Soerabaja; tot commies der derde klasse, de klerk A. P. Honcoop.

Belast: met de waarneming der betrekking van commies der derde klasse, de klerk me. J. C. de Visser.

Ontslagen: eervol wegens ziekte, uit zijn betrekking, de commies der derde klasse W. C. Meijer.

Overgeplaatst: van Medan naar Pangkalpinang de commies der eerste klasse H. Th. van Overvest; van Toeloengagoeng naar Semarang, de commies der derde klasse me.uffrouw A. Agterberg; van Semarang naar Toeloengagoeng, de commies der derde klasse G. A. Soesman; van Weltevreden naar Cheribon, de commies der derde klasse F. D. Laurens.

Door den Directeur van Landbouw.

Toegevoegd: Aan den Houtvester belast met het beheer over het boschdistrict Kedewan de Adjunct-Houtvester der 1ste klasse bij het Boschwezen in Nederland-Indië, A. A. Quanjor, thans toegevoegd aan den Inspecteur bij het Boschwezen, Chef der inrichting.

Bij het Boschwezen in Nederland-Indië.

Ontheven: Eervol van de tijdelijke waarneming van het beheer over het boschdistrict Ngawi-Oost-Soerakarta, de Houtvester belast met het beheer over het boschdistrict Kediri, Th. Hart de Ruyter. Eervol van de tijdelijke waarneming van het beheer over het boschdistrict Noord-Soerabaja, de Houtvester belast met het beheer over het boschdistrict Zuid-Soerabaja, K. Soeters.

Belast: Met het beheer over het boschdistrict Noord-Soerabaja-Madoera, de benoemde Houtvester F. G. Uhl. Met het beheer over het boschdistrict Ngawi-Oost-Soerakarta, de benoemde Houtvester J. C. van Ravenswaaij Claassen.

Tijdelijk belast: Tegelijk met zijn eigen functien, met de waarneming van het beheer over de houtvesterij Grobogan-Oendakan, de Beheerder der Houtvesterij Noord-Kradenan, P. Timmer.

Inlandsche Bestuur.

Benoemd: In het Gouvernement Celebes en Onderhoorigheden tot Regent: van Tanralili, afdeeling Noord-districten, Poenroe daeng Mangati, thans tijdelijk belast met de waarneming van die betrekking; van Bonea, afdeeling Saleier, de onderregent van Bonea, Moehamma daeng Malewa.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Ontslagen: op verzoek, wegens volbrachten diensttijd, eervol en met behoud van recht op pensioen uit Hr. Ms. militair dienstdienst, de 1ste luitenant kwartiermeester bij de militaire administratie, J. L. Verboon, op zijn ver-

zoek, op denzelfden voet met een jaar of zooveel langer, als in verband met de gelegenheid tot herplaatsing in actieven dienst noodig zal zijn, de aan den 2den luitenant der infanterie, J. D. A. van Gumster, op zijn verzoek buiten bezwaar van den lande, voor den tijd van zes maanden verleende op non-activiteitsstelling.

MARINE DEPARTEMENT.

Bij de gouvernements marine.

Overgeplaatst: van het stoomschip Glatik naar het stoomschip Reiger, de eerste machinist H. E. Meijer; van het stoomschip Reiger naar het stoomschip Glatik, de eerste machinist A. Bachet.

Door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur.

Bij het binnenlandsch bestuur op de bezittingen

buiten Java en Madoera.

Ingetrokken: de overplaatsing van den controleur J. D. de Rooek van de residentie Amboina naar het gouvernement Sumatra's Westkust, met ingang van 2 Augustus 1910.

Geplaatst: in de residentie Palembang, de controleur J. D. de Rooek, thans met binnenlandsch verlof.

Scheepsberichten.

Opgave van aangekomen schepen. N. I. bark *Atiabul Maula* gez. Said Abdoelach Achmad Baaboe, van Rembang N. I. ss. *Tjibodas* gez. van Emmerick, van Japan, China en Tandjong Pandan, agt. Scheepsagentuur. Duitsch ss. *Iserlohn* gez. Orgel, van Tegal, agt. Maintz en Co. N. I. ss. *van Linschoten* gez. Goedhuis, van Australië, Soerabaja en Kustplaatsen, agt. Scheepsagentuur. Ned. ss. *Celebes* gez. Koops, van Pamanoeakan, agt. Scheepsagentuur. N. I. ss. *van Noort* gez. Winsemius, van Soerabaja en Samarang, agt. Scheepsagentuur. N. I. sleepboot *Triton* gez. Nilms, van Palembang, agt. firma P. Landberg en Zoon. G. st. *Telegraaf* gez. Holthuis, van Soerabaja. Opgave van vertrokken schepen. Eng. ss. *Nestor* gez. Bevan, naar Amsterdam en Liverpool. N. I. ss. *Mosgel* gez. Wijgers naar Tandjong Pandan, Singapore, Oostkust Sumatra, Anambas en Notoena, Eilanden. N. I. ss. *van Diemen* gez. Brust, naar Anjer, T. Betong en Kotta Agoeng. N. I. ss. *Reynst* gez. Pool, naar Cheribon en Samarang. N. I. ss. *de Carpentier* gez. van Rhee, naar Toboali, Muntok, Palembang, Soengeislan, Sekajoe, Lakitan, Moeara, Klingi en Moeara Enim. Eng. ss. *Mohacsfield* gez. Rutherford, naar Soerabaja. Eng. ss. *Knowsley Hall* gez. Rhind, naar Soerabaja. Fr. ss. *Hai Phong* gez. Goubault naar Singapore.

— Het ss. *Wilis* vertrok 24 dezer van Perim naar Port Said.

— Het ss. *Nias* vertrok 24. dezer 4 uur v.m. van Sabang naar Padang en kan 29. dezer te Priok verwacht worden.

— Het ss. *Kon Willem I.* arriveerde 23. dezer te Amsterdam.

— Het ss. *Bengalen*, der Java-Bengalen lijn, wordt Maandag ochtend te Priok verwacht, komende van Br. Indië.

— Het ss. *Gorontalo* (extraboot) is gisteren namiddag te Padang aangekomen.

Passagiers.

— Per ss. *Van Noord* zijn heden van Soerabaja en Australië aangekomen: mevr. Hunger & 1 kind, me. van Rees, Heer en mevr. Mardoch, mevr. Hulswit & 3 kinderen, Seijmons & Echtgen., Buckingham, Lie Tjoen Sheng, Injo Seng Hie, Stroefland, Knipscheer en echtg. De Grooth, en echtg. B. Somers, mevr. Somers, Bouwmeester, Despeisses, Donnell, Templer Fickell, Blundell, Vivin, Geo Watts, C. Tringham, Edwards, Hajannie, Marinjanna, Hiramatsu, J. W. A. Tichler, C. Vering, H. P. Turnag, Bosch, Fletscher, Empson, Cox, Walcott, Malone en de passagiers.

TELEGRAMMEN.

Samarangse Rennen.

Samarang, 25 Juni. De uitslag van de heden gehouden wedrennen is:

Batavia prijs gewonnen door *Molly D.*; tweede *Rubber Queen*; derde *Goldie*.

Halleyprijs. Winner *Miss Lily Elsie*.

Rubberprijs. Een prachtige ren, gewonnen door *Thespana*, tweede *Trizy*, derde *Field Belle*.

Luikerbeker I. Walk over voor *Scape Grace*.

Handelsbeker I gewonnen door *Reminder*, tweede *Worry*, derde *Tubercate*. Totalisator — win f 87; slechts twee kaartjes waren op den winner genomen.

Suikerbeker II gewonnen door *Cullinan*, tweede *Branton* derde *Zoophyte*. Salattigaprijs a en b uitgevallen door het verbod aan de officieren. De rennen waren geanimeerd, hoewel niet druk bezocht. Morgen wordt grooter drukte verwacht.

De resident bedankte voor het beschermheerschap der wedloopsociëit.

Aviatiek.

Londen, 24 Juni. (R.O.) De aviateur Cody, een vliegtocht makend over het Laffansplein? (New York?) met een nieuwe lichte machine, is door een hevigen windstoot neergesmeten. Het toestel werd tegen den grond verbrijzeld. Cody lag bewusteloos tusschen de overblijfselen, ernstig verwond aan het hoofd.

De lastige Beschermeling.

De beschermende mogendheden onderhandelen thans over het zenden van een nieuwe nota aan de regeering van Kreta, waarin opnieuw de rechten van den sultan worden erkend en aangedrongen wordt op de toelating van de mohammedaansche afgevaardigden tot de landsvergadering, zonder dat zij trouw zweren aan den grieksch koning.

De Encyclic.

's-Gravenhage, 24 Juni. (Part.) Groote belangstelling heerschte heden in de twee-

de kamer van de Staten-Generaal bij de interpellatie van den heer Van Doorn over de encyclic van den Paus.

De heer Van Doorn ging den inhoud der encyclic na, waarna hij verklaarde dat de persoonlijke meeningen van den Paus hem en anderen niet interesseerden. Geëischt mocht echter worden dat een souverain zoowel als een particulier de volkseer en de eer van het koningshuis niet aantasten.

Wat, zoo vroeg hij, heeft de regeering tegenover de encyclic gedaan?

De minister van buitenlandsche zaken, de heer De Marees van Swinderen, antwoordde dat de regeering niets had gedaan, wijl het hier een zuiver kerkelijke aangelegenheid betrof en de regeering als zoodanig onkundig was van de encyclic.

De heer Van Doorn achtte dit antwoord allertreurigst, waar de regeering niet onbekend kon zijn met het feit dat geheel Europa tegen den inhoud van de encyclic heeft geprotesteerd.

Het oordeel over een dergelijke houding van de nederlandse regeering blijve aan het volk!

Deze woorden werden met bravos in de kamer begroet; van de publieke tribune klonk handgeklap, waarop de voorzitter dreigde de tribune te laten ontruimen.

De heeren De Visser, Ankerman en Van Voort van Zijp (alle drie anti-revolutionair) keurden mede de encyclic af als ten zeerste grievend voor de protestanten, maar steunden den minister, waar hij van geen bemoeienis wilde weten. Ook zij werden toegejuicht.

De heer Nolens (katholiek) legde namens zijn partij een verklaring af. Leerstellige vraagstukken hoorden niet in de kamer thuis. Het was er verre van dat de bedoeling geweest zou zijn andersdenkenden te krenken. De encyclic bedoelde niet de nederlandse stadhouders. Namens de katholieken verklaarde spreker prijs te stellen op den godsdienstvrede.

De minister van buitenlandsche zaken, nogmaals aan het woord komende, verklaarde dat de regeering gewacht had op een officieele mededeeling van de encyclic, aangezien het vaticaan vroegere encyclieken meermalen ter kennis der regeering had gebracht. Als minister mocht hij geen uiting geven aan eventuele verontwaardiging.

De heer Van Doorn bleef den eisch handhaven dat de regeering verplicht was een protest te laten hooren. Met het oog op de stemming in de kamer wilde hij echter dien eisch niet in een motie belichamen, zoodat de discussie gesloten werd verklaard.

De kamer is daarna tot nadere bijeenroeping uiteengegaan.

Een Geruststelling.

Het bericht dat de Erberfeldsche fabrieken een inrichting zouden bouwen voor de vervaardiging van kunstmatige rubber, wordt nu weer tegengesproken.

Sensationeele Moord.

New-York, 24 Juni. (R.O.) Bij aankomst alhier uit Europa is gearresteerd de heer Charlton, echtgenoot van een schoone voormalige californische tooneelspeelster wier lijk, verborgen in een koffer, den 10en dezer in het meer Como werd opgevischt.

Charlton bekende den moord bedreven te hebben. Als oorzaak gaf hij op dat zijn vrouw hem door haar scherpe tong het leven ondragelijk had gemaakt. Hij doodde haar met een houten hamer.

Deze geschiedenis trekt algemeen de aandacht wegens de sociale positie van de daarbij betrokken personen. Charlton is de zoon van een eminent rechtsgeleerde te Washington, en zijn vrouw was een nicht van president Harrison.

Luchtscheepvaart.

Berlijn, 24 Juni (R.O.). De keizerlijke familie woonde te Dusseldorf het vertrek bij van de Zeppelin VII op een korten kruistocht met betalende passagiers, waarmee het gebruik van luchtschepen voor handelsdoel-einden werd ingewijd.

Vreeselijk ongeluk.

Londen, 24 Juni (R.O.). Uit Mexico-city wordt gemeld dat van een troepentrein bij Manzanillo vier wagens losraakten en een helling afrolden om ten slotte geheel versplinterd te worden. Zevenendertig personen werden gedood en vijftig gewond. Onder de

slachtoffers zijn vijf officieren met hun families
Geen Oorlog.

Berlijn, 24 Juni. (Ostasiat.-Lloyd.) De turksche regeering ontving van de grieksche een bevredigende verklaring omtrent de oproeping der reserves.

Het gevaar dat uit het Kreta-vraagstuk een oorlog zou voortkomen, wordt beschouwd als bezworen.

Internationalisme.

Het internationale wisselcongres dat te 's Gravenhage zal worden gehouden, heeft ten doel de éénmaking van de verschillende wissel-wetgevingen.

Men hoopt ook het engelsche wisselrecht in overeenstemming te brengen met dat van het vasteland.

Portugeesch Kabinet.

De vorming van een nieuw kabinet in Portugal is mislukt.

Aanslag.

Op den commandant van Charbin is een moord-aanslag gepleegd. De dader is ontsnapt.

Vredescandidaat.

De te Parijs loopende geruchten, als zou keizer Wilhelm candidaat zijn voor den Nobelprijs voor den vrede, worden niet bevestigd.

Kieler-regatta.

De fransche gasten zijn te Kiel aangekomen. Onder hen bevinden zich de fransche gezant Cambon, de vorst van Monaco en de fransche afgevaardigde Menier

Bevestigd.

Londen, 24 Juni. (R.O.). De prins van Wales is leden in alle stilte, in tegenwoordigheid van de koninklijke familie, als lidmaat der kerk bevestigd.

Beleefdheden.

Parijs, 24 Juni. (R.O.). De koning en de koningin van Bulgarije die hier vertoeven, zaten gisteravond aan een diner in het Elysee. Over en weer werden toespraken gehouden, waarin gewezen werd op de sympathie tusschen beide landen.

Kitchener.

Londen, 24 Juni. (R.O.) Het bericht van de Daily Mail over de te verwachten benoeming van lord Kitchener tot chef van den generalen staf wordt door de Daily Chronicle tegengesproken.

Kieler-Regatta.

Berlijn, 24 Juni. (R.O.) Keizer Wilhelm woonde gisteren de Kieler-regatta bij.

Rusland en Japan.

Londen, 24 Juni. (R.O.) De Daily Telegraph verneemt uit St. Petersburg dat het

verdrag tusschen Rusland en Japan binnen enkele dagen geteekend zal worden. De betrekkingen tusschen deze twee landen zullen daardoor als van twee goede buren worden, een verhouding die, naar men meent, in later tijd zal leiden tot een formeel bondgenootschap.

Het verdrag zelf heeft alleen betrekking op Mandsjoerije. De grondgedachte is dat vrede in dat gebied tevens den vrede verzekert in het overige deel van het Verre Oosten. In het verdrag wordt zonder enig voorbehoud het *statusquo* aangenomen als den grondslag voor de toekomstige politiek in het Verre Oosten. De petersburgsche correspondent voegt hieraan toe dat de goedbedoelde, doch onoordeelkundig toegepaste actie van Amerika en de onvriendelijke houding van China tegenover Rusland belangrijk bijgedragen hebben tot deze toenadering tusschen Rusland en Japan.

Tsai-Tao.

Weenen, 24 Juni. (R.O.). De chineesche militaire commissie, onder leiding van prins Tsai-tao, is op een gala-diner in het paleis genoodigd.

De aartshertog Franz Salvator stelde de leden der commissie aan den keizer voor.

ADVERTENTIËN.

De Heer en Mevrouw VAN HALL—Gossow, geven hierbij kennis van de geboorte hunner dochter
WILHELMINA LOUISE.
Bandoeng, 21 Juni 1910. 6531

Tot onze diepe droefheid overleed op den 14den Juni in den ouderdom van 38 jaren onze innig geliefde dochter, kleindochter, zuster en behuwdzuster

MARIE, LOUISE, CATHARINE VAN HOUTUM.
Wed. v/d Heer J. P. A. A. van HOUTUM.
Mevr. de Wed. M. W. C. van HOUTUM—
Stumpff

Mevr. de Wed. M. L. STUMPF—
Dufrenoy

P. G. M. van HOUTUM } Soekamadjoec,
G. M. van HOUTUM—Herklots } Tjibadak,
L. F. J. LUCAS—van Houtum } s. f. Gending,
L. L. LUCAS } Probolinggo.
Soerabaia, 20 Juni 1910.

Wegens buitenlandsche betrekkingen eerst heden geplaatst. 6526
Eenige en algemeene kennisgeving.

Den 22 Juni overleed te Probolinggo onze broeder en zwager
ANDRIES BARENDTSZEN,
in den ouderdom van 27 jaar.

J. C. L. VAN BAASBANK—
BARENDTSZEN.
J. P. VAN BAASBANK,
Soekaboemi.
J. BARENDTSZEN.
A. F. BARENDTSZEN—
MARMELSTEIN.
Weltevreden. 6583

Onzen hartelijken dank aan allen,
die ons deelneming betoonden
in ons verlies.

J. B. RANT—VAN DER MEIJDEN.
J. A. RANT.

S. f. Bandjardawa,
Pemalang. 6585

Dr. G. A. VAN LIER
VEEARTS.
GANG HALKEMA No. 11.
Telefoonnummer 421. 3331

Mevrouw HEIJLIGERS
STADSVROEDVROUW 827
MEESTER-CORNELIS.
SPREKUREN 7—8 's morgens.

V. A. Petkovic
en
Dr. H. G. Brockmann
TANDARTSEN
Koningsplein Cost 12.
Telefoon 333. 6586

E. F. BUIJN & Co.
Daar de Heer DULL eene maand
langer in het buitenland blijft, neemt
hij de zaken onzer firma eerst op 31
Juli e. k. over.
6579 **E. F. BUIJN & Co.**

Bureau Wijsmuller,
voor het uitrusten en uithangen van
schepen, te Baarn, Holland.
De Directeur **JOHS. F. WIJSMUL-**
LER is tot a.s. Donderdag elken dag
van 1 tot 2 's namiddags te spreken
in het Java-Hotel, kamer 55. 6596

Waarschuwing.

Voor credit, verleend aan Mevrouw
J. M. FLIERS geb. DE FAUWE, stelt
zich niet aansprakelijk
6609 **A. FLIERS.**

Iets nieuws op Piano-gebied.

Wij ontvingen als proef:
Een **PIANO** met het **NIEUWE**
z.g. **Gebogen-Klavier.**
Voor belangstellenden in ons **MA-**
GAZIEN te bezichtigen.
6567 **BEKKER-LEFÈBRE.**

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
Muziekinstrumenten-handel
J. BELLE & Co.,
Weltevreden. Noordwijk.
REPARATIE ATELIER. 6396

Oeij Kim Haij

Passer Baroe 90 x Weltevreden.

Steeds in voorraad:
Diverse soorten
Mooie stroohoeden

met lint in de kleuren
Green, Grijs, Zwart, Donkerblauw, enz. enz.
PRIJS VAN F 1.50 — F 2.50. 1931

ANT. van IJSENDIJK,

Kampong Lima—Menteng Tel. No. 965.
HOEFSMEDERIJ—WAGENVERLURDERIJ
Levert Gummi Rijtuigbanden
voor elke wielhoogte. 6647
EUROPEESCHE BENDY- en SPANTUGEN
Repar.-Winkel, Carrosserie voor Autos.
Paardenhandel, Commissiehandel.

MOTTO.
„Wenn gute Roden sie begleiten,
„Dann flieszt die Arbeit munter fort“.
(SCHILLER.)
Conversatie-Lessen
VOOR
Dames en Heeren.
DUITSCH, FRANSCH,
ENGELSCH.
HOLLANDSCH, MALEISCH.
M. MICHELSON,
Onderwijzer Duitse taal.
Defensiestra v. d. Bosch 133.
8918

Jongmensch vraagt
GENEUBILEERDE KAMER met of
zonder kost bij nette familie, Welte-
vreden, Brieven No. 6604.

„Oost en West.“

Ontvangen een factuur **KOPER-**
WERK van Grisee, waaronder mooie
nieuw-model vaasjes. 6548

Gevraagd a f 10.— Het lot
Premieloten Witte Kruis.
Aanbiedingen onder nummer dezes.
6580

Gevraagd:
Voor een Assurantie-kantoor **KLERK**
of **KLERKE**, goede hand schrijvende
en goed kunnende rekenen. Aanvang
salaris f 50 — Schriftelijke aanbie-
dingen nummer 6593.

Biedt zich aan: IEMAND, ge-
huwd, bekend
met machinerieën en Automobielen
om als reizend agent op te treden voor
firma's of handelaars. Goede getuig-
schriften en bekend met de meeste
suikerfabrieken op Java, alsook be-
kend op de buitenbezittingen.
Brieven te richten onder No. 6610.

J. TOMBRINK & Co.
Gediplomeerde **PIANO & ORGELFABRIKANTEN**
Noordwijk 14 — Weltevreden.
Voorradij: { Een 2de hands **PIANO LIPP.**
" 2de hands **PIANO FEURICH.**
" 2de hands **SALON VLEUGEL (Kaps)**
te zien in ons atelier **DJATI BAROE** No. 11 alleen op werkdagen van 's mor-
gens 9 tot 's avonds 5 uur. Degelijke instrumenten voor Indië. 6597
Bijzonder lage prijzen. Garantie.

F. SALOMONSON & Co.
Meubelfabrikanten.
Rijswijk. (Fransche buurt). Weltevreden.

Ontvingen per **S. S. GROTIUS:**
KATOENEN DEKENS, wit en gekleurd. 6588
CUIVRE POLIS Gas- en Electriche Lampen.
SCHRIJFMACHINES „KANZLER“. Duizenden in gebruik.
IMITATIE PFAFF NAAIMACHINES.
Deze **NAAIMACHINE** behoeft niet onder te doen in **SOLIDITEIT** met
de beste merken, terwijl de prijs **BELANGRIJK** minder is.

Prijs f 27.50 (uitsluitend à Contant).
Paris=Mignon.
SLUISBRUGPLEIN, naast de PAKETVAART. 6576

Ontvangen uit **PARIJS:**
Een nieuwe bezending Modelhoeden.

TOKO V. O. S. Passer Baroe 96, Weltevreden, telef. No. 92.
Zoo juist ontinkt:
EUROPEESCHE KINDERSCHOENEN in diverse kleuren, van geiteler,
verlakt, enz. voor kinderen van 3 maanden tot 3 jaar. Zeer billijke prijzen.
EDELMANS STROOHOEDEN, van binnen voorzien van een rond spie-
geltje en een kammetje. Prijs f 3.— per stuk. Zonder spiegeltje en kamme-
tje f 2.— per stuk. Mohair (blauw, wit en grijs), dubbele breedte, f 1.75 per el.
Bestellingen worden ook per rembourss aangenomen met verhooging van
kosten. 2332

Bescherming van den Inlander.

Dinsdag werden in dit blad eenige mededeelingen gedaan betreffende de wijze, waarop de resident der Preanger in het strijperk is getreden voor de inlander, terwijl wij in onze aantekeningen op het stuk van den heer Geesdorp, nadere mededeelingen toezegden omtrent de wijze, waarop dikwijls door inlandsche ambtenaren wordt opgetreden tegen inlanders, die bij de afdeelingbank in het krijt staan. Voor laatstbedoelde categorie inlanders nam de heer het tot nut toe niet op, hetgeen vermoedelijk een gevolg is van het feit dat de resident van het leed dier menschen niet op de hoogte is. Wij willen daarom hier eenige staaltjes van het werken der afdeelingbank onder de aandacht van het bestuur brengen, en houden ons overtuigd dat de resident geen middel onbepoofd zal laten om de door ons bedoelde inlanders te helpen die wel degelijk reden tot klagen hebben.

Eerst echter nog een korte toelichting, verband houdende met het hoogeraangehaalde artikel van Dinsdag.

Er was sprake — naar men zich herinnert — van den verkoop van eigendommen, toebehoorende aan een tweetal inlanders die geld op die eigendommen hadden geleend, en daarvoor bij ondershandsche acte den crediteur volmacht hadden gegeven tot wiligen verkoop. Die eigendommen werden, zonder verzet der debiteuren, den 3en Mei verkocht, terwijl de vendu-accepten eerst den 15en Juni d.a.v. door den resident werden geteekend. Als curiositeit vermelden wij dat die stukken geantidateerd werden op 17 Mei 1910!

Blijkens verklaring van één der twee inlanders zou hij den 13en Juni j.l. bij den resident zijn geroepen, en in tegenwoordigheid van een tweetal getuigen — de secretaris en een commies — zijn ondervraagd. De resident zou hem toen hebben gezegd dat hij volstrekt niet in den verkoop behoefde te berusten, wijl die verkoop „particulier sadja“ zou zijn. De inlander toonde echter geen neiging, zich ergens tegen te verzetten; dit zou trouwens niet wel doenlijk zijn geweest, waar de verkoop reeds een maand tevoren had plaats gehad, en hier alleen nog maar de uitbetaling der penningen moest geschieden.

Blijkbaar is de resident niet al te goed op de hoogte van de bepalingen, welke deze materie beheerschen. Immers, men heeft: a. gerechtelijken verkoop krachtens vonnis; b. wiligen verkoop krachtens volmacht: 1e. bij hypotheekacte; 2e. bij notarieele en 3e. bij ondershandsche acte.

In geen van die gevallen heeft een resident de bevoegdheid, om, nog wel nàdat de verkoop heeft plaats gehad, te zeggen: dat de debiteur niet in dien verkoop behoefte te berusten, wijl ze „particulier sadja“ is.

Nu de resident — natuurlijk geheel te goeder trouw — dit toch schijnt te hebben gedaan, en nog wel ten faveure van een paar, ten slechter naam bekend staande personen, (wederom te goeder trouw) nu is daardoor in de inlandsche gemeente een verkeerde indruk gewekt die nu juist niet van waardeering getuigt.

Keeren wij thans tot de eigenlijke zaak terug. Wij zullen hier eenigestaaltjes mededeelen van de wijze, waarop de afdeelingbank te Bandoeng tegen achterstallige debiteuren pleegt op te treden. Uit den aard der zaak zijn de voorbeelden niet van de laatste dagen; verkoop van eigendommen voor schuld aan een afdeelingbank heeft niet dagelijks plaats. Wij gingen dus tot een 6 à 7 maanden terug, terwijl andere zaken van meer recenten datum, of zelfs nog niet afgedaan zijn.

De afdeelingbank staat, naar men weet, onder het presidium van den assistent-resident, terwijl verder aan het hoofd staan: de

controleur-kotta, de regent en eenige hooge inlandsche ambtenaren.

Bij die banken wordt, ten opzichte van geldopnemers, een systeem gevolgd, dat immoreel moet worden genoemd. Wij bedoelen het stelsel, meer bekend onder den naam: *oetang merènteng*, of: *tanggoeng menangoeng* (ook wel - *tanggoeng renteng*).

Dit zit zoo in elkaar:

Gesteld, er zijn tien inlanders, die elk f 15 van de bank willen opnemen. Zij teekenen dan gezamenlijk op één stuk, waarin zij zich voor elkander aansprakelijk stellen. Eigenlijk dus: een hoofdelijke verbintenis voor f 150. In het geval dat enkele der ondertekenaars komen te overlijden of verdwijnen, zijn de overblijvende aansprakelijk voor het geheele bedrag der schuld.

Zeker, de ondertekenaars van het stuk doen dit geheel vrijwillig, na de uitlegging hen door het dessabestuur gedaan; doch wij weten allen zeer goed, tot welke z.g. „vrijwillige“ handelingen een inlander, die geld noodig heeft, al niet overgaat. In elk geval, het beginsel deugt niet, een inlander, die f 15. leent, blijve alleen voor dat bedrag aansprakelijk en voor geen cent meer.

Dat stelsel heeft al veler ondergang tengevolge gehad, wijl hier personen aansprakelijk worden gesteld voor sommen, welke hun draagkracht verre te boven gaan. En, kunnen zij op den gestelden datum niet betalen, dan volgt: ondershandsche verkoop hunner bezittingen.

Werd nu aan een zoodanigen verkoop voldoende publiciteit gegeven, dan bestond er wellicht nog kans dat de debiteur, na aftrek van de schuld, een enkele maal nog een surplus in handen kreeg. Edoch, van publiciteit is geen sprake, zooals destijds in dessa Andir is gebleken, waar een steenbakkerij, toebehoorende aan zekeren Bapa Kalmi, voor f 30, zegge dertig gulden, werd verkocht! De koper, genaamd Soemarta, kon die steenbakkerij kort na den aankoop met enorme winst verkoopen.

Als vendumeester bij dien verkoop trad op de tjamat, en als venduhouder: de loerah van Andir.

Er hebben ook later herhaaldelijk van die soort verkoopingën plaats gehad, in de dessa Bodjong Lowa, Tjigereleng en Babakan Tjiparaj, en altijd was het dezelfde historie.

Daar ging, na het brèng.... brèng.... brèng.... de baleb-baleb met het sjofele bultzakje; daar ging wat oud vaatwerk, een paar kippen; wat oude kleeën: een sarong van de vrouw, een huisje van den man, voor luttele centen. Ook het armzalige keukengerei.

En dan kon de huisvader heengaan, na verlies van alles, naar elders; meest naar dessagenooten die den berooiden een onderdak gaven. Dan zullen ze, zoo onder elkaar, wel zachtjes gesproken hebben over de vele soesah, die je hebben kunt met *doewit kompanie*...., want ze weten niet beter of het is geld van het gouvernement.

Zooals men weet, ligt Andir bij de hoofdplaats Bandoeng, dus onder het wakend oog van een bestuursambtenaar, die veel voelt en doet in het belang van den kleinen man.

Slechts terloops roeren we de vraag aan, of zoo'n verkoop eigenlijk wel wettig is. Immers, zoowat alle debiteuren teekenen met een kruisje, in tegenwoordigheid van een loerah en een djoeroetoelis dessa. Zou nu, voor men tot den verkoop der bezittingen overgaat, waar het een schuld van meer dan f 50 betreft, de landraad niet eerst hebben uit te maken, of door die kruisjes wel degelijk de schuld der betrokken personen vaststaat?

Na zal wellicht door de bank tot verdediging der getroffen maatregelen worden aangevoerd: dat de achterstallige debiteuren vóór de verkoop van al hun bezittingen vrijwillig afstand deden aan de afdeelingbank, doch zelfs al ware dit geval ook aanwezig, dan nog zou dit niet in staat zijn, de bank vrij te pleiten van de beschuldiging, dat haar manier van werken voor den inlander minstens even gevaarlijk is als de practijken van woekeraars.

In velerlei opzichten laten beheer en controle onzer afdeelingbank nog te wenschen over.

Wij herinnerens hieraan zekere oude trucs, veelal door loerah toegepast: het tweemaal

een huis met erf bijv. reeds bij een particulier is beleend, geven sommige loerah's dan nog wel eens eene verklaring af, dat het pand onbeleend is, waarna de afdeelingbank er nogmaals geld op geeft. Alweder terwille van een onderzoek geven we daarvan een paar voorbeelden: de dubbele beleening der bezittingen van de inlanders Karim en Madhapi, beiden van de dessa Ander.

Dergelijke trucs worden veelal toegepast door loerah's, die *padjeg* moeten afdragen, doch niet voldoende geld hebben. Door onvoldoende controle zijn zulke trucs nog altijd mogelijk.

Nu een andere vraag: Heeft het bestuur der bank wel voldoende inzicht in wezen en strekking van zoo'n geldinstituut?

Bij de afdeelingbank verschijnt op zekeren dag een inlander met zijn vrouw en de loerah zijner dessa. De medegenomen papieren toonen aan, dat de inlander eigenaar is van een huis en erf ter waarde van f 2000, waarop hij, tot uitbreiding zijner zaak, bij de bank een bedrag van f 600 wil opnemen.

„De volgende week terug komen“, klinkt het.

De volgende week . . . hetzelfde.

Daarna . . . hetzelfde, hetzelfde.

Dat gaat zoo door, vier maanden achter een. En eindelijk, na die vier maanden, zegt de inlander dat hij zijn stukken wil terug hebben, omdat hij elders het geld al gevonden heeft.

Natuurlijk is de administrateur der bank, die danig heeft geploeterd om de zaak vlug haar beslag te doen krijgen, daar woedend over, hij smijt de stukken den vrager toe, en zegt dat hij hem leeren zal.

Veertien dagen later werd de hiervoren bedoelde inlander onder politiegeleide bij den wedana gebracht, waar hij zoolang in de keuken moest wachten. Daarop verscheen de wedana, waarna het gesprek ongeveer als volgt verliep:

— Je hebt f 600 van de afdeelingbank gevraagd. Waarom wil je die nu niet meer hebben?

— Ik ben reeds geholpen.

— Ja, maar de zaak is nu in orde; de adviezen van den controleur enz. zijn al binnen, dus je komt die f 600 morgen ontvangen.

— Neen, ik heb het geld al bij een ander opgenomen.

— Ik zou toch dat geld van de afdeelingbank maar ontvangen; je kunt er dan immers den eersten geldschietër mee afbetalen?

— Neen, ik heb het geld van de bank niet meer nodig.

— Goed, blijf dan een paar uur hier in de *dapoer*, om er over na te denken.

Na verloop van die paar uren komt de wedana nog eens informeren, maar de inlander blijft — o, wonder! — weigerachtig. Dan mag hij eindelijk weer naar huis gaan.

Een fabeltje, denkt de lezer!

Volstrekt niet, we zullen wat juistere aanwijzingen geven. Het boven vertelde avontuur overkwam den inlander Markasim, van beroep mattenverkooper, wonende in de dessa Lengkong.

Nog één staaltje tot besluit.

De inlander Soetawidjaja, van beroep oppasser bij de S.S., werd aangesteld tot teekenaar bij den aanleg en zou Bandoeng verlaten. Soetawidjaja had bij de afdeelingbank een klein sommetje bespaard en zou dat vóór zijn vertrek graag terug hebben tot dekking der reiskosten enz.

— *Lain Minggoe*....

Er gingen weer eenige weken voorbij; het werden weer maanden. Soetawidjaja schreef intusschen over dat geld, doch kreeg geen antwoord! Nu, ongeveer veertien dagen geleden, had hij z'n duiten nog niet terug.....

Natuurlijk weet de resident van al deze histories niets.

Misschien ware nog de vraag geoorloofd, hoe het mogelijk is dat de resident wel over middelen schijnt te beschikken, om op de hoogte te komen van de handelingen van particuliere geldschieters, terwijl hij niet in zoo gunstige conditie schijnt, wat betreft de handelingen van aan hem ondergeschikte ambtenaren. Maar in elk geval, de resident kent nu eenige details en zal ongetwijfeld ingrijpen.

Bandoeng, 24 Juni.

H. C. Z.

NEDERLANDSCH INDIE.

(Vervolg van het Eerste Blad.)

Het Dobbelen te Bangkalan. — Men weet dat nergens op Madoera zoo veel aan hazardspelen wordt gedaan als te Bangkalan. Vooral de zg. ario's doen er veel aan, een gevolg van den massa leegen tijd waarover zij te beschikken hebben. Immers de zg. onderstanden die van 1885 af de adellijken hebben gekregen voor het genus van apanage-gronden die in dat jaar door de opheffing van het vorstenbestuur tot gouvernementgronden werden gemaakt, bezorgen hun een maandelijksch inkomen — gewoonlyk niet bijzonder ruim — waarvoor zij niets behoeven te doen.

Zwaar gedubbeld werd altijd te Bangkalan; van tijd tot tijd werd dat minder wanneer een nieuw hoofd van plaatselijk bestuur optrad, die dan begon met schoon schip te maken, maar wiens ijver en doortastendheid spoedig beneden peil kwamen, wanneer eens een hoogadellijke gecallangeerd werd wegens dobbelen en met voorspraak van hoogergeplaatsten — dikwijls zelfs het gewestelijk bestuurs-hoofd — weer de vrijheid gegeven werd. Meestal werd dan „de politiek” aangevoerd om een vervolging wegens hazardspel ongedaan te maken. Men vreesde dan „ontevredenheid” van den gestrafte en zijn naaste familieleden, die zelfs tot het verwekken van ongeregeldeheden zou kunnen overslaan. Alsof het verarmen, tengevolge van het dobbelen van den aan lager wal geraakten ario niet veel meer kans geeft tot het doen ontstaan van ongeregeldeheden!

De Chinezen profiteeren van den hartstocht voor hazardspelen van den ario. Die Chinezen dobbelen mee, maar spelen kalin en voorzichtig en zijn meestal diertengevolge aan de winnende hand. Zijn de contanten van den ario gevlogen, dan wordt van den chineeschen medespeler wat geleend, natuurlijk tegen exorbitant hooge rente, maar ook dat geld verdwijnt in de bodemloze zakken van de Chinezen.

Tal van Chinezen te Bangkalan, aldus wordt aan de *Loc.* vandaar geschreven, hebben hun hoofdverdiensde in 't winnen bij het dobbelen. Niet alleen in 't winnen, maar ook in het gelegenheid geven aan 't algemeen om aan hazardspelen deel te nemen. Dit is strafbaar gesteld bij een betrekkelijk jong staatsblad, dat van 1883 no. 250; de straf bestaat uit tenarbeidsstelling van dertien tot negentig dagen of geldboete van zes en twintig tot honderd gulden. De dobbelaars die van die speelgelegenheid komen gebruik maken, worden volgens het politiestrafreglement veel lichter getraff.

Nu gebeurt het meermaals dat kleincluiden onder Inlanders en Chinezen wegens dobbelen gestraft worden. Bij die koelies, handwerkslieden en tani's wordt niet eens, in dobbel-gevallen, nagegaan of het een huiselijk partijje is geweest of dat aan 't publiek in 't algemeen toegang tot dobbelen wordt gegeven, — het criterium in het verbod in evenge-noemd staatsblad — maar men straft er maar op los; geen haan die er naar kraait.

Niet aldus bij de ario's en vermogende Chinezen. Het is een feit dat men die lieden gewoonlijk ongemeid laat. Het bewijs van het „publieke” of „algemeen” dobbelen is wel is waar moeilijk te geven, maar een politiehooft met wat haar op de tanden en goede spionnen kan altijd wat snappen.

Te Bangkalan woont een vermogende Chinese, zeer bevriend met verschillende ario's en door zijn langdurig verblijf ter hoofdplaats bij jong en oud bekend, ook onder den kleinen man. Het is een feit dat bij hem elken namiddag tot aan den avond gedubbeld wordt; zijn woning, van den grooten weg gescheiden door andere huizen, leent zich uitstekend voor het houden van dobbel tafels. Tot het erf wordt toegang verleend door een poort, waarbij een vertrouwde wachter, iemand ook al jaren lang hier en ook zoo goed als iederen Inlander kennende. Deze poortwachter kan vóór het openen van de poort door een ingenieus aangebracht luikje, eerst zien wie toegang wil hebben. Is er geen onraad, dan kan men binnen komen en als entré een dubbelje betalen. De dobbel Chinese, eigenaar van het huis, doet zelden mee, maar laat een schoonzoon de percentages van de winsten innen; de oude heer zelf treedt alleen op wanneer de een of andere sobat-dobbelaar court d'argent is geworden, dan springt hij met eenige rijksdaalders bij, natuurlijk tegen woeker rente.

Ook bij het dobbelen, wordt daar rang en stand opgehouden, gewone handwerkslieden kleinhandelaars onder de Chinezen en de zeer lage adel, hebben een paviljoen tot hun dispositie, zindelijke matten op den grond, de echte ouderwetse dobbel-tafel, een groote ronde tafel zeer laag op de pooten, waar men op inlandsche wijze „silo” aanzit. Hier wordt gewoonlijk het gewone tjekie-spel met chineesche kaarten gespeeld; aan den tegenovergestelden kant van het woonerf vindt men een andere ruime paviljoenkamer; hier zit men aan een lange tafel op gemakkelijke stoelen, want hier wordt door adellijken en vermogende Chinezen aangezet, die fatsoenlijk een stoel gebruiken en hier wordt zeer grof gevingt-et-und, „dji iët” genaamd, hier worden groote sommen gewonnen en verloren, maar meestal verloren. Aan de dobbel-tafel van het plebs wordt koffie of thee met een gebakje van de njonja tjina genuttigd; aan den aristocratischen kant van het bangkalangsche Monte-Carlo drinkt men brandy, whisky en jenever; in het begin van goede kwaliteit, maar later wordt brandy en sopi geschonken van een veel goedkoopere soort, gelijkende op arak met een suikertje er in, gestookt in de obscure wijken van het naburige Soerabaja. Geen van de drinkbroers toch — afschaffers vindt men zeer zelden onder die lieden — kunnen na een paar uur verblijf, de fijnere soorten drank van de arak-mélange onderscheiden. Iedereen kent er de beschreven dobbel inrichting, ook het bestuur dat blijkbaar onmachtig is aan dat euvel een einde te maken.

Wie de opvolger van den tegenwoordigen ass.-resident zal zijn, is nog niet bekend; den 19den dezer gaat hij eerst met binnenlandsch verlof en wacht zijn vendutie niet af die den 6en en 7en van de volgende maand gehouden wordt.

Zijn opvolger komt natuurlijk met het noodige feu-sacré het bewind van ons plaatsje overnemen. De Augias-stal zal hij reinigen, zonder aanzien des persoons! Dat zul je eens zien! De eerste maanden wordt dan nergens meer gedubbeld, althans niet zoo publiek brutaal; die niet lang buiten kaarten kunnen, gaan een paar palen buiten de stad gokgelegenheden oprichten; geen madoereesen dessa-hoofd, die niet voor een paar ringgits ziende blind gemaakt wordt. 't Is wel lastig om zoo telkens een karretje te moeten huren, om het tijdelijke speelhol te bereiken, maar de hoop op de toekomst doet de heeren dobbelaars kalmer stemmen. Later, als de toewan petor (ass.-resident) op zijn gemak is, en langzamerhand liever lui dan moe wordt, dan begint het lieve leventje weer!

Petroleum. — Dezer dagen sprak ik iemand, die hier van Borneo's Oostkust terug keerde en opgetogen was over de vlucht die de mijabouw en met name de petroleum industrie aldaar neemt; aldus wordt aan de *N. Soer. Ct.* geschreven. Op Poeloe Laut, waar de amsterdamsche maatschappij van dien naam een kolonij uitgint en waar reeds tal van vreemde schepen kolen komen laden, begint men met een nieuwen laadsteiger te bouwen ter lengte van 256 meter.

Op Balik Papan worden millioenen en nog eens millioenen baksteen aangevoerd, benodigd voor den bouw der verschillende fabrieken en installaties. Naar Tarakan, een eiland behoorende tot Boeloengan, waar de Koninklijke voor de Tarakan Maatschappij, tegen uitkeering van royalty, exploiteert, neemt de petroleum-productie zoo'n reusachtige vlucht, dat de tankinstallatie met een capaciteit van 15000 tons moet worden uitgebreid tot 60000 tons. Iedere boot van de Paketvaart, die het eiland in haar geregelde vaartbeurten heeft opgenomen, voert belangrijke hoeveelheden pijpen voor leidingen en tankplaten aan.

Men beweert wel eens, dat men in Holland zoo weinig van Indie weet, maar als men al die bedrijvigheid aanschouwt, vraagt men zich af: wat weet men in Indië zelf van Indie?

Is het geen teekenend feit, dat men zich hier op Java warm maakt over desascholen, universiteiten, Boedi Oetomo, redevoeringen van de heeren Frans Rosier en Hooff in „Insulinde” en andere belangrijkheden, zonder dat men in eenig indisch nieuwsblad iets leest omtrent zaken als hierboven genoemd. Het is waar, die zaken gaan in hoofdzaak de Europeanen en het europeesch kapitaal aan, maar zelfs die hebben ook wel eenige aanspraak op belangstelling.

Te betreuren is het in zooverre dat de aandeelen der zulk een schitterende toekomst tegemoet gaande Tarakan Maatschappij bijna geheel in engelsche handen zijn. De „Koninklijke” dankt echter ook een groot gedeelte van haar winst aan de rijke petroleumbronnen op dat eiland.

Lepra-kolonie. — De onderhandelingen tusschen het Voorloopig Lepra-Comité en de regeering inzake de afzondering van de leprozen ter Oostkust van Sumatra, op het eiland Poeloe Sitjané tegenover den Ouden Boom te Laboean, vorderen langzaam. Het Comité heeft indertijd aan de regeering meegedeeld dat een jaarlijksch bedrag van f 40.000, bijeen te brengen door Planters-Vereeniging, land-schapskassen en chineesche hoofden, beschikbaar was voor het instandhouden van een lepra-kolonie, sterk tusschen 3 en 500 personen. Zooals men weet, heeft de regeering daarop het principiele besluit genomen om ter Oostkust gedwongen isolatie van vagabondeerende leprozen toe te staan, welke dan alle een plaats op het lepra-eiland zouden moeten vinden. Het te verwachten getal kolonisten zou daarmee echter wel tot 1000 kunnen stijgen, en de begroting van het Comité ware daarmee overschreden. Daarom heeft het Comité, naar de *Sum. Post* verneemt, besloten om aan de regeering een geldelijke tegemoetkoming te vragen voor de opname van het meerdere aantal dan waarop de begroting berekend is. Het antwoord van de regeering wordt nu nog afgewacht. Luidt het gunstig, dan zijn de plannen een flinke schrede tot de uitvoering genaderd. Wil de regeering zich geen offer getroosten, dan zal het Comité te beraden hebben wat het nu te doen staat.

In het comité zijn ook stemmen opgegaan om voor den vervolge het binnenkomen van leprozen in dat gewest tegen te gaan, opdat het getal niet telkens worde aangevuld met van elders gekomen, die de Oostkust als een toevlucht gaan beschouwen. Ook is gepleit voor de oprichting van een leprozengevangenis op het eiland. Op deze wijze zou tevens een zekere bewaking worden verkregen.

Het voor leprakolonie bestemde Poeloe Sitjané is thans feitelijk onbewoond. Vroeger is er een groote Bandjareesche kampong op gevestigd geweest, waarvan nog tal van vruchtboomen, klappers, kapokboomen zijn overgebleven. Het is de bedoeling, de kolonie behagelijk in te richten en de leprozen er het vanouds door hen beoefende landbouwbedrijf terug te geven. Dr. Römer, van de Deli-Mij., heeft indertijd in een geschrift een uitvoerig schema voor de inrichting van zulk een kolonie gegeven, en aan dat plan wil men zich zoo mogelijk houden. Er zal ook een hospitaal verrijzen. Het eiland zal door een boot gemeenschap met den wal hebben, en van Laboean uit zal een weg worden aangelegd naar een punt tegenover het eiland, waar een aanlegsteiger wordt gebouwd. Komt de kolonie tot stand, dan zullen de thans bestaande asylen worden opgeheven.

Het is te hopen, dat de regeering spoed maakt met haar antwoord, opdat deze belangrijke zaak niet te lang sleepende blijve.

Nu in Deli zulk een belangrijke som jaarlijks wordt bijeengebracht om het lepra-vraagstuk tot eene, ook voor de lijdens zelve bevredigende oplossing te brengen, behoort de regeering niet te aarzelen en zonder verwijl het ontbrekende toe te staan. De principiele beslissing omtrent opvatting van vagabondeerende leprozen moge dan ook dra door een verordening worden gevolgd.

En dan overwege de regeering toch ernstig, wat er tegen invoer van nieuwe leprozen kan worden gedaan. Dagelijks landen daar de *undesirables* van den Overwal!

Chineesche Actie. — Dezer dagen deelden wij e. a. mee betreffende een in de vaart brengen van een chineesche boot, eens in de 24 dagen van Padang naar de Siraits, met aandoening van kustplaatsen.

De chineesche kamer van koophandel te Padang zoo verneemt de *Sum. Bode* zal aldaar als agent optreden.

De vracht voor goederen wordt eerst geheel betaald; na 1 jaar wordt voor elk bevrachter opgesteld, wat hij aan vracht betaald heeft en op het in de eerste 6 maanden betaalde 15 pct. terugbetaald. Weer 6 maanden later wordt 15 pct. gerestiteerd over het in het 2e halfjaar van het vorige jaar betaalde, enz.

De vracht wordt berekend over het netto-gewicht en wordt door de bevrachters opgegeven. Wie zich schuldig maakt aan onwaarheid in dat opzicht wordt door de mij. beboet met 3 maal de gewone vracht. Wanneer andere maatschappijen de goederen vracht verlagen, zijn degenen, die reeds eenmaal vervoer met de chineesche boot, gehouden daarmee door te gaan. Wie hunner goederen doet vervoeren met een andere boot, verbeurt het recht op de bovengenoemde 15 pct. welk bedrag dan aan den agent komt, en desgewenscht worden dan nog tegen den-geen, die dat gebod niet heeft opgevolgd, andere maatregelen genomen.

Wanneer men tusschentijds goederen wil vervoeren, mag van een schip van een andere maatschappij gebruik gemaakt worden, maar dan is het bedrag der vracht ook aan de chineeshe kongsi verschuldigd.

Persdelict. — Dinsdag beëindigde de raad van justitie te Semarang de behandeling der verzetzaak van J. H. Pangemanann, vroeger redacteur van het dagblad *Warna Warta*, die hij verstekvonnis van dien raad dd. 3 Mei ter zake van laster gepleegd jegens openbare ambtenaren door middel van een verkocht en verspreid drukwerk tot één maand gevangenisstraf en een geldboete groot f 50, subsidiair zeven dagen gevangenisstraf en in de kosten van het geding, is veroordeeld.

De eisch van het O. M. was schuldig verklaring aan het bekl. ten laste gelegde en veroordeeling deswege tot gevangenisstraf voor den tijd van drie maanden en in de kosten van het geding.

Bekl. voerde zelf zijn verdediging.

Uitspraak Dinsdag a. s.

(*Loc.*)

Chantage. — Wij maakten een paar maanden geleden gewag van een geval van chantage, waarvoor de redacteur der *Warta Hindia*, Soetan Radja nan Gadang, voor den landraad te Padang zou komen. Deze zaak is thans, meldt de *Sum. Bode*, door die rechtbank behandeld en de beklagde schuldig verklaard aan: met het oogmerk om iemand voor een gedeelte zijner bezittingen op te lichten, zich geld te hebben doen afgeven door bedriegelijk op te wekken de hoop op of de vrees voor eenigen uitslag van zaken, eenig toeval of eenige andere hersenschimmige gebeurtenis (art. 328 wetb. van str. v. I.)

Hij werd veroordeeld tot 2 jaren dw. a. b. d. k. en f 200 boete, subsidiair 1 maand dw. a. b. d. k. en ontzetting voor 5 van de rechten en bevoegdheden, vermeld in art. 22 van hetzelfde wetboek.

Herstelde Onbillijkheid. — De inlandsche matroos bij de koninklijke marine Tean, verwondde zich den 11den Augustus 1906 tijdens een bevolen dienstverrichting aan den linkerduim tengevolge waarvan die duim afgezet moest worden. Den 21sten Juni van het volgende jaar moest hij uit den zeedienst ontslagen worden wegens ziekszucht. Wijn hij op dien dag nog geen 8 jaar het land had gediend, kreeg hij bij zijn afscheid een onderstand voor eens van f 36. Nu was weliswaar de krankzinnigheid niet ontstaan in en door den dienst, maar het was dan toch krankzinnigheid, en daarbij was de zoo noodlottige duimwond niet veroorzaakt door moedwil, eigen schuld of groote onachtzaamheid. Bij een normalen gang van zaken zou den man gagement zijn toegelegd, maar door een samenloop van tegenstrevende omstandigheden gebeurde het dat dit voor hem uitbleef. Op het verzoek van Tean nu, om in dit opzicht alsnog een gunstige beschikking te mogen verkrijgen, heeft de regeering overwogen dat de hem toegekende onderstand voor eens moet worden geacht geen billijke vergoeding te zijn in verband met zijne vernieling en de reden waarom hij den zeedienst heeft moeten verlaten — en hem dezer dagen, gerekend vanaf 1 Januari j.l. een jaargeld toegekend ten bedragen van het hem ontgaan gagement ad. f 72.— (*Soer. Hand.*)

Steenen naar een Trein werpen. — Toen Zaterdag om een uur of 12 een van de trams van de N. I. S. op weg naar Jogja voorbij gebouwen van de onderneming Tjebongan kwam, vertelt het *Soer. Hand.*, werd een steen naar den trein geslingerd, die den javaanschen machinist op twee plaatsen aan het hoofd trof. De man werd ernstig verwond, kon den trein niet verder brengen en werd door een anderen trein naar Jogja vervoerd, waar zijn opname in het Petronella-hospitaal noodig werd geoordeeld. De verdenking den steen te hebben geworpen, rust op een der employés van de onderneming, die evenwel ontkende; de administrateur zal de zaak onderzoeken.

ADVERTENTIËN.

Vendutie wegens vertrek
op MAANDAG, 27 JUNI 1910
ten huize van den WelEdelg. Heer
T. BONS
Kebon Sirih No. 2, door de
Winkel Maatschappij „Eigen Hulp”
van een netten en goed onderhouden
inboedel.
Zie specificatie in de bladen van
Donderdag j.l.
KIJKAVOND: Morgen van 5—8 uur.

Vendutie
op MAANDAG, 27 JUNI 1910
ten huize van den WelEdelg. Heer
Dr. H. G. BROCKMANN,
Tanah Abang No. 1, nabij Rijswijk
door de 6573
Winkel Maatschappij „Eigen Hulp”
van een netten en goed onderhouden
inboedel.
Zie specificatie in de bladen van
Donderdag j.l.
KIJKAVOND: Morgen van 5—8 uur.

Vendutie
op Maandag, 27 Juni 1910,
in ons Tokolokaal i/d. Benedenstad,
van
Een groote partij SPIEGELS
van diverse grootten.
Van af heden te bezichtigen.
6386 **JOHN PRYCE & Co.**

Vendutie
op Dinsdag, 28 Juni 1910,
ten huize van wijlen den Heer
C. VERBUNT,
Kramat No. 148, nabij eerste tramwissel,
door
John Pryce & Co.,
van een netten, goed onderhouden
INBOEDEL.
Voorgalerij Ameublement (moderne
stijl). Raamrakken met potjes. Heer-
ren- en Dameschrijftafel.
ROTTAN AMEUBLEMENT.
Welluidende PIANO (systeem Stein-
way). PIANOLA met 22 rollen. Spie-
gels, Schilderijen, Koekoekklok. 1 en 2
lichts GASLAMPEN. Boeken-, Kleer-,
Glazen- Dispenskasten. Waschtabel
met marmer en spiegel. IJzeren 1
en 2 pers. Ledikanten.
Glas-, Porcelain- en Pleetwerk.
Uitschuifbare Etenstafel. Dranken-
kastje. Heeren- en Damesfietsen. Vo-
lière met vogels. Kippen.
TUINAMEUBLEMENT.
Palmen en Chevelures in blauwe
en Depokpotten en in Tonnen.
KIJKAVOND: 27 dezer. 6477

Vendutie wegens vertrek
op DINSDAG, 28 JUNI 1910,
door
Het Vendu-, Commissie- en Exp. kantoor
Ed. Franzen & Co.,
ten huize van den Heer
A. C. R. von Bannisseht,
Chef Postkantoor Meester-Cornelis,
hoek Beerenlaan,
van ZEd's zeer netten, goed onder-
houden, moderne inboedel, waaronder:
Marmeren tafels en knapen. Hoeden-
kastok, wip- en zitstoelen, bloemen-
standaard, japansche potten, speeltafel,
dames- en heerenschrijftafels, eettafel,
diverse Kasten, Kleerhangers, medicijn-
kast, waschtabels, boekenrakken, spie-
gelbuffet met marmer. Welluidende
piano. Bekleed ameublement, portières,
gordijnen Regulateur, psychés, ijzeren
1, 2 pers. en Kinderledikanten, een-
twee en drie lichte gaslampen.
Glas-, Porcelain- en Pleetwerk.
Groote Chineesche tempajans.
Mooie palmen in tonnen en potten.
KIJKAVOND: Maandag, 27 Juni
5—8 uur n.m. 6575

Vendutie
op WOENSDAG, 29 JUNI 1910,
ten huize van den Heer
A. J. Bakker,
Tjikini No. 65, door
JOHN PRYCE & Co.,
van een netten, goed onderhouden
Inboedel.
Tafels en knapen met marmer.
ROTTAN-AMEUBLEMENT.
SALONLAMP.
Carpet, Portières, Schilderijen, Muur-
borden. IJzeren Ledikanten, Divan.
Kleer-, Hang-, Dispenskasten.
Glas-, Porcelain- en Pleetwerk.
Spiegelbuffet met marmer.
KANARIEVOGEL. GANZEN.
Voorts:
1 Austr. Wagenpaard. 1 Deeleman-
paard. 1 Mylord. 1 Deelemankar.
Palmen in Tonnen, blauwe en De-
pokpotten.
KIJKAVOND 28 dezer. 6579

Vendutie
op DINSDAG, 28 JUNI 1910,
ten huize van den WelEdg. Heer
J. A. VAN DER VLUGT,
Gang Chambon No. 2,
Goenoeng Sahrie (nabij Schoolweg),
door de
N.V. Gr. Vendu-, Verhuur- & Commissiekantoor
VAN SLIJPE & Co.
van ZEd's zeer netten en goed onder-
houden, gecireerden Inboedel:
Marmeren tafel. Wip- en staande
stoelen (moderne stijl).
Rottingameublement m/marm. tafel.
Japansche potten op standaards.
Muurversieringen. Koperen bloem-
bakjes. Carpet. Gloeibranders m/
ballons. Goede PIANO van PLEIJEL.
Muziekkastje. Etagereworwerpen.
Zilverkast. Schilderijen, w.o. cpezel.
Muurborden. Regulateur. Hangklok
met gongslog. SPIEGELBUFFET
met marmer. Leg-, Hang-, Dispens-
en Glazenkasten. IJzeren twee-, een-
pers- en Kinderledikanten.
Glas- en Porcelainwerk.
Marmeren waschtabel. Spiegel. Kleer-
bak. Mooi TOILET PSYCHÉ.
SPLINTERNIEUWE MANEQUIN.
Divans. Schutse's. Vuillinnenkist.
Medicijnkast. Theetafel. Eettafel.
Kindervélocipède. Kinderstoel. Hob-
belpaard. Speelgoed. Volière met béos.
Clematis. Stephanotis.
Saksische Kanarivogels. Australische
Grasparieten.
Mooie palmen in tonnen.
KIJKAVOND: Maandag, 27 dezer
van 5—8 uur. 6599

Vendutie
op WOENSDAG, 29 JUNI 1910,
ten huize van Mevrouw
E. J. VAN ROSSEM,
Koningsplein Zuid No 9, in het Pa-
viljoen rechts en Voor- en Binnen-
galerij v/h. Hoofdgebouw,
door de
Winkel Maatschappij „Eigen Hulp”,
van een partij overcomplete en goed
onderhouden MEUBELN enz. w.o.
Wip- en Zitstoelen, Bloemenbak, Kar-
petten, Toiletten Psyché.
FRAAI GEBEELDHOUDE ZILVERKAST.
Boeken-, Linnen- en Glazenkasten.
Schrijftafels. Met leer bekleede stoe-
len. Spiegel. Pendule met coupes.
3 mooie koperen 3 lichte Gaskronen.
1 zwaar vergulde 3 lichte „
16 bronzen 3, 2 en 1 lichte Gaslam-
pen. 4 koperen en bronzen 3, 2 en
1 lichte Electrische lampen. Mooie
antieke kist met koperbeslag z. g.
Compagnies kist. Olieverf e.a. Schild-
derijen, Delftsche tegels, Majolica Vazen,
Etagererakje. Ruime mooie Spiegelkast
met geslepen Glas. IJzeren twee p.
en Kinderledikanten. 3 Gedecoreerde
Eetserviezen w.o. een volkomen nieuw,
bestaande uit 137 stuks. Dessertserv-
viezen. Glaswerk w.o. compleet stel.
Pleetwerk. IJskist, zoo goed als nieuw.
Buffetten met marmer. Filter. Thee-
tafel, Vuillinnenkist. Goede NAAL-
MACHINE, Bronzen Beelden. Medi-
cijn- en Muziekkastje. Een Tennisspel
compleet. Groote partij Schelpen.
Kookfornuis van Rippinggilles.
Enz., Enz.
Planten in mooie Jap. Potten.
KIJKAVOND: Dinsdag 28 dezer van
5—8 uur. 6594

BUITENZORG.
Vendutie
WOENSDAG, 29 JUNI
ten huize van den WelEdg. Heer
L. Umbgrove
Laan v. d. Wijck, door
MÜHLNICKEL,
van ZEd's netten, goed onderhouden
inboedel: 6544
Bloemen en planten in Jap., Chin.
e. a. potten. Twee standaards met
prachtig bloeiende orchideeën.
Voorts: nette deeleman met hard-
lopend paard (welbekend) met tuig.

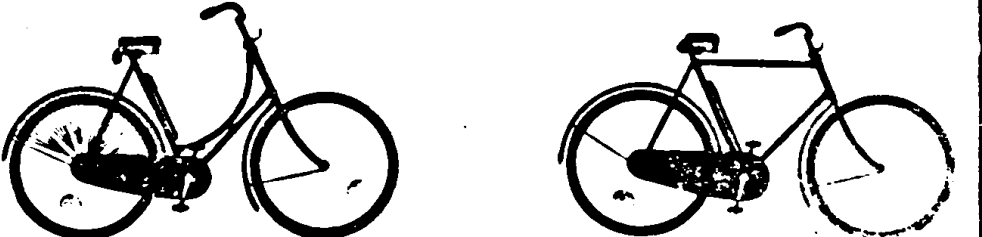
Vendutie
op DONDERDAG, 30 JUNI 1910,
ten huize vroeger bevoond door den
PATIH.
van diverse goederen, toebehoorende
aan den Heer
J. KATER,
Salemba No. 43, door de
Winkel Maatschappij „Eigen Hulp.”
Nader te specificeren. 6593

Toko-Vendutie
op VRIJDAG, 1 JULI 1910,
JOHN PRYCE & Co.
OP BOVENSTAANDE VENDUTIE
zullen wij verkopen:
4 Cavalerie Paarden (Australiërs.)
6578 **JOHN PRYCE & Co.**

Vendutie wegens vertrek
WOENSDAG, 29 JUNI 1910,
ten huize van den WelEdg. Heer
P. L. van Amerom,
Gang Kadiman No. 6
(nabij Goenoeng Sahrie), door de
N.V. Gr. Vendu-, Verhuur- & Commissiekantoor
VAN SLIJPE & Co.
van ZEdGestr's keurigen en splinter-
nieuwen Inboedel: (SAVOE KLEUR
gecireerd en alles één stijl).
Marmeren tafels en Knappen. Wip-
en staande stoelen. Marmeren conso-
les. Fraaie Zilverkast. Rottingameu-
blementen met marm. tafels.
Zeer goede PIANO van ZEITZER &
WINKELMANN. (Inmiddels uit de hand
te koop.)
Schilderijen. Muurversieringen.
Fotografietoestel. Naaimachine.
Zoo goed als nieuwe DAMPSFIETS
(Adler) BUREAU MINISTRE. BOE-
KENKAST. KANTOORSTOEL.
RUIME LEG- en HANGKASTEN.
IJzeren tweepersoons ledikanten.
Divan. Marmeren en houten wasch-
tafels. Spiegel. SPIEGELBUFFET
met marmer. Porcelainkast.
Glas- en Porcelainwerk, w.o.
gedecoreerd eetservies en een stel
glaswerk met karaffen.
Eet- en aanrechttafels. Dispenskast.
Boekenrakken Theetafel. Regula-
teur. Bladenrak. Mooie gele palmen
in tonnen en potten.
Een Bandy Mylord met rubberban-
den en goed paard met tuig. (Inmid-
dels uit de hand te koop).
KIJKAVOND: Dinsdag, 28 dezer
van 5—8 uur. 6600

Vendutie
op DONDERDAG, 30 JUNI 1910
ten huize van den Heer
G. TROMP,
Goenoeng Saharie No. 26, door
John Pryce & Co.,
van een netten, goed onderhouden,
lichtgecireerden Inboedel:
Tafels, waschtabels met marmer.
Rottan-ameublement. Dameschrijft-
tafel. CARPETTEN, Portières, Regu-
lateur. Spiegel. Schilderijen.
Gasgloeibranders m/ ballons. Zil-
ver-, Kleer-, Hang- en Dispenskasten.
IJzeren 1 en 2 pers. Ledikanten.
SPIEGELBUFFET met marmer.
Glas-, Porcelain- en Pleetwerk,
IJSKIST. FILTER.
Zingende KANARIE vogels, Praten-
de KAKATOE. Collectie mooie Pal-
men in luxe en blauwe Potten en in
Tonnen.
KIJKAVOND: 29 dezer. 6571

ONTVANGEN:
BROWNING
REVOLVERS
Cal. 7.65 . . f 37.50
Cal. 6.35 . . . 32.50
Steeds in voorraad:
AMUNITIES EN JACHTBEHOODIGHEDEN.
Toko A. B. C. Bandoeng. 6514
TIO TEK HONG Weltevreden.

Het is niet nodig
rijwielen uit ENGELAND, DUITSCHLAND of AMERIKA te laten komen, zoo-
lang men uit Nederland nog FONGERS RIJWIELEN kan
krijgen.
De laatste zijn minstens even goed, doch goedkoper. 23 4073
De Groninger Rijwielenfabriek A. FONGERS, Groningen, (Holland).

Tonikina
van J. AREL, — BORDEAUX.
is de krachtigste KINAWIJN en kan eene vergelijking met de concurreeren-
de merken glansrijk doorstaan.
Overall VERKRIJGBAAR.
Eenige Importeurs:
E. DUNLOP & Co.,
8882 Batavia — Samarang — Soerabaja — Bandoeng.

REÇU:
Un grand Choix
d'Etoffes Tricot noir et fantaisie.
Dernières nouveautés.
184 **OGER FRERES, Rijsrijk — Weltevreden.**

Revolvers
+ + + + + WEDER ONTVANGEN: + + + + +
Factuur nieuwe Revolvers (Systeem Hammerless)
— — — — — (zeer handige zakwapens). — — — — —
VAN SLIJPE & Co.,
WELTEVREDEN — RIJSWIJK. 5879

J. C. BLOMME, Weltevreden.
(Filiaal van C. J. EILERS & Co., Amsterdam).
is je adres voor Voetballen, Tennisartikelen, Hockeystokken, Hockeyballen,
Rolschaatsen enz. 3371
Pas ontvangen: een klein factuurtje opvouwbaar Veldtafel, Veldstoelen,
groote dekstoelen met verlengstuk, armleuningen en kussentje.
Sportwapens, al: Sabels, Degens, Fleuretten en daarbij behorende
Maskers en Handschoenen. — Brandblusapparaten. Beleeft aanbevelen.

Ant. Justman Tabak Maatschappij.

NEEMT EENS EEN PROEF MET ONZE

POPULARES

Uitstekende, Kloeke, Sigaar.

per 100 stuks f 3.—

per 500 stuks f 13.50.

Bestellingen naar buiten van fl. 10.— en meer franco, mits tegen Rembours.

5707

Magazijn van Geconfectioneerde Heerenkleeding.

J. Scheltens, Passer Baroe, t/o. Postkantoor. — Weltevreden.

Heeren Repatrieerenden!

Van onderaangen een factuur: MOOIE DEMI-SAISONS en EUROPEESCHE COLBERTCOSTUMES. Steeds voorhanden: Gewone COLBERTCOSTUMES van f 18.— tot f 38.— REDINGOTE-COSTUMES f 50.— ROKCOSTUMES f 55.— TRICOT KINDERPAKJES „ZEPPELIN”. KINDERCAPES. 8063

HOTEL DER NEDERLANDEN.

DINER-CONCERT

door het
Strijkorkest der Stafmuziek.
op ZONDAG, 26 JUNI.
MENU:

Potage Beaumont.
Cailles à la Vendôme.
Poisson bouilli à la Hollandaise.
Pommes nature.
Aloyau de Veau à la Liénoise.
Asperges en branches au beurre fondu.
Omelette.
Compote Américaine.
Gâteau Français.
Glacé Moka.
Fruits — Dessert — Café. 5988
van 8.15 tot 9.15. Per couvert f 3.—

H. W. KETJEN,

Lid der Nederl. Academie van Accountants

Gang Secretarie 3,

Heeft nog eenige uren voor het
geven van lessen in het Boekhouden
beschikbaar. 6559

Den 1en Juli a. s. zullen
de LESSEN aan de Kunst-
Ambachtsschool te Parapattan
hervat worden.

Tevens zal er voortaan gelegenheid
zijn om knipjes te nemen bij eene
gediplomeerde coupeuse.

ZUSTERS URSULINEN,
6572 Weltevreden.

Globe Bioscope

te Pasar Baroe
tegenover de Schout's Woning.

Elken avond 3 voorstellingen.

1e voorst. 7 uur. 2e voorst. 8 u. 30 m.
3e voorst. 10 uur.

PROGRAMMA:

Voor 25, 26 en 27 Juni 1910.

1. OOSTERSCHE DANSEN. (Natuur-
opname gekleurd).
2. IK WIL JE VROUW ZIJN. (Een
film om te lachen).
3. „Cagliostro.” (Theater-film
gekleurd). Een
historisch raadsel: Van de heeren
MORLON en G. VELLE.
4. LILIA en ANETTA, AKROBATEN
OP DE TRAPEZES. (Een zeer
prachtige film, vooral voor sport-
liefhebbers).
5. KUNSTDROOM. (Theater film ge-
kleurd). Tafereel van den heer
G. VELLE.
6. DE VERBORGEN PLEKJES VAN
DEN SMOKKELAAR. (Komiëk).

PRUZEN DER PLAATSEN:

Loge . . . f 1.— | 2e Klasse . f 0.25
1e Klasse . f 0.50 | 3e . (Inl.) f 0.10
Kinderen beneden de 10 jaar beta-
len half geld. 6592

CINE LUMEN

Manège Tanah-Abang
HEDEN AVOND

Twee Voorstellingen

aanvangende 6¼ en 9½ ure.

Programma.

1. OP DE GEVAARLIJKE HEL-
LING.
 2. KAIROEAN — de heilige stad van
Tunis.
 3. De SAMARITAANSCH.
- PAUZE.
4. MENAGERIE „HAGENBECK”.
 5. Een VERDEDIGER VAN DE
DEUGD.
 6. De GELEGENHEIDS HOND.
 7. KIJRELOR — Bandiet uit Liefde —
Max Linder.

PRIJZEN:

Loge f 1.50;
1e Rang 1.—;
2e Rang 0.50;
3e Rang (Inlanders) . 0.10;
Kinderen beneden de 15 jaar half
geld. 6600

Planten- en Dierentuin.

ZATERDAG 25 JUNI a. s.

Voor- & Na-avond

Bioscoop Voorstellingen.

In den na-avond gelegenheid tot
DANSEN.

Entrée Voor-Avond

Leden van den Tuin op ver-
toon van Maandkaart. . . Vrij.
Niet-Leden f 1.50.
Kinderen van Niet-Leden Half Geld.

Entrée Na-Avond

Leden van den Tuin op ver-
toon van maandkaart. . . Vrij.
Niet-Leden f 2.50.
Kinderen beneden 16 jaar geen toe-
gang. 6463

DE SECRETARIS.

Planten- en Dierentuin.

DINSdag, 28 JUNI 1910,

des na-avonds om 9½ uur

Mamselle Nitouche,

opgevoerd door het Dilettanten-ge-
zelschap van

Mevrouw A. DEELEMAN — Bore

met medewerking van den Heer

HENRI BRONSGEEST.

ENTRÉE:

Leden van den Tuin per persoon f 0.50.
Niet leden 2.50.

Plaatsbespreking Maandag, 27 Juni
1910 bij EIGEN HULP van 8—12 uur
à 25 cents per plaats. 6591

DE SECRETARIS.

VOETBALWEDSTRIJD

tusschen de
VLEERMUIZEN

B. V. C. — OLIVE COMBINATIE
in den

Planten- en Dierentuin

op ZONDAG, 26 JUNI 1910.

Aanvang kwart voor vijf.

Entrée als gewoonlijk. 6607

INDO'S KOMEDIE VEREENIGING

„de EENDBACHT”

BATAVIA—SOERABAJA.

MAAKDAG, 27 JUNI,

opvoering van

GOOLZARNIKI

in de SCHOUWBURG „THALIA”, MANGA BESAR.

1e Rang f 2.— | 3e Rang f 0.50

2e „ „ 1.— | 4e „ „ 0.25

Militairen beneden den rang van
onderofficier en kinderen beneden de
10 jaren betalen op alle rangen half
geld, behalve op de 4e rang. 6606

Planten- en Dierentuin.

ZATERDAG, 9 JULI 1910,

na-avond 9¼ uur.

Groot Gecostumeerd en Gemaskerd Bal

moore prijzen worden uitgelooft.

Kinderen beneden 16 jaar geen

toegang. 6300

DE SECRETARIS.

Planten- en Dierentuin.

WOENSDAG, 13 JULI 1910,

vooravond 6½ uur.

Kinder Bal Costumé.

6701 DE SECRETARIS.

Societeit „Harmonie”.

RIJSWIJK.

Kegel-Concours voor eden der ver-
eeniging op 8, 9, 10, 11 en 12 Juli 1910.

Het reglement van het concours en
de bepalingen voor elken wedstrijd
liggen ter inzage in de Societeit.
6492 HET BESTUUR.

Bekendmaking.

Houders en bezitters van HONDEN
worden herinnerd aan de verplichte
aangifte in de maand Juli 1910 van
de in hun bezit zijnde HONDEN
voor het belasting-tijdvak Juli 1910
tot en met Juli 1911

De belasting is bij de aangifte direct
verschuldigd en bedraagt f 1.— (Eén
gulden) per HOND.

De oude honden-penningen moeten
weder worden ingeleverd.

Het Hoofd van Plaatselijk Bestuur

W. J. KETJEN.

Batavia, 23 Juni 1910. 6517

Thee-employé.

1e GEËMPLYOËERDE uit de Pre-
anger, thans nog in betrekking, met
diploma machinist, op de hoogte van
gelijkstroom-electriciteit, fabricatie,
tuinen en boekhouding, zoekt plaat-
sing, liefst voor ontginning.
Brieven onder No. 6584.

TAN TEK TJANG

Pintoe Ketjil, Batavia. Tel. No. 1416.

Telegr. adres: TANTTJIANG, Batavia.

ABC CODE 5e Editie.

Commissionnaire in Effecten.

VLUGGE & BILLIJK BEHANDELING

Commissie ½ pCt.

Rijstleverancier aan Ondernemingen.

Handel- en Commissiehandel in Producten.

Bezigt: HYPOTHEKEN, koop en verkoop van

HUIZEN, PERCELEN, enz. 167

Sluit verzekering tegen Zee- & Brand

schade voor de Bat., Zee- en Brand Ass. Mij.

Agent v/d. Ouderl. Levensv. EIGEN HULP.

Mevrouw ELENRAAS, Kramat 51,

vraagt een Juffrouw voor hare 3 kin-

deren. Goed Hollandsch spreken ver-

eischte. 6596

TE KOOP: Ruime Tentwagen met

mak Paard.

Te bevragen: Salembaplein 5. 6608

TE KOOP: DAMESFIETS, goed

onderhouden, eerste

klasse merk, compleet voor fl 45.

6605 Batoo Toelis 2.

TE KOOP: Een 2e handsch schrijf-

machine Remington No. 1.

Billijke prijs. Brieven onder No. 6602

TE KOOP: PERCEEL WOESTE

PONGS. Grond goed, water overvloe-

dig, ligging gunstig.

Brieven onder No. 6601 Bat. Nieuwbl.

TE HUUR: Bovenappartementen en

benedenkamers met

riant uitzicht.

6609 VAN BEEM & Co., Sluisbrug

TE HUUR: Salemba, Laan Bin On

TE HUUR: HUIS No. 7, tegen

1 Juli. 6611

Wiechert & van der Linden.

Telegramadres: WIECHERT

Amsterdam - Batavia - Weltevreden.

Telefoon 1170 en 553.

5875

Gevraagd. Te koop.

procent.

Cert. v. a.

Nederl. Handel Mij. 180 180½

Aandeelen:

Javaasche Bank. 221 224

N. I. Escompto Mij. 141 141½

Koloniale Bank O. E. 145 146½

Gew. C. Mij. d. Vors. 175 180

Poerworedjo 95½ 96

Rotterdamsche Lloyd. 126 126½

Nederl. Scheepv. Unie 148½ 150

Band. Kininetabr. 136 143

Int. Cr. & H. V. R'dam 206½ 207½

Handelsv. Amsterdam 237½ 240

N. I. Spoorw. Mij. 256 257

N. I. Tram Mij. 179 180

Kediri St. Tram Mij. 190 192½

Sam. Cheribontram. 196½ 199

Goenoeng Tjempaka 83 89

Singaparna 72½ 74

Tjiogreg 15 20

Rijstlanden 200 240

Goen. Boeleud ex div. 200 220

Wilhelmina A. 162½ 170

Pasir Nangka 180 182½

M. M. Redjang Lebong 815 820

5½ Obl. Mij. N. I. Elec. Mij. 95½ 96½

6½ Obl. Hôtel des Indes 105 108

Uit de Pasoendan.

LXV.

Roeatan pantoen XVIII.

Gekleed, ging Goeroe Minda met zijn volgelingen onverwijd stadwaarts; ze waren verrukkelijk om aan te zien, gelijk groot als een span karbouwen, schoon als een bloemenpaar.

Voort schreden zij ten wedstrijd en bij hun nadering worden zij met luide bijvalsbetuigingen begroet.

Zoo overweldigend was hun verschijning, dat zelfs de oude meid uit haar keuken liep om hen te aanschouwen; tot eenig kleedingstuk droeg zij als voorschoot het oor van een karbouw.

Indradjaja bleef ver in de minderheid en de toeschouwers zelfs trokken zich bescheidenlijk eenigszins terug.

Dan zeide Goeroe Minda tot Poerba sari: „beminde prinses, wees thans zonder zorg.”

Verder vroeg hij haar naar haren naam, waarop zij antwoordde: Njai Emas Poerba sari ben ik ten rechte geheeten.”

Vervolgens zeide zij: „en wie zijt gij?”

Goeroe Minda vertelde thans hoe hij als loetoeng met haar in ballingschap geleefd had, doch dat nu hun beproevingstijd geëindigd was, zoodat zij, wilde zij, weldra man en vrouw konden voordien.

Poerba sari stemde toe; dan omhelsden zij elkander hartelijk.

Daarop zeide Poerba sari weder: „dan dient thans mijn oudere zuster voor haar tergen gestraft te worden.”

„Zeer zeker, vrouwtje,” hervatte Goeroe Minda, maar maak het niet te erg.”

Met een *sëmbak* verwijderde Poerba sari zich en ging tot Poerba rarang.

Bij haar gekomen, greep zij Poerba rarang bij de haren en diende haar een duchtige kastijding toe.

Poerba rarang schreeuwde het uit en smeekte om vergiffenis, onder aanbidding van stad en land aan Poerba sari als zoengave.

„Dit is geen kwijting”, hernam Poerba sari, „aangezien beiden mij van oudsher hebben toebehoord en u slechts in beheer waren gegeven; op eigen gelegenheid, zonder last van vader of moeder, hebt ge mij in smadelijke ballingschap gezonden.”

„Vergeving, zuster; laat mij 't leven?” dan streek zij met haar hoofdhaar (ten teken van onderwerping) langs Poerba sari's borst, en wachtte deemoedig het antwoord af.

Poerba sari liet zich verbidden en schonk Poerba rarang het leven op voorwaarde dat zij de zorg over het kippenhok op zich nam.

Poerba rarang beloofde zulks en toen kwamen de vier overige zusters aan de beurt, die op gelijke wijze werden gestraft; Poerba endah moest de eenden bewaken, Poerba dewata werd ganzenhoedster, Poerba kantjana kreeg het opzicht over de rijststamploods en de weefgetouwen, terwijl Poerba manik de stallen zou schoon houden.

Daarop kwam de berechting van Poerba leuih aan de orde, die wijl zij zich steeds voor Poerba sari op de bres gesteld had, als gemalinne gegeven werd aan de inmiddels tot *patih* verheven Ki Bagoes Lëmbœ halang.

Juist had een en ander zijn beslag gekregen, toen Indradjaja de *aloen-aloen* opstormde, al brullend en Goeroe Minda tot een tweestrijd uitdaagde.

Deze aanvaardde het gevecht echter niet, maar stond Ki Bagoes Lëmbœ halang op diens verzoek toe, den reus te temmen.

Lang bleef het strijden onbeslist, hetgeen Indradjaja steeds overmoediger maakte, maar in de derde ronde voer Ki Lëmbœ halang's kris hem door den hals en scheidde hem het hoofd van den romp.

Den kop, wierp vervolgens de overwinnaar Goeroe Minda voor de voeten.

Maar Goeroe Minda verlangde Indradjaja's dood niet en beval hem weer uit den doode op te wekken.

Ki Lëmbœ halang plaatste derhalve het hoofd tegen den romp en bezwoer, middels een tooverformulier, den ontvloden levensgeest weer in het lijk te keeren.

Aldus geschiedde en Indradjaja opende dra de oogen.

„Of hij zich thans gewonnen gaf?” vroeg Goeroe Minda.

Indradjaja bood zijn onderwerping aan en werd daarop tot grassnijder verlaagd om onder opzicht van den Lengser, met een looden mes zijn werk te verrichten.

Na aldus rechtvaardigheid te hebben laten geschieden, betrok Goeroe Minda met Poerba sari de residentie, waarover hij den Lengser, voor de vele bewezen diensten als op- perste aanstelde.

Zoodra de verheven moeder in den hemel gezien had dat alles volgens haren wil was geschikt, gelastte zij aan de Wijzen, hetgeen door hen geleidelijk in Poerba sari's ballingsoord geschapen was, naar haar nieuwe verblijfplaats over te brengen, van welke taak zij zich met spoed kweten.

Aldus werd de hofstad een luisterrijke veste, waarin niets ontbrak, weshalve Poerba sari den naam van Pasir batang veranderde in dien van Pakoean kalangan.

Nauw was dit geschied, of een schitterend feest werd aangelegd tot viering van Goeroe Minda's en Poerba sari's bruiloft; volkomen eens van zin, wandelden zij ook verder door het leven.

Dus de legende, een van de weinige broeken mythologie, die den geleidelijk alles gelijkmakenden invloed van nieuwere begrippen trotseerden.

Met de berijmde Wawatjan Soelandjana,

die den *sawah*-bouw bezingt is zij nog immer een vademecum voor den ongeschoolden *tani*, die onvoorwaardelijk geloof hecht aan haren inhoud, zoodat hij de formulieren en verdere plichtplegingen, zij het lokaal gewijzigd, nog heden toepast.

Inlanders zijn bescheiden schrijvers; gewoonlijk zoekt men hun naam in hun letterkundige voortbrengselen te vergeefs; zoo ook verzweeg de opsteller van den loetoeng kasaroeng ons den zijnen, hoezeer zijn bizondere kunde hem alle aanspraak op bekendheid gaf.

Arga Sasmitra was hij geheeten; vóór lang reeds ging de eenvoudige Mantri goedang kopi op tot zijn vaderen, doch door zijn werk heeft hij zich een blijvend eereteken gesticht, waarvan de gegeven bewerking slechts een zwakke afspiegeling is.

Eenig mooi is dikwijls zijn taal, die bovendien door een ongemeene rijkdom van woorden gekenmerkt wordt, maar daardoor — dit is aller Soendaneezen overtuiging — verre van gemakkelijk te verstaan, vooral waar de dichter over hem vaardig werd. Doch daardoor juist wordt de lezing nog meer aantrekkelijk.

Hoe pakkend zijn voorstelling van zaken soms is, kan een voorbeeld het best toelichten.

Op zekeren avond las ik een zeer ontwikkeld inlandsch bestuurshoofd de verbanning van Poerba sari voor, naar westersche trant, dus met inachtneming van de inter- punctie die inlandsche lezers, jammer genoeg, veelal verwaarloozden.

Middenin werd ik onderbroken door ver- vaarlijk gesnuut van mijn gehoor.

„Zoo verkouden, oudere broeder?”

„Nee, aangedaan.”

Men make zich echter geen illusie dat de- zelfde stemming gewekt wordt, wanneer de *toekang pantoen* aan 't woord komt, daar hij met wekkerklok-snelheid doorratelt van 't begin tot het einde, met slechts luttele pau- zen, want hij moet voort om het verhaal, 's avonds begonnen met het aanbreken van den dag ten einde te hebben gebracht, op gevaar van straf van hooger hand.

Dat daardoor de schoonheid van de ver- telling, wier hoofdinhoud bijna vijftig kolom- men druks in beslag nam, moet verloren gaan, behoeft wel geen lang betoog.

Wie haar wil begrijpen, dient haar dus te lezen waartoe ik den weg heb trachten te banen. 1)

Daarmede heb ik mijn taak naar vermogen vervuld, en rest mij derhalve niet anders dan het gebruikelijk slot, waartoe ik nog- maals Arga Sasmita's woorden tot de mijne maak:

1) De oorspronkelijke tekst, voorzien van een uit- voerige inhoudsgave en gebeurtenisgewijs afge- deeld, is thans ter perse en zal binnen enkele maan- den als uitgave van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen verschijnen. Ten behoeve van hen, die het Nederlandsch niet mach- tig zijn, werd daaraan ook een in de landstaal gesteld, gelijksoortig overzicht toegevoegd.

FEUILLETON.

Ben mislukt Huwelijk.

van

HANS VON ZOBELTITZ.

22.) Och wat! Dat zit in het bloed. Kijk toch niet zoo boos, Erich — ik bedoelde iets waardeerends te zeggen. Zij brak af; het loek haar toch beter, van onderwerp te verwisselen. „Blijven jullie nog oenigen tijd in Berlijn?”

„Nee. Wij gaan naar Waldow.”

„Nu, cher frère, zou 't uw vrouw daar bevallen? Een poosje, een klein poosje is Waldow zeer aan- genaam. Maar op den duur...”

„Laat dat maar aan ons over.”

„Bepaald beminnelijk ben je niet, hoewel ik het toch zoo goed meen. Men moet niets onmogelijks verlangen. Dat eenzame Waldow — en uw vrouw: lieve broeder, dat is een onmogelijkheid.” Ander- maal veranderde zij van onderwerp; zij had een blik van haar broeder opgevangen, die haar zulks geraden deed voorkomen. „Verder moet ik je nog iets van Marga vertellen: zij heeft weer eens een blauwtje uitgedeeld.”

„Dan zal Marga stellig geweten hebben waarom.”

„Denk je?” Zij zag naar broeder uitvorschend aan, en zij las op zijn gelaat, dat hij zich bedwong niet verder te vragen. Een paar seconden zweeg zij. „Ik begrijp Marga niet en Matthias is 't volko- men met mij eens. Zulk een prachtige partij! Al- les zou zoo voortreffelijk bij elkaar gepast hebben

ouderdom, vermogen, stand. En wij dachten allen, dat zij hem gaarne mocht lijdén...”

Hij vroeg nog altijd niets.

„Je schijnt weinig belang te stellen in de familie.

Kurt Waggenhald was 't...”

Zij keek hem scherp in het gelaat. Verrast was hij dan toch. Het zou metterdaad een schitterende partij geweest zijn. De geheimraad stond bekend als een der beminnenswaardigste mannen: hij had den naam van een ongemeen bekwaam ambtenaar te zijn; men waardeerde hem algemeen; Erich had onder hem gewerkt en in zijn chef den mensch leeren vereeren en liefhebben. Zij zouden voortref- felijk bij elkander gepast hebben, die beide stille, brave lieden. Ditmaal had Claire gelijk gehad. En toch! Claire wachtte nieuwsgierig. Doch haar broe- der zweeg hardnekkig. „Nu — wat zeg je er van?” vroeg zij dringend.

Hij wist zelf niet, waarom hij niet zeide: „Jam- mer — Maar hij ondervond een zonderling gevoel van vreugde. Geen luide, jubelende vreugde, veel- eer een merkwaardig, zacht weerklinken in het hart. Uitspreken kon hij het niet, alierminst tegen zijn zuster. Zij zou hem nooit begrepen hebben.

„Ja — Marga —” zeide hij ten laatste. En ook dit zeide hij eigenlijk meer tot zichzelf dan tot Claire.

En nu stonden zij juist voor de vestibule van het hotel, waar zijn zwager en Sidi reeds post had- den gehad. Beiden oogenschijnlijk zeer vergenoegd gestemd. Er heerschte gr ote drukte en gedrang: een paar rijtuigen met nieuwe gasten stonden voor het hotel; de boys renden heen en weer; de huis- knechts laadden zware koffers af; een vreemdeling kon zich niet verstaanbaar maken voor den portier;

een amerikaansch reisgezelschap onderhandelde met den directeur, daartusschen drongen bestellers met de avondpost en telegraafbode den hotel binnen. Een uitvoerig afscheid nemen was onmogelijk; het bleef bij een handdruk. —

Sidi en Erich spraken in den loop van den avond weinig over de ontmoeting. Eens zeide zij: „Schat- je, die zuster van jou is nou ereis een beminnelijke vrouw, heel anders dan die mazibille in Venetië. En vreeselijk pikant is zij. Men zou verwachten, dat alle mannen razend op haar verzet moesten zijn.” En een andermaal: „Meneer Von Schlob- brügge is een heel nette man, vind ik. Komiek, zooals hij er uitziet. Maar daar went men wel aan.” Daarbij lachte zij.

Erich antwoordde ternauwernood; hij luisterde over 't geheel minder aandachtig dan hij gewoon was naar 'tgeen zij zeide. Zijn gedachten dwaalden telkens af. Er was 't een of ander in hem opgera- keld, maar hij wist zelf niet wat. Evenwel was hij niet misnoegd, in weerwil van zijn stilzweigenheid. Menigmaal keek Sidi hem tersluiks aan; stak er nog een angel in zijn hart? Zou hij nog mokken over die historie van den voormiddag? Het leed niet zoo; hij was lief en opmerkzaam, alleen maar zoo opmerkelijk stil... die koddige heilige...

Eerst heel laat werd hij opeens boos.

Sidi kon 't niet langer verzwijgen; het brandde haar op de tong; het geval was ook zoo grappig; ten minste Sidi vond het zoo.

Zij schoof dicht naar hem toe en fluisterde: „Schat- je, weet je wiens fotografie ik van morgen in een groote lijst heb gezien? Weet je, wie dat verruk- kelijk nestje voor Mizzi heeft ingericht?”

„heil zij hem, die houdt de voordracht,
heil zij hun van wie verhaald werd,
moge niemand iets ontbreken,
doch slechts voorspoed aller deel zijn,
schrijver dezes en ook hunner,
die begeeren naar de sage”.
Moge 't aldus zijn.

C. M. PLEYTE.

Het Enquête-voorstel.

Tweede Kamer van de Staten Generaal
Vergadering van Vrijdag 20 Mei.

De heer Ketelaar (V.D.): Hij gaat nooit naar de comedie! (Gelach.)

De heer Troelstra vervolgt, dat de schuld voor de duisternis berust bij dr. Kuiper. Bij hem en de anti-rev. partij berust de schuld, dat anderen de zaak hebben opgevat. Zij hadden schoonmaak moeten houden in eigen huis; de partij moeten stellen boven een persoon. (Stemmen: juist!) Dat hebben we in de anti-rev. partij gemist. Zij hebben zich te beklagen over zichzelf; zij hadden als fatsoenlijke partij zelf moeten onderzoeken. Maar dat politiek besef heeft de anti-rev. partij niet. Daarom moeten wij schoonmaak houden in onze nationale huishouding niet alleen, doch ook in uw geledingen.

Houdt uw handen thuis, zeide de heer Lohman. „Zoo zijn ze nu eenmaal! Ik ben om de eigenaardige verhoudingen zelf uit die partij gegaan”. Maar wij mogen voor die eigenaardige positie van dr. Kuiper in zijn partij niet uit den weg gaan, want die verhouding raakt niet de anti-rev. partij alleen. Want dr. Kuiper heeft hier gezeten aan de ministerstafel en het politieke leven beheerscht. Wij weten, wat de caesaropapie heeft beteekend; wij weten, wat het woord heeft beteekend van dezen man, die ons heeft geplaatst buiten de zedelijke gemeenschap.

De caesaropapie oefent een verdorfelijken in vloed uit in de politiek. De menselijke hoovaardij, gehuld in het kleed van den dienaar Gods, heeft hier verschrikkelijke orgiën gevierd; duizenden en duizenden gedreven in de richting, die hij wilde, en met leuzen, die hij zelf niet heeft afgedragen. En als deze man gelden aannam voor zijn partijkas van de Lehmanns, dan trachte hij de ethnische beginselen met den voet, beginselen, die hij zelfs had verkondigd. Deze man was de incarnatie, deschepper van het Christelijk beginsel. (Geroep: dat is Christus!) Deze van God gegeven leider zat op Zondag in een mondain flanelen pakje te Brussel met een glas bier voor zich, terwijl de Christelijke arbeiders het op Zondag vergaderen verweet. (Hevig rumoer en applaus op de tribune.)

De Voorzitter verzoekt den heer Troelstra niet in persoonlijke intimiteiten te komen. Dat is nimmer geschied.

De heer Troelstra: de heer Oosterbaan gaf daartoe aanleiding. Ik heb den mensch Kuiper niet besproken: dat heeft men rechts gedaan. Wat ik betoog is, dat het farizeïsme hier als een zweer bij deze zaak is uitgebroken. We hebben gehoord hier, hoe Lehmann „man van rechts” wordt, als hij geld geeft voor de partijkas. Een kiesvereniging te Brielle speculeert op het geld van een Chinees door hem een brief te schrijven over een loslippig woord van een afgewaardigde.

Dat alles is zoo plat, zoo wereldsch en materialistisch. We hooren hier van een juffrouw van een soort, niet alleen Roomsche, maar waarmee een fatsoenlijk mensch niet omgaat. Die juffrouw gaat een politieke rol spelen. Dat is de achtergrond van deze zaak. Waar is het geld van de Lehmann's gebleven? In de partijkas.

De heer Schaper (S. D. A. P.): Dat is de gunstigste voorstelling!

De heer Troelstra: Als dr. Kuiper was beschuldigd van diefstal, dan is de anti-rev. partij de heler. De tegenwoordige minister Heemskerk was thesaurier der partij; het geld der Lehmann's ging door zijn handen. En hij kende de Lehmanns wel!

Toen zeide hij driftig: „Laat die vuiligheid rusten!” En hij duwde haar van zich af.

Toen zij precies een week in Berlijn hadden vertoefd, drong Erich op vertrekken aan. Sidi pruilde een weinig. Haar beviel het, de zomerhitte ten spijt, uitnemend in de wereldstad. Maar Erich wilde eindelijk den geboortegrond weder eens onder de voeten voelen. Hij meende, daar eerst tot het volle genot van zijn geluk te zullen komen, want heerlijke zomerdagen begroetten hen op het landgoed. Erich zag met innige vreugde, welken indruk het landleven op het stadskind maakte, dat tot duister bosch en veld slechts op vluchtige uitstapjes had leeren kennen. Hij werd bijna tot tranen geroerd, toen hij den eersten avond, in de schemering, met Sidi het breede terras voor het oude heerenhuis betrad, en zij verrukt over het gazon en de uitgestrekte weide heen, waarover reeds een lichte, vochtige nevel hing, naar den blauwen boschrand keek. „Ons tehuis, Sidi!” zeide hij; meer niet. Hij dacht: iets verhevens, iets schooners kunt gij uw vrouw nooit aanbieden dan haar tehuis. En ook zij had een oogenblik een dergelijke gewaarwording. Ook haar beving een lichte ontroering: nog nooit had zij een tehuis bezeten; hij schonk het haar heden. Het gevoel van dankbaarheid, dat in de eerste dagen van hun jonghuwelijck zoo levendig in haar was geweest, ontwaakte opnieuw. Zij zocht zijn hand en drukte haar hartelijk. Het was een schoon oogenblik, toen zij daar zoo dicht tegen de balustrade stonden, hand in hand, terwijl de schemering al dieper werd, de koele avondwind door de toppen der boomen suiste, de eerste sterren aan den hemel begonnen te flikeren.

(Wordt vervolgd.)

(Gelach). De gansche houding der anti-rev. partij is verdacht.

Nu een enkel woord over 1903. Dr. Kuiper noemde dat verbond tusschen anarchisten en socialistten een „politiek fortuintje”.

Spr. laat door, of in die tragische dagen die uitdrukking goed gekozen was. Spr. kiest de uitdrukking thans niet; zij staat beneden de tragiek dezer zaak; maar hij komt er tegen op, als zou hij hier staan als genies van den haat. Spr. zou op zijn eerewoord hier een verklaring kunnen geven; nooit heeft hij een sprankje van haat tegen dr. Kuiper gevoeld. Maar wel haat hij de halve waarheid, de leugentjes, die gansche gore tactiek, die hij reeds zoo vaak gegeeseld heeft. Over 1903 had spr. niet te spreken. Die zaak is in 1905 afgedaan; wat dr. Kuiper aan de arbeiders heeft gedaan, heeft hij toen thuis gekregen. De politieke rekening is toen afgedaan.

Intuschen, de heer Loeff noopt tot spreken; doet een aanval op spreker's politieke moraliteit.

Is het echter zoo erg, wat spr. in 1903 heeft gezegd? Hij citeert het thans nog eens. Het is geoorloofd, bedachtzaam de waarheid te verbergen; de schuldige mag de waarheid ontkennen, als hem dit onder eede gevraagd wordt. Vinden de heeren dit zoo erg? Welnu: dat heeft spr. toen niet gezegd. (Gelach); maar het is gezegd door A. M. Liguori, in zijn pauselijk goedgekeurde Moraaltheologie over de geoorloofdheid van den meened. (Gelach). En nu tart spr. den heer Loeff iets immoreels te ontdekken in hetgeen hij in 1903 wel heeft verkondigd.

Als de heeren aan 1903 willen denken, dan valt het verschil op met toen en nu. Toen de groote man, die alle partijen voor zijn zegelkar spande, die ons het voorbeeld gaf van het politiek uitbuiten van een zaak. En nu diezelfde man, die staat onder the consideration of the house, omdat hij gecompromiteerd is.

Waarom is — zoo werd gevraagd — geen enquête gevraagd naar de bewering van Troelstra, dat de engelsche transportarbeiders f 100.000 zouden geven, als hier de staking uitbrak. Welnu, dat mocht spr. toen gerust zeggen; dat was geen leugen.

Naar spreker's handelingen is een onderzoek ingesteld door zijn eigen vijanden en dat onderzoek is op vrijpraak uitgelopen. Spr. heeft een onderzoek gevraagd; dat onderzoek is gehouden door de beschuldigers en het rapport is openbaar gemaakt. Dat is een andere houding dan die der anti-revolutionairen. Nog eens: tegen het farizeïsme heeft spr. haat en wraak; tegen het farizeïsme, dat thans nog in de Standaard wordt verkondigd. „Iets reeds van het christelijk element spreekt op het gelaat van het volk,” — zoo is in de Standaard geschreven. (Luid gelach).

En hiermee stapt spr. van de politiek in deze zaak af. Maar eerst nog een enkel woord. Men stelt dr. Kuiper voor als een kind, en de heer De Jong zegt hier tegelijkertijd, dat hij een grijsaard is met 40-jarige ervaring. (Gelach). Men is in zijn verdediging zoo weinig consequent. Spr. heeft niet de gelegenheid gehad dr. Kuiper van den naiven kant te leeren kennen. Hij leerde hem kennen niet in zijn naïviteit, maar in zijn geslepenheid. Zooals dr. Kuiper hier gezegd heeft; dat was te mijner kennis gekomen, terwijl hij het geld had geaccepteerd, was het het tegenovergestelde van naïviteit. De ontkenning van verschillende feiten, de bewering, dat Lehmann gewoon was geld te geven, de draaijerijen met de voorloopige lijst van A. E. Lehmann, — dat alles zijn halve of heele leugens geweest. Als dit alles onbewust is geweest, dan was 't de naïviteit van iemand, wiens geest verkeert in een sfeer van onoprechtheid. Nu zeggen de heeren: wij gevoelen voor Kuiper; het is onze geestelijke voorganger. Dit alles is menschelijk. Maar Kuiper is de voorganger van spreker en de zijnen nog niet. De heeren zijn bang, dr. Kuiper los te laten, maar wij hebben geen reden hem vast te houden. (Gelach).

Spr. komt tot den eereraad. De aankondiging van dien eereraad droeg het stempel van halve waarheid. Nu is gezegd: er was reeds vroeger sprake van een eereraad. Maar in het bericht in de Standaard stond, dat dr. Kuiper reeds geruimen tijd geleden verzocht had aan den heer Schimmelpenninck van der Oye, om een eereraad te vormen.

Welnu, dat is eerst gebeurd, nadat het enquêtevoorstel hier aan de orde was gesteld. Thans komt spr. tot de beweringen van Enka, die de heer De Jong niet heeft weersproken.

De heer De Jong (A. R.), Dat heb ik in de Rotterdammer gedaan. Hier hebt gij het stuk.

De heer Troelstra: (met de couranten uitknipsels voor zich): Ja, ja, maar wat geeft u mij nu hier? De Voorzitter kan geen tête à tête toelaten.

De heer Troelstra. Dat stuk weerlegt niet, wat ik heb beweerd. In de Rotterdammer van 28 Maart wordt de zaak uiteengezet, en in dat stuk is de bewering van Enka, dat de heer De Jong een enquête beter vond dan een eereraad, niet tegengesproken. En thans komt de heer De Jong hier zeggende, dat hij weer een eereraad beter vindt. Spr. heeft weinig vertrouwen in den arbeid van de eereraad, na gehoord te hebben de condities van de leden van dien raad. Spr. is aan het einde gekomen van zijn betoog. Hij handhaaft zijn conclusies. Het wordt een partijstemming. Dat was onnoodig geweest, wanneer de rechterzijde was gekomen met een voorstel, wat haar plicht was geweest, of wanneer zij medewerking had verleend. Spr. houdt vol dat zijn voorstel wordt opgeofferd aan de coalitie-politiek; daaraan zal ook de zedelijke politiek ten offer vallen. (Bravo's.)

De voorzitter verzoekt geen tekenen van goedkeuring op de tribune. Het is voorts zijn voornemen om nog heden de zaak tot een eind te brengen.

De heer De Stuers (R.-K.) repliceert. Het is zijn bedoeling niet geweest, den heer Van Hamel te grieven. Hij heeft slechts willen betoogen, dat de heer Van Hamel niet op de hoogte was van de

praktijk der decoratieve-kunst! (Gelach.)

De heer Loeff (R.-K.) repliceert en betoogt, dat de Kamer niet het recht had om in verband met deze zaak te spreken over personen, zooals hier is geschied. Met één voorbeeld zal spr. dit bewijzen. De heer Troelstra heeft gezegd: een iedereen kende de Lehmannetjes reeds uit het Van Hall-proces. Daardoor moest de indruk worden gewekt, dat die heeren betrokken waren in het Van Hall-de Haas-proces. Welnu, mr. van Gijch schreef de Kuiper — en hij was verdediger in dit proces van den heer Haas — dat de heeren Lehmann noch in het vooronderzoek, noch in het strafproces zijn betrokken geweest.

De heer Duys (S. D. A. P.): Dus nu is decoratie terecht verleend?

De heer Loeff: Ik betwijfel, of de heer Duys als politiek voldoende mondig kan worden beschouwd om over deze zaak te oordeelen.

De opvatting, die mr. v. d. Laar heeft voorgestaan, is volkomen valsche. Die auteur hoopt, dat dr. Kuiper's naam ongerept uit de zaak te voorschijn zal komen, en eischt, dat de rechterzijde stemt voor de enquête. En dit terwijl elke stem voor de enquête de grootste beleediging is voor dr. Kuiper; een genies aan geloof in zijn eerewoord! Wie voor het voorstel stemt, veronderstelt de mogelijkheid, dat dr. Kuiper is een schurk. Men behandelt hier feitelijk geen enquête, maar een beschuldiging van dr. Kuiper. C'est lui, toujours lui!

De heer Schaper: Dat is de schuld van rechts.

De heer Loeff: Zoo is het steeds geweest. In 1909 concentreerde men zich ook om zijn persoon. Toen heette het, dat Kuiper moest wegblijven, terwijl zijn terugkeer als minister een ijdele vrees was.

Wat 1903 aangaat, terecht is, wat toen is geschied, met den naam van politieke woeling bestempeld, en het is goed, die naam behouden blijft. De heer Troelstra heeft toen beweerd, dat men onder zekere omstandigheden niet gebonden is aan den eed; dat men reeds bij het onder eede sluiten van een contract de mogelijkheid moet onderstellen van verbreking van dat contract. Wat het boekje van Liguori aangaat, daarin staan talrijke foutieve vertalingen.

De heer Duys: De rechter heeft in Duitschland uitgemaakt, dat waar is, wat in dit boekje staat.

De heer Loeff accepteert het eerewoord van dr. Kuiper. En het is juist zijn grief tegen de linkerzijde, dat men het eerewoord van dr. Kuiper niet aanvaardt.

De heer De Jong repliceert. Hij komt er tegen op, dat de heer Troelstra opnieuw juffertjespraat heeft verkocht van een privaatsprek.

De heer Troelstra ging daarentegen voorbij spreker's aanbod om de zaak door Spiekman en Schaper te doen onderzoeken.

Het debat wordt gesloten.

Het enquêtevoorstel-Troelstra wordt verworpen met 49 tegen 31 stemmen.

Tegen: de rechterzijde, en de heer Thomson.

Voor: de linkerzijde, behalve de heer Thomson.

De Zaak-Hofrichter.

De Zeit meidt, dat de handeling van de zaak-Hofrichter ten einde is gevoerd. Het blad deelt daarover het volgende mede:

De auditeur-militair, majoor Kunz, las nadat Hofrichter zijn verhoor had onderteekend en de zitting van den krijgsraad had verlaten, een schriftelijk rapport voor, waarin de geheele geschiedenis breedvoerig werd uiteengezet, en ten slotte op de algeheele bekentenis van Hofrichter werd gewezen. Hij wees daarbij tevens op de verzachtende omstandigheden, op het rapport der psychiaters en de door hen geconstateerde morele minderwaardigheid van Hofrichter, en eindigde met het requisitoir tot schuldigverklaring van Hofrichteraan:

- a. Sluipmoord op den kapitein van den generalen staf Mader.
- b. Poging tot sluipmoord op elf officieren van den generalen staf.
- c. Verleiding tot misbruik van macht, (van den provost Tuttermann).
- d. Valschheid in geschrifte, door vervalsching van marschorders.

Voor deze feiten eischte Majoor Kunz veroordeeling tot den dood met den strop, na voorafgaande openbare degradatie.

Na dit requisitoir van den auditeur liet de president de leden van den krijgsraad in de raadkamer gaan, om zich een zelfstandig oordeel te vormen. Na een half uur kwamen de leden weder bijeen, en begon de stemming, bij den jongste der rechtters aanvangende. De meerderheid sprak zich uit voor den eisch van den auditeur.

De mogelijkheid bestaat nog, dat Hofrichter, na de mededeeling van het vonnis zijn bekentenis herroept. De militaire strafwet in Oostenrijk bevat namelijk de merkwaardige bepaling, dat den beklagde, zoo het vonnis geveld is, op grond eener bekentenis, gevraagd moet worden of hij die bekentenis handhaaft. Herroept de beschuldigde zijn bekentenis dan wordt de uitvoering van het vonnis geschorst, en moet volgens de wettelijke bepalingen een nieuw onderzoek worden ingesteld.

De mitspraak van het vonnis moet, in bijzijn van den beklagde, met open deuren en open ramen geschieden, als symbool van de openbaarheid der rechtspraak, die overigens geen spoor van openbaarheid geeft en zelfs de geheele bespreking en behandeling van de zaak buiten tegenwoordigheid van den beklagde voorschrijft.

Voordat het vonnis kan worden uitgesproken moet het worden onderworpen aan de goedkeuring van den keizer, die nog nooit een doodvonnis onderteekend heeft. Waarschijnlijk zal het dus wel worden gewijzigd in levenslange of langdurige gevangenisstraf.

A. de Wolff,
Passer Baroe. Telefoon 129.

Ontvangen:

Mooie Geldersche hammen, rook-
apok en rookworst.
Zuurkool, Snijboonen, Rode kool
en Princesse boontjes in 1/4 potten.
Stokvisch en Hollandsche Mosterd.
Zoutvleesch zonder been in vaatjes
van 5 c.

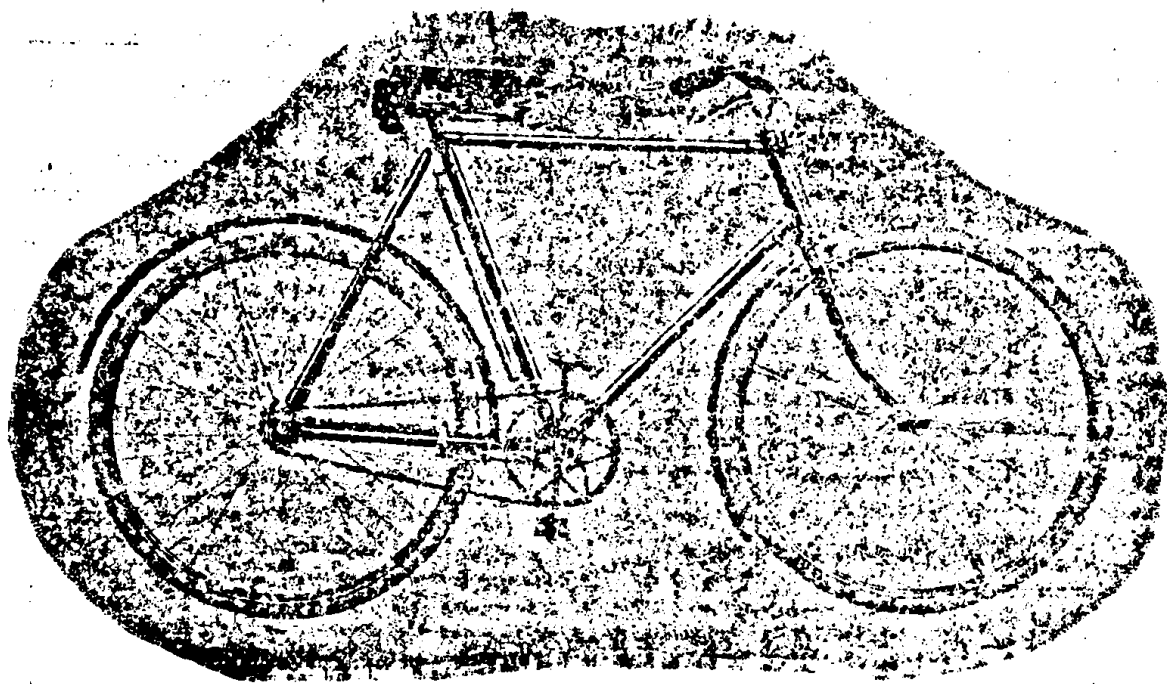
Verder verkrijgbaar van de firma
LORCK & Co., Eindhoven:

Java Nectar, Melwijn, Java Muscatel,
Witte Bogorlander, Ratufia siroop en
diverse likeuren. 6316

G. KERNER & Co.
NOORDWIJK
SPECIALITEIT
IN
GALA &
UNIFORM
KLEEDING
PLUIMEN
voor alle wapens.
7697

TAN TJIE LAN
FOTOGRAAF
PASSAR BAROE — WELTEVREDEN.
ZOO JUIST ONTPAKT:
**Verscheidene soorten
mooie sarengs.**
Billijke prijzen.
6270 BELEEFD AANBEVOLEN.

Onze prima SIROPEN,
onder eigen etiket,
zijn van zuivere bereiding en hebben de werkelijke vruchtensmaak.
Verkrijgbaar in 15 verschillende soorten. 3194
Benige Importeurs: **E. Dunlop & Co.**
Ook verkrijgbaar in ons filiaal te Rijswijk. Batavia.

Gebruikt steeds:
BEDAK „VAN DEN BERG”
Overal verkrijgbaar:
Uitsluitend à f 1.50 per doos.
18 GOEMOENG SARIE APOTHEEK, WELTEVREDEN.

VERWEY & LUGARD'S.
AUTOMOBIELEN.
FIAT en ORYX

GROOTE „JK

Michelin en Dunlop Banden.

Alle maten avn Semelles en platloopvlak banden
Michelin en van de gegroefde banden Dunlop gere-
geld in voorraad.

Iedere maand nieuwe toevoer uit EUROPA.

VERWEY & LUGARD

KONINGSPLEIN,
WELTEVREDEN. 5126

Rijwielhandel
„New Hudson”
CYCLES.
Engeland's Fijnste Rijwiel
Voor f 90.
2 jaar garantie.
Beziet het en gij koopt het,
Buttoctoelis 2.
Gebruikte fietsen worden
tegen eenige bijbetaling in
ruil genomen. 8918

ONTHOUD DEN NAAM.

CHAMBERLAIN'S KOLIEK CHOLERA
en DIARRHÉE GENEESMIDDEL. De
naam duidt het aan. Voor maagpijnen
kramp, koliek of diarrhée heeft het
zijn gelijken niet Bij alle handearen in
geneesmiddelen verkrijgbaar. 58

Dames Hoeden- en Modemagazijn.
Gang Secretarie 7.

Heden ontpakt:

Engelsche en Fransche Modelhoeden.

EEN ENORME COLLECTIE ZEER ELEGANTE
Toiletten in Kant, Linon en Linnen.

Wandelcostumes.

Kanten-, Stof- en Automantels,
het nieuwste wat op dit gebied geboden kan worden.

Demi Confectionnés Costumes,
VERVAARDIGD UIT DIVERSE STOFFEN.

Ruime keuze Parasols.

Haargarnituren, Ceintuurgespen, Band, Balbloemen, Handschoenen en Wilaines.
Matinées en Morgenjaponnen. Hierin is onze keuze ongeveervaard.

Alles tegen scherp concurrerende prijzen.

Mevr. A. KEMPER — Franken.

RIJWIELHANDEL

DE CONCURRENT,

Telefoon 1871.

Benige Importeur der

TRIO

Rijwielen.

Beleefd

aanbevolen.

6590

AUTO'S

ter beschikking voor de
Verhuurderij.

1 „BERLIET” 45 P.K. 7 Passagiers.
1 „BRASIER” 26 „ 6 „
1 „GERMAIN” 45 „ 5 „

Voor toeren ter plaatse en omge-
ving en voor groote tochten.

Yarieven op aanvraag:

Autohandel „Het Centrum”

Weltevreden. 7285

GEHEEL

Glazen Inktkoker,

lang 15 1/2 c.M., breed 7 1/2 c.M. en hoog
7 c.M. bevat pot voor schrijf- en co-
piëer-inkt en in het middel een klein
kokertje voor rode inkt.

!:: Prijs per stuk f 2.— !::

G. KOLFF & Co.
Batavia — Weltevreden.

Voorhanden:

**De Schoolboeken en verdere
benodigdheden voor alle inrich-
tingen van onderwijs.**

N. V. Boekhandel VISSER & Co.

WELTEVREDEN.

7501

LEESTROMMELS.

Nog 3 Lezersplaatsen
beschikbaar bij
G. KOLFF & Co, Noordwijk.

Zoo juist ontvingen wij een prachtige
vernameling:

Poësie-Alboms,

in prijzen van f 0.60 tot f 5.—

G. KOLFF & Co,
Batavia — Weltevreden.

GRONDNOTEN-KOEKEN

fabriceert van onberispelijke kwaliteit.

259

Vraagt prijsopgave aan

N. W. HAMMELBURG.

Instituut voor jonge dames

School met den Bijbel te Salemba (*Weltevreden*)

INTERNAAT en EXTERNAAT.

Fröbelschool, Lagere school, Meer Uitgebreid Lager Onderwijs.

Tweejarige cursus tot verkrijging der hulpacte.

Gelegenheid tot opleiding voor de fröbelacte, voor het admisse-examen eener Hoogere Burgerschool, voor de lagere acte in een der moderne talen, voor de teeken- en handwerkacte. Piano- en Zangonderwijs

De Directrice Mej. T. M. DE HAAN.

In een drukke tokozaak wordt tegen 1^{en} Juli gevraagd een flink Jongmensch of tweede toko employé.

Aanvang salaris f 50.— 's maands. Brieven No. 6554.

Betsy Boot,

ZANGLERARES, BATOETOELIS 11,

Is gedurende JUNI afwezig.

Adres vanaf 1 Juli KEBON SIRIH 5. 1518

Onderwijzeres

kan onmiddellijk geplaatst worden aan de School met den Bijbel, Gang Passer Baroe.

Sollicitanten gelieven zich te wenden tot het Hoofd der School. 6550

Agentuur emigratie.

Een reeds bestaand Agentuur voor Emigratie te Medan is met aanvragen naar werkrachten zoo overstelpt, dat de vertegenwoordiging van een of meer Java emigratiekantoren alsnog gewenscht wordt. 6566

Reflectanten gelieven zich met opgaven conditiën te richten tot de Administratie Sumatra Post No. 1260.

ER BIEDT ZICH AAN:

een EERSTE MACHINIST. in het bezit van Diploma B, bekend met electriciteit en Dieselmotoren. Prima referentiën. Brieven lett. A. a/d. Boekh. VISSER & Co. Weltevreden. 6484

Jonge weduwe biedt zich aan ter bestiering huishouding bij heer van netten, goeden huize, liefst in Weltevreden. Brieven onder No. 6556.

Gevraagd: JUFFROUW om zich iederen middag van 5—8 uur bezig te houden met 3 kinderen, oud 6—9 jaar, om met hen te wandelen, het huiswerk te controleeren etc. Goed Hollandsch spreken vereischte. Salaris f 25.— 's maands. Brieven met informatie onder nummer dezer. 6520

Gevraagd: Een Ambtenaar met pensioen voor een administratieve betrekking te Soerabaja. Kennis van boekhouding en correspondentie wordt vereischt. Salaris nader vast te stellen. Aan deze betrekking zijn vooruitzichten verbonden. Brieven onder No. 6545 Bat. Nblid.

Gevraagd: Op onderneming gercutineerd in Engelsche correspondentie. Aanvangssalaris f 100.— Brieven met opgave landaard onder nummer dezer. 6521

Gevraagd door heer PAVIL JOEN of VRIJE KAMER met kost, nabij Stoom- of Electr. tram, in centrum Weltevreden. Brieven onder No. 6555.

Een beschaafde dame

van middelbaren leeftijd biedt KOST en INWONING aan meisjes of onderwijzeressen. Brieven onder No. 6560.

TE KOOP: het productieve spe-geiland „BOYOUW”, gelegen op het eiland Groot Banda (residentie Amboina). Aanbiedingen te adresseeren aan de Weeskamer te Batavia, uiterlijk ultimo September 1910. Inlichtingen zijn te bekomen aldaar en bij den Agent te Banda. Namens de Weeskamer: De Secretaris, W. G. GIJSBERS. 6547

TE KOOP: Onmiddellijk en à con- tant, erne zeer rendende TRANSPORT-ZAAK. 6304 Gegarandeerde winst f 250.— à f 300.— netto 's maands. Koopsom f 10.000.— Inlichtingen enz. Tana-Njonja I.

Java-Australië Lijn

der Koninklijke Paketvaart Maatschappij.

Geregelde verbinding tusschen NEDERL. INDIE en OOST-AUSTRALIË.

Het Stoomschip „Van Linschoten” zal vertrekken van:

Batavia 28 Juni 1910 te 9 u. V.M. Semarang 1 Juli 1910. Soerabaja 2 Juli 1910.

naar Thursday-Island, Townsville, Brisbane, Sydney en Melbourne.

Dit schip is ingericht voor het vervoer van 50 salon-passagiers en is geheel electrisch verlicht.

Salon-passage-tarieven van Batavia naar:

Thursday-Island.	Townsville.	Brisbane.	Sydney.	Melbourne.
f 186.—	f 216.—	f 240.—	f 258.—	f 288.—

Retour-biljetten voor salon-passagiers zijn verkrijgbaar tot den prijs van 1½ x het tarief enkele reis; de terugreis dient te worden aanvaard uiterlijk 12 maanden na den inschepingsdag.

Voor vracht en passage zich te wenden tot:

„DE SCHEEPSAGENTUUR”.

Telefoon No. 1021 (vracht) en 383 (passage).

6108

TE HUUR: Een goed onderhouden HUIS, Kramat No. 148, gelegen aan de eerste tram-wissel vanaf Kramat. 6562 Te bevragen bij F. HAAKMAN VAN DEN BERGH, Tanah Abang 24.

TE HUUR: HUIS Salemba (laan bin on) No. 7. 6580 REYNST & VINJU.

DEUTSCH-AUSTRALISCHE DAMPSCHIFFS-GESELLSCHAFT.

Ontvangers van z. g. vrije goederen (Cement, IJzer, Machinerieën, enz.) uit de stoomschepen „ISERLOHN”, den 25en dezer en „REICHENBACH”, den 27en dezer te BATAVIA verwacht — worden gewezen op het nieuwe vo r-schrift van lossing aan de kade te TANDJONG PRIOK en verzoekt die goederen binnen 2 dagen na lossing van de kade te doen weghalen, zullen de zij anders, voor rekening en risico van ontvangers, naar andere opslag-plaatsen worden overgeb. acht. 5738 MAINTZ & Co, Agenten.

Rotterdamsche Lloyd.

S. S. „OPHIR”

27 Juni 1910 te Batavia verwacht.

Ontvangers van goederen uit dit schip wordt bekend gemaakt, dat het avery-grosse heeft, die te Rotterdam zal worden geregeld. Vóór ontvangst der goederen moet een compromis geteekend en waarde staten ingevuld worden, waarvan de benodigde exemplaren verkrijgbaar zijn te Batavia en Tandjong Priok, terwijl verder een deposito wordt geëischt van ½ der waarde.

De Agenten:

INTERNATIONALE CREDIET- & HANDELSVEREENIGING „ROTTERDAM”. 6541

Batavia, 24 Juni 1910.

Java-China-Japan Lijn.

Hoofdagentschap Hongkong, York Buildings.

Het Nederlandsche Stoomschip „TJIKINI” zal vermoedelijk vertrekken naar Hongkong, Amoy en Shanghai:

Vertrek van Batavia 20 Juni 1910.
Semarang 25
Soerabaja 1 Juli
Macassar 5

Doorvoerlading wordt aangenomen naar alle havens van China, Korea, Formosa, Siberië, de Westkust der Vereenigde Staten en Canada. Inlichtingen omtrent vracht en passage worden gaarne verstrekt door de Agente,

DE SCHEEPSAGENTUUR.

Batavia, 31 Mei 1910.

Het Nederlandsche Stoomschip „TJIBODAS” zal vermoedelijk vertrekken naar Hongkong, Amoy en Shanghai:

Vertrek van Batavia 2 Juli 1910.
Semarang 7
Soerabaja 15
Makassar 19

Doorvoerlading wordt aangenomen naar alle havens van China, Korea, Formosa, Japan, Siberië, de Westkust der Vereenigde Staten en Canada. Inlichtingen omtrent vracht en passage worden gaarne verstrekt door de Agente,

DE SCHEEPSAGENTUUR.

Batavia, 11 Juni 1910.

Het Nederlandsche Stoomschip „TJIPANAS” zal vermoedelijk vertrekken naar Hongkong, Moji, Kobe en Yokohama:

Vertrek van Soerabaja 10 Juli 1910.
Semarang 16
Batavia 20

Doorvoerlading wordt aangenomen naar alle havens van China, Korea, Formosa, Japan, Siberië, de Westkust der Vereenigde Staten en Canada. Inlichtingen omtrent vracht en passage worden verstrekt door de Agente,

579

Batavia, 19 Juli 1910.

DE SCHEEPSAGENTUUR

Java-Britsch-Indië Lijn

der ASIATIC STEAM NAVIGATION COMPANY LIMITED.

Directeuren te Calcutta: de Heeren TURNER MORRISON & Co.

Geregelde dienst tusschen Java — Britsch-Indië — Hongkong.

Stoomers.	Aankomst Java	Vermoedelijk vertrek Java	
JAVA NAAR CALCUTTA.			Voor vracht en passage gelieve men zich te wen- den tot de agenten: MACHINE WAT- SON & Co., Batavia Mc. NEILL & Co., Semarang FRASER EATON & Co. Soerabaja
RAJAH	—	30 Juni	
JAVA naar RANGOON en CALCUTTA.			
ITAURA	—	1 Juli	
JAVA naar COLOMBO, BOMBAY en KARACHI.			
OKARA	—	27 Juni	
URLANA	—	4 Juli	

Stoomsnelpersdruk van G. KOLFF en Co., — Batavia.

Wat ons Voorbijgaat.

Landbouw en Veeveelt.

Over de graanverzamelaars onder de mieren zullen wij alleen nog dit mededeelen, dat zij — wat eigenlijk van zelf spreekt — indien zij er kans toe zien, op gemakkelijkere wijze hun voorraad binnenhalen dan door het zware werk van het inzamelen. Zoo zag de waarnemer Moggridge, reeds vaak door ons genoemd, in de voornaamste straat van Mentone een bloeiende kolonie van de *atta structor*, die zich heel behaaglijk genesteld had bij de deur van een graanhandelaar, waar de mieren alle verloren korrels in de wacht sleepten.

In een ander deel van de stad was een nest, welker bewoners een deel van haar onderhoud vonden in het kanariezaad dat uit de kooien van een vogelhandelaar werd gemorst. Ook gelukte het Moggridge geheime gangen naar graanschuren te ontdekken; het aanleggen van zulke gangen is te eer mogelijk, omdat de door hem geobserveerde soorten zelfs gangen en galerijen vermogen te graven in harden steen.

Maar het gemakkelijkst inden zij het, juist als de menschen, om bij haar eigen broeders uit stelen te gaan. Misschien drijft haar daarbij ook die krijgsmachtige geest, welke den meesten mierensoorten aangeboren is. Het meest onderscheidt zich in deze de glanzende, pikzwarte *atta barbara*, die dikwijls dagen- en wekenlange rooftochten onderneemt. Moggridge zag zulk een strijd die van 18 Januari tot 4 Maart duurde. Zoo vaak hij gedurende dien tijd het terrein bezocht, zag hij steeds tooneelen van strijd en plundering. De vijandelijke nesten lagen omstreeks 15 voet van elkaar verwijderd, en men streed er met de grootste bitterheid om haast iederen korrel. De plaats was steeds met dooden of vreeselijk verwonden overdekt. De meest gebruikelijke strijdwijze was het afbijten of afdraaien van het achterlijf. Maar het overgebleven voorstuk, vaak slechts bestaande uit den kop en enkele pooten, hield den graankorrel krampachtig vast en werd door den overwinnaar met den korrel weggesleept. Slechts wanneer het een strijder gelukte, de sprieten van zijn tegenstander te verwonden of af te rukken, scheen deze dadelijk geheel verlamd en weerloos.

Spoedig overtuigde Moggridge zich ervan dat de bewoners van het hooger gelegen nest de schuren van het lager gelegene plunderden, terwijl de bewoners van het laatstgenoemde trachten den roovers de korrels weer afhandig te maken, of op haar beurt te plunderen. Echter waren de dieven die den strijd begonnen waren, blijkbaar de sterkste, en heele rijen van zwaarbeladen roovers hielden hun intocht in het hoogere nest, terwijl omgekeerd naar verhouding slechts weinig korrels overgingen naar het lagere. Na den 4en Maart bemerkte Moggridge geen vijandelijkheden meer; echter was het beroofde nest niet verlaten. Toen hij het in October opnieuw opzocht, vond hij het geheel ledig, terwijl het rooversnest vol leven scheen en hun graankamers geheel gevuld waren.

Van de graanverzamelende mieren komen in de tropische gewesten vele soorten voor, doch de merkwaardigste van allen vindt men in Mexico. Het is de *atta malefaciens* of *barbata*, de landbouwende mier. Deze mier verzamelt niet alleen graankorrels, maar plant ze ook en, als de oogst rijp is, oogst zij ze, aldus een volmaakten landbouw drijvend, waarbij zij, evenals een omzichtig landbouwer, passende regelingen treft voor de verschillende jaargetijden. Dr. Lincecum in Texas en zijn dochters en ook andere waarnemers hebben het merkwaardige dier tien jaren lang gadeslagen in de buurt van hun woning en de beroemde Charles Darwin heeft deze waarnemingen aan de *Linnean Society* te Londen voorgelegd. Ziehier een uittreksel daarvan: „De soort, die ik landbouwende mier noem, is een groote bruine mier. Zij woont, als men het zoo mag noemen, in geplaveide steden. Als zij een plek voor haar verblijf heeft uitgezocht, maakt zij, indien het een gewone droge bodem is, een gat, om hetwelk zij den bodem drie tot zes duim ophooft, door een lagen kringvormigen muur te bouwen, die van het centrum naar den uitersten rand, welke gemiddeld drie tot vier voet van den ingang verwijderd is, zacht naar beneden loopt. Maar als het laag, vlak, vochtig land is, dat overstroemd kan worden,

verhoogt zij de muur in den vorm van een tamelijk spitsen kegel 15 tot 20 duim en meer en maakt den ingang nabij de spits.

In beide gevallen reinigt de mier den bodem rond den muur van alle hindernissen en effent de oppervlakte tot op een afstand van drie tot vier voet van de poort der stad, terwijl zij aan de plaats zelve het uiterlijk geeft van een mooi plaveisel, wat het ook werkelijk is. Binnen dezen gepleisterden hof wordt, behalve één enkele soort graan dragend gewas, geen groen goduld. Nadat het insect bedwelde grassoort in een kring, geplant heeft, cultiveert zij het met groote zorgvuldigheid, doordat zij alle andere grassen en kruiden afbijt, die er tussehen of binnen een afstand van een tot twee voet daar buiten mochten opschieten.

Het gecultiveerde gras groeit weelderig en brengt een rijke oogst van kleine, witte, harde zaadkorrels voort, die onder het microscoop veel lijken op gewone rijst. Zoodra zij rijp is, wordt zij zorgvuldig geoogst en door de arbeiders tegelijk met het kaf naar de graankamers gedragen, waar zij van het kaf bevrijd en zorgvuldig opgeborgen wordt. Het kaf wordt naar buiten gedragen en over de grenzen van den gepleisterden hof weg geworpen.

Bij voortdurend nat weer komt het voor dat de voorraden nat worden en aan het gevaar zijn blootgesteld van te ontkiemen en te bederven. In dat geval brengen de mieren op den eersten mooien dag het vochtige en beschadigde graan naar buiten en stellen het bloot aan den invloed van de zon, totdat het droog is, waarop zij alle gezonde korrels terugdragen en de uitgelopen laten omkomen.

In een perzikentuin niet ver van mijn huis verbindt zich een aanzienlijke verhooging, waarop zich een uitgebreide rotsparthij bevindt. In de zandlagen welke sommige gedeelten van deze rotsen bedekken, bevinden zich schoone steden van de landbouwende mier, die blijkbaar zeer oud zijn. Mijn waarnemingen over haar zeden en gewoonten strekken zich uit over twaalf jaren, gedurende welken tijd de omheining van den tuin het vee van de mierenakkers heeft afgehouden. De steden die zich binnen de omheining bevinden, worden in het geschikte jaargetijd met de mierenrijst beplant. Men kan daarom het gewas ieder jaar tegen den 1en November zien opschieten. Later echter, toen het aantal boerderijen en de hoeveelheid vee zeer toegenomen was, en het laatstgenoemde het gras veel nauwkeuriger afvrat dan tevoren en daardoor het rijpen van den oogst verhinderde, bemerkte ik dat de landbouwende mieren haar steden langs de tusschenwegen op de velden, de wandelpaden in den ruïne of in de nabijheid der poorten bouwden of op andere plaatsen, waar zij hun velden konden bebouwen zonder door het vee lastig gevallen te worden.

Het kan niet betwijfeld worden dat de eigenaardige soort van genoemd graandragend gras opzettelijk geplant wordt. Op landbouwkundige wijze wordt de bodem van alle andere grassen en kruiden gedurende den tijd van den groei gereinigd.

Als het graan rijp is, wordt het verzorgd, de droge stoppels afgesneden en weggedragen en de gepleisterde hof braak gelaten tot aan den volgenden herfst, wanneer de zelfde mierenrijst in den zelfden kring weer verschijnt en dezelfde landbouwkundige zorgen geniet, welke aanden vorigen oogst ten deel viel, enzovoort, jaar in jaar uit. Dit is het geval met alle vestigingen van deze mieren welke beschermd zijn tegen grasetende dieren.

Buckley vermeldt nog dat de dochters van Lin, cecum dagelijks in den tuin gingen, om de mieren haar graanvoorraad naar buiten te zien dragen, welke vaak meer dan een half schepel groot was.

Dus heeft dit kleine wonderlijke dier reeds, in overeenstemming met zijn levensomstandigheden, een trap van ontwikkeling bereikt, die de mensch gelijk bekend, eerst na twee langdurige perioden, die van het jagers- en die van het herdersleven, heeft kunnen innemen. Doch dit is nog niet genoeg. Ook de werkzaamheden die gewoonlijk aan den landbouw verbonden zijn, de veeveelt en de melkerij, worden door de mieren beoefend, en wel op een wijze die evenveel eer doet aan haar smaak als aan haar scherpzinnigheid.

Als melkkoeien hebben zij in hoofdzaak de talrijke, gemakkelijk verkrijgbare bladluizen uitgekozen, die uit haar dik achterlijf een door de mieren zeer geliefd zoet sap bij druppels uitzweeten. Doch niet alleen de mieren zijn er verlekkerd op. Ook vliegen, wespen en bijen houden er van en trachten het sap te bemachtigen. Vooral in den herfst is men in de gelegenheid boomen waar te nemen, die geheel overdekt zijn met bladluizen en met mieren en andere insecten die haar „zoeken”. Echter verstaat geen van deze dieren zoo goed als de mieren

de kunst, de bladluizen te exploiteeren; zij streelen haar het achterlijf zoolang met de sprieten, totdat zij een druppel van het zoete vocht afstaan. Dat echijnt wel op een bijzonder toedere en aangename wijze te geschieden, want Darwin trachtte vergeefs het den mieren na te doen en den bladluizen, door haar met fijne haren te streelen, wat sap te ontlokken. „Ik verwijderde”, vertelt Darwin, „alle mieren van een groep van omstreeks twaalf bladluizen, die op een zuringplant gezeten waren, en belette haar samenkomst gedurende eenige uren. Nadien tijd nam ik waar dat de bladluizen behoefte aan afscheiding hadden.

Ik bekeek ze eenigen tijd door een loupe, doch niet een enkele gaf de afscheiding. Daarop streelde en kietelde ik ze met een haar, op dezelfde wijze als de mieren het met haar sprieten plegen te doen, doch er volgde geen afscheiding.

Nu liet ik één enkele mier toe, en uit het verzet, als ik haar van de bladluizen wilde verwijderen, scheen te volgen, dat zij dadelijk begrepen had, welk een rijk genot haar wachtte. Zij begon dadelijk met haar sprieten het achterlijf eerst van de een en dan van de andere bladluis te betasten, die elk, zoodra zij de aanraking der sprieten gevoelden, het achterlijf om hoog staken en een helderen druppel van het zoete vocht afscheidde, welke door de mier opgezogen werd.”

De betrekkingen van de mieren tot de bladluizen zijn van oude bekendheid. Reeds Linnaeus noemde de bladluis de „koe” der mier, ofschoon hij nog niet wist dat de mieren de bladluizen zelfs meenemen in haar woning en daar compleet als melkvee houden. Huber zegt: „Een mierenkolonie is te rijker, naarmate zij er meer bladluizen op na houdt. Deze zijn haar koeien en hare geiten. Wie had nu kunnen denken dat de mieren een veetelend volk zouden zijn.”

Zoo leeft de *Lasius brunneus* of bruine mier, die haar nest zelden verlaat, volgens Forel, bijna uitsluitend van zeer groote bast-luizen, welke zij onderhoudt en verpleegt in kamers en gangen, die meestal in boomschors zijn uitgegraven. Zij toont de grootste zorg voor deze dieren, draagt ze weg, als het nest bloot gelegd wordt en brengt ze, als ze te groot zijn om gedragen te worden, naar de nog onbeschadigde galerijen.

Menige mierensoort bouwt voor haar vee op boomen en planten daken en galerijen uit aarde, om ze zooveel mogelijk te beschutten. Anderen weer verstaan de kunst, in haar woningen de bladluizen uit eieren, gedurende den herfst verzameld, te kweken en op te voeden. Voor die eieren zijn zij zoo zorgzaam als voor haar eigene. Deliefde tot haar pleegkinderen belet overigens niet dat zij ze, in tijd van nood, indien er gebrek aan voedsel is, met huid en haar opeten.

De Perzische Kwestie.

De internationale verhoudingen baren in den laatsten tijd eenige zorg in verband met perzische aangelegenheden. In hoofdzaak komt de situatie overeen met die van de Marokko-quaestie in het stadium voorafgaand aan de Conferentie van Algericas. Wel is, dank velerlei omstandigheden, het dadelijk oorlogsgevaar nu veel geringer, dan 't destijds was doch de toestand is toch wel een van zoo ernstige wrijving, dat er aanleiding is enkele data in verband met de Perzische quaestie in herinnering te brengen.

Nadat Engeland en Rusland elkander vele jaren den voorrang in Perzië betwist hadden, verkreeg Rusland er, in het midden der negentiger jaren, door het verstrekken van een groote leening, economisch en politiek overwicht. In 1902 werden de invoerrechten herzien in een voor den britsch-indischen handel ongunstigen zin.

Toen echter Rusland in den oorlog met Japan zwaar geslagen was en bovendien door binnenlandse beroeringen ernstig werd verontrust, — toen had de britsche diplomatie een betrekkelijk gemakkelijke taak de regeering te St. Petersburg te overtuigen van het groote nut van een vriendschappelijke samenwerking in Perzië. Het was een quaestie de faire bonne mine à mauvais jeu: Rusland verklaarde zich bereid Engeland als gelijk berechtigde te bejegenen.

Den 31sten Augustus 1907 kwam de Engelsch Russische Overeenkomst betreffende Perzië tot stand. Zij huldigt het beginsel van samenwerking. Het land werd verdeeld in een noordelijke russische en een zuidoostelijke britsche invloedssfeer, door eene neutrale zone gescheiden. De russische sfeer vint in het zuiden haar grens langs een lijn loopende van Qasr-i-Shirin (ongeveer ter hoogte van Bagdad) in zuidoostelijke richting via Isfahan naar Yazd en van daar noordoost via Tün naar Zu'l-Figâr nabij de russisch-afgaansche grens. De britsche sfeer in het zuidoosten wordt begrensd door eene lijn, loopende van Bandar-i-Abbas aan de Hormasstraat, die toegang geeft tot de Perzische Golf, noordwaarts tot, en uitsluitende, Kirman, van hier noordoost tot Birjand en vervolgens recht oostwaarts naar de grens van Afghanistan.

De Overeenkomst kwam tot stand buiten mede-

werking van den Sjah en zijne raadslieden. Feitelijk werd hier voorgedrag geïmplementeerd en de grondslag gelegd voor een latere formele verdeling van het Rijk. De als tastbare dadelijke bedoeling der overeenkomst is vijfde aan de handelsvestiging van andere naties. Dit een en ander is echter niet erkend geworden; integendeel.

Men Engelsch-Russisch communiqué d. d. 5 September 1907 aan den Minister van Buitenlandse Zaken te Teheran zegt uitdrukkelijk, dat geen der beide mogendheden den wensch koestert de zelfstandigheid en onafhankelijkheid van Perzië aan te tasten. Het doel der Overeenkomst heet juist tegenovergesteld te zijn. Onderlinge concurrentie van de hooge contracterende partijen — aldus werd betoogd — leverde ernstig gevaar op, dat, onder gegeven omstandigheden, een hunner aan het gouvernement van den Sjah eischen zou stellen, welke de integriteit zouden schenden en aan de politieke aspiraties der bevolking, naar een constitutionele regeering, in den weg zouden staan. Nu engelsche en russische invloedssferen omgrensd en door een neutrale zone gescheiden waren en in het algemeen een gevaarlijke naijver voor vriendschappelijke samenwerking had plaats gemaakt, was juist een waarborg verkregen voor Perzië's onafhankelijkheid. Aan het slot wordt gezegd: de Overeenkomst benadeelt noch de belangen van Perzië, noch die van eenige andere natie. (The Agreement is injurious neither to the interests of Persia nor to those of any other foreign nation).

De duitsche regeering — welker nationalen veel ondernemingslust ten opzichte van Perzië toonden — ontving verzekeringen in denzelfden geest, die, terecht, zijn opgevat als een verklaring, dat de handelspolitiek van de open-deur door de contracterende mogendheden niet zou worden bestreden of bemoeilijkt.

Gedurende de eerste twee jaar van het bestaan der Overeenkomst bleek meer van naijver en verschi van inzicht, dan van oprechte samenwerking. De Regeering te St. Petersburg toonde sterke neiging de oude staatsorde te helpen handhaven, de britsche autoriteiten bevorderden daarentegen zooveel doenlijk het streven naar een z.g. constitutioneel gouvernement.

Van de heerschende onrust heeft Rusland gebruik gemaakt, om talrijke plaatsen te bezetten. Troepen zijn gelegerd te Tebriz, Ardebil, Astara, Enseli, Rescht, Kaswin, Astrabad, Mesched... Bijna alle punten, die de groote handelswegen en heilbanen op de hoofdstad beheerschen, zijn door russische troepen bezet.

De meening is wijd verbreid, ook in Engeland, dat Rusland zich door deze feitelijke occupatie aan kwade trouw heeft schuldig gemaakt, daar het door dit militair machtsvertoon oogenblikkelijk politiek overwicht heeft verkregen. Er is echter geen aanwijzing, dat Engeland geprotesteerd of geobjecteerd heeft. De opvatting schijnt wel toestaatbaar dat de britsche regeering er geen kwaad in heeft gezien, daar zij vrij was in het Zuid-Oosten het russische voorbeeld na te volgen. Er geen voordeel in ziende, zag zij rustig toe en bleef de mogelijkheid open, later op ontruiming te kunnen aandringen, indien zulks dan gewenscht mocht blijken.

Hoe dit zij, nadat vorig jaar de nieuwe orde in Perzië „gevestigd” was, hebben de russische en engelsche vertegenwoordigers voorstellen ingediend voor het sluiten van een leening, met welke opbrengst de hulpbronnen der lande tot ontwikkeling zouden kunnen worden gebracht. De condities waren echter, de 7 pct. rente nog buiten beschouwing gelaten, zeer bezwarend. Geen uitgaven toch zouden kunnen worden gedaan zonder medewerking van de russische en engelsche legaties te Teheran; en... de perzische troepen zouden onder bevel gesteld moeten worden van uitsluitend engelsche en russische officieren. De perzische regeering begreep, dat het aannemen van deze voorwaarden het verlies van de zelfstandigheid betekenen zou. Dat dit besef haar ook wel sterk zal zijn bijgebracht door vertoogen en inblazingen van andere belangzoekenden, lijdt weinig twijfel. De opvatting wordt daardoor echter niet minder juist. Het leeningsaanbod werd afgewezen.

Van gewone een consortium, waarbij duitsch kapitaal overwegend betrokken is, zijn sedert op betere voorwaarden leeningsvoorstellen ingediend, die, russische en engelsche invloeden ten spijt, een goed gehoor hebben gevonden.

Tegen deze concurrentie nu is d. d. 6 April j.l. een engelsch-russische nota bij de regeering te Teheran ingediend. Volgens officieuze mededeelingen strekt deze nota ten betooge, dat bij den nog ongeordenden staat van zaken, die in Perzië nog heerscht, niet kan worden toegestaan, dat aan vreemde leeningen concessies verleend worden van groote economische en politieke betekenis. Op den bouw van spoorwegen, die politieke en strategische betekenis hebben, maken Rusland en Engeland aanspraak. En terwijl in theorie het recht der perzische regeering wordt erkend om een leening te plaatsen, wordt betoogd, dat in de praktijk Rusland, hetwelk voor 100 miljoen roebel is geïnteresseerd, ernstig moet toezien op nieuwe leeningstransacties en daarbij niet onder alle omstandigheden lidelijk kan blijven.

De duitsche regeering stelt zich er het standpunt, dat zij de politieke en strategische belangen van Engeland en Rusland in Perzië erkent, doch overigens eerbiediging verlangt van de handelsbelangen harer nationalen, die onder het tractaat met Perzië verzekerd zijn. Zij begeret, dat aan de perzische regeering vrijheid gelaten zal worden aan duitsche aanvragers een leening te gunnen — onder zulke securiteit als niet reeds voor andere leening is verpand — wanneer de bestemming der gelden slechts niet is in strijd met de strategische en politieke belangen van Rusland en Engeland.

De regeeringen te Londen en te St. Petersburg zijn natuurlijk geneigd het standpunt in te nemen,

dat het hun politiek belang is, dat Perzië niet van andere russische en engelsche financiers leent en dat de gelden uitsluitend worden aangewend op de door hen aangeven wijze en voor de door hen gewenschte doeleinden. De positie van de duitsche Regeering is echter vrij sterk, daar haar belang, de vrije mededinging, de open-deur politiek, ook het belang van Perzië is en tevens van alle andere naties, die in Perzië handelsvestiging hebben of begeren. Het is onder deze omstandigheden mogelijk, dat de duitsche concurrentie op handelsterrein veel van de resultaten van een politiek overwicht vernietigen zal, dat de vrucht is van zorg en strijd van tientallen jaren.

Berichten in de pers duiden er op, dat Oostenrijk en naar het schijnt ook Italië, die beide handelstractaten met Perzië hebben, het duitsche standpunt steunen.

Het is niet onwaarschijnlijk, dat onderhandelingen geopend zullen worden, om tot een vergelijk te komen. En indien de duitsche diplomatie er inderdaad reeds in geslaagd is de oostenrijksche (wellicht ook de italiaansche regeering) tot een bemoeing te bewegen, dan is de mogelijkheid ontstaan dat ook Nederland, te zamen met de andere nog ongenoemde landen, die door tractaat van handel met Perzië verbonden zijn, (wij meenen: België, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Spanje en Griekenland), aan een conferentie zal deelnemen.

Door de engelsche en russische legaties te Teheran worden intusschen krachtige pogingen aangewend om zoodanige verandering in de samenstelling der perzische regeering te bewerken, dat een meerderheid gevonden wordt ten gunste van engelsch-russische leeningsvoorstellen, al of niet van het oorspronkelijke schema afwijkend. De jongste berichten doen vermoeden, dat niet zonder resultaat in die richting gewerkt wordt (veranderingen in het kabinet werden door Reuter gemeld op 30 April en 23 Mei).

Het maakt in de gegeven situatie een verontrustend indruk, dat de engelsche vertegenwoordigers Perzië in den laatsten tijd in hun rapporten ernstig klagen over de nadeelige gevolgen, die de britsche handel ondervindt van de onrust, die gezegd wordt in het zuiden des lands te heerschen. De handel van Bushiri (in de neutrale zone gelegen) die in 1907—08 1½ miljoen pd. st. bedroeg ging dienvolge van 1908—09 tot 1¼ miljoen pd. st. terug en wordt over 1909—10 beoorloot op ¾ miljoen pd. st. En in de pers (o. a. Times) wordt veelheid van grieven te berde gebracht, die weinig twijfel laten, dat een invleedijke kring voor occupatie pleit (omkoopbaarheid van rechters; onbetrouwbaarheid der rechters; rooverijen en wreedheid). Wanneer men deze grieven in verband brengt met de omstandigheid, dat in het land der Bakhtiaris (nabij Shushter) zoo veel belovende ohevelen zijn ontdekt, dat bereids het materiaal voor een pijpleiding en voor de oprichting nabij Mohammerah aan de Perzische Golf van een raffinaderij met een capaciteit van 2 miljoen gallons per maand besteld is, dan gevoelt men, dat het gevaar voor een onmiddellijke vestiging van britsch gezag in die streken niet gering is.

Als gezegd echter, het kabinet van St. James zal onder alle omstandigheden toch rekening moeten houden met het feit, dat als Engeland in vereniging met Rusland tot occupatie zou overgaan, welke een tijdelijke uitsluiting van vreemde handelsvestiging met zich brengt, niet alleen Duitschland gekwetst zal worden, maar alle naties veronrust worden, die bij een vrije concurrentie, bij de open-deur-politiek, belang hebben.

(Alg. Hbl).

Het Boek van Generaal Koeropatkin.

Het derde deel van generaal Koeropatkin's veelbesproken boek „Rusland voor de Russen,” is verschenen. In dit deel wil de gewezen opperbevelhebber van de russische krijgsmacht het leger den weg tot reorganisatie en succes aanwijzen en wel aan de hand van de lessen, die getrokken kunnen worden uit het verloop van den Russisch-Japanschen oorlog.

„Wanneer wij in de toekomst weder een sterken vijand te bevechten hebben,” zegt Koeropatkin, „dan mogen wij geen divisie, brigade en regiment-commandanten, die den vuurproef nog niet hebben doorstaan, aan het hoofd van niet-gemobiliseerde legersafdeelingen plaatsen. Wijders mag niet worden toegelaten, dat honderden officieren, nadat zij hersteld zijn, zich onder allerlei voorwendsels aan den dienst onttrekken?”

Niet zeer vleidend voor de toewijding der russische officieren!

Verder eischt de generaal raden van eer in tijd van oorlog, die het optreden der aanvoerders te beoordeelen zullen hebben en dan komt hij strek op tegen de straffeloosheid der gewone soldaten. Voor deze, die op zulk een lagen trap van beschaving staan, wil hij de lichamelijke straffen weder ingevoerd zien.

Het wegdragen uit den slag van gewonden door gewone soldaten, acht de generaal uit den boeze, hij wil dat werk uitsluitend door hospitaalsoldaten laten verrichten.

Teneinde eventueel te redden wat nog te redden valt, verlangt hij, dat de aanvoerders, voordat zij hunne taak als hopeloos zullen opgeven, zelf aan 't hoofd van hunnen troep nog een laatste poging wagen.

Met scherpe woorden geeselt hij het snelle overgeven aan den vijand en met bittere ironie wijst hij erop, dat een aantal officieren na afloop van hunne krijgsgeschiedenis tot divisie-commandanten werden benoemd. Dit is bovendien een schending van de wet, want deze eischt, dat ieder, die

ongewond in krijgsgeschiedenis geraakt, ter verantwoording geroepen wordt.

Koeropatkin wenscht, dat allen, die zonder gewond te zijn zich aan den vijand overgeven, uit het leger verwijderd zullen worden.

Op de pers is hij bijster slecht te spreken. Hij wil dat slechts datgene in de bladen vermeld zal worden, wat geschikt is om de krijgslust aan te wakkeren en niet datgene wat haar kan verzwakken. Na den oorlog echter moeten alle begane fouten meedoogenloos aan het licht worden gebracht.

Ten einde Europa te wapenen tegen het „gele gevaar” stelt hij voor, dat een overeenkomst wordt gesloten, waardoor de heerschappij der Europeanen in Azië en Afrika voor de toekomst wordt verzekerd en om te zorgen, dat Rusland bij een volgenden oorlog niet gebonden is, wil hij dat Rusland en Oostenrijk een verdrag over den Balkan sluiten. Rusland kan dan in geval van nood al zijn troepen van de westelijke grens naar Oost-Azië zenden.

Zijn engenaarig nationalisme verloochent Koeropatkin ook thans weder niet. Hij wenscht, dat de Joden uit het leger verwijderd zullen blijven en dat hun voor de vrijstelling van dienstplicht een nieuwe belasting wordt opgelegd.

Gemengde Berichten.

Een Erflating. Aan de Princeton-Universiteit is een groote erflating te beurt gevallen. Issaac Wyman, te Salem, heeft bijna zijn gansche fortuin — geschat op ca. 25,000,000 gulden — nagelaten aan die hogeschool, waar hij in 1846 zijn graad haalde. De erflating werd gedaan „ter herinnering aan zijn blijvende genegenheid voor zijn dierbare Alma Mater.” De grootvader van Wyman maakte zich bekend door aan Washington 100,000 gulden te schenken, teneinde hem de taak: de Engelsen het land uit te jagen, te vergemakkelijken. Isaac Wyman (de kleinzoon) was een vrek; hij leefde als een schuwe zonderling. Om de kosten uit te zuinigen stookte hij nooit een kachel in zijn bureau. Voor 't koffiedrinken nam hij genoeg met één appel en één beschuit, een trek dien hij gemeen had met den vrekigsten multi-millionair, dien Amerika ooit heeft gekend, wijlen den bankier en geldschietser Russell Sage. Zijn kantoor was minder dan sober, en dat was om bezoekers voor zaken toch geen seconde langer te laten blijven dan voor de afdoening der zaken strikt noodig was. Trouwens Wyman zelf was niet meer dan twee uur per dag op kantoor. En dan hoefde er niet te worden gestookt: hij kon zoolang immers best zijn overjas aanhouden!

De rijkard had slechts twee liefhebberijen: hij verzamelde postzegels en antiquiteiten. Ook aan zekere lichtzinnige verkwisting maakte Wyman zich soms schuldig: hij kocht wel eens een romannetje (wij kennen wel puissant-rijke lieden, die nooit een boek zullen kopen, wel... leenen.)

Zijn belangstelling voor de studie der klassieken heeft Wyman tot op hoogen leeftijd behouden; ook de staat huishoudkunde beoefende hij met voorliefde.

Aan de erflating zijn geen speciale voorwaarden verbonden; de curatoren der universiteit hebben algeheele vrijheid om het geld te besteden, zooals hun dat goeddunkt. Het reusachtige vermogen was door Wyman bijeengebracht met grondspeculaties.

De enorme erfenis maakt het toch al rijke Princeton tot een der rijkste hogescholen van de Vereenigde Staten. En de gouden oogst zal er met te grooter erkentelijkheid worden binnengehaald, wijl betrekkelijk kort geleden een toegezegde schenking ad £ 500,000 door den millionair, die de donatie had willen maken was afgezegd, omdat er over de bestemming, aan dat geld te geven, gekibbel was ontstaan tusschen de autoriteiten der universiteit onderling.

Ingezonden Mededeelingen.

Jeukende huidziekten.

Niets kwelt u meer dan een jeukende huidziekte. Aambeien zijn door hun pijnlijk karakter bijzonder lastig te verdragen. Het jeuken ervan maakt u bijna krankzinnig. Zij verwoesten uw slaap en maken u misnoedig en wegwijnend. Nooit krijgt ge de minste verlichting, of gij staat, zit of loopt.

Eczema is niet alleen onooijlijk, maar ook besmettelijk, en het breidt zich schrikbarend vlug uit. De prikkeling is zoo onuitstaanbaar, vooral wanneer ge warm wordt, dat gij bijna niet kunt nalaten om uw huid open te krabben.

Huiduitslag, puisten, schurft en gordelroos zijn eveneens zeer pijnlijk en in staat om u moedeloos te maken.

Voor aambeien, eczema en iedere jeukende huid-aandoening is Foster's Zalf zonder wederga. Zij doet onmiddellijk de kwellen e prikkeling bedaren en geeft een ongekend gevoel van rust. Alnaar mate de aanwending der zalf wordt voortgezet, heelt de jeukende oppervlakte der huid, en de volharding van den patient wordt ten slotte beloon door een volkomen en duurzame genezing.

Foster's Zalf prikkelt de huid niet en doet haar ook niet te vlug opdrogen. Over de geheele wereld oogstte zij door haar uitstekende hoedanigheden niets anders dan lof.

Verzekert u, dat gij de echte Foster's Zalf krijgt. Zij is verkrijgbaar bij de he. ren Rathkamp & Co. te Batavia, Soerabaja, Medan, Bandoeng of Makassar, hoofdagenten; te Batavia verder in de Batavia'sche Volks- en Stadspotheek; Goenoeng Sahari Apotheek, Schoolweg; Apotheek Mej. Jacobs; Pasar Baroe Apotheek; Tan Hoe Lo & Co.; Tio Tek Hong, Pasar Baroe, Weltevreden; Volksbelang, Noordwijk à f 2.— per doos, of f 11.— per zes dozen, en verder in alle apotheken. Ann. 9-2

WIJNEN

van

Van Straalen, Monsieur en Erkelens.

St. Julien Médoc (Bordeaux)

f 40.—

Macau Médoc (Bordeaux)

f 36.—

12/1 fl. 24/2 fl.

Chambertin (Bourgogne)

f 32.75

Vin de Macon (Bourgogne)

f 14.75

Liebfraumilch (Rijnwijn)

f 15.75 f 16.75

Brauneberger (Moezelwijn)

f 16.75

Pale Sherry Dry

f 16.75

Graves

f 9.—

Château de Cantemerle

f 16.75

Pommies Agassac Ludon

f 22.75

Eenige Importeurs

GEO WEHRY & Co.

Entra Platte Nikkelen

Horloges f 8.— f 4.— f 4.50.

Extra Platte Zilveren

Horloges m/ketting f 8.—

Gouden 14 kt. Anker

Heeren Horloges op 15

rubis, extra mooi en plat,

f 35.— 14 kar. Gouden

Waltham Horloges 10 jaar

gar. f 37.50. Zilveren

dameshorloges f 5.— Gou-

den 14 kar. id f 11.— f 12.50

Alle horloges worden

onder garantie verkocht.

Brijanten oorschroeven

f 30.— f 50.— f 75.—

Gouden Colliers 14 kar

f 7.50 f 10.— f 12.50 enz.

EENIG ARES:

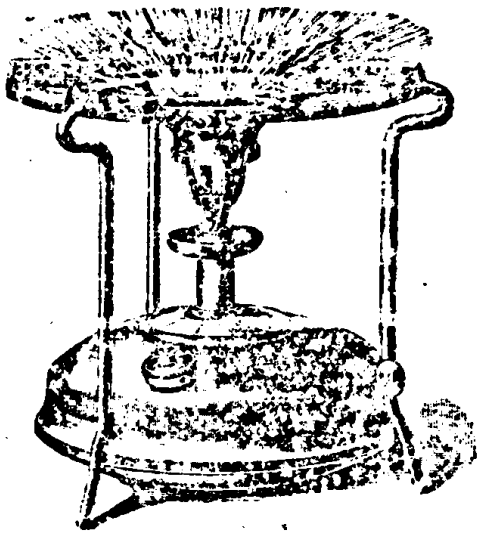
TOKO „DE CONCURRENT“

Horlogers-Juweliers.

Bragaweg-Bandoeng.

8379

Lidgerwood Manufacturing Company Ltd.

Kantoren te

New-York, Londen, Rio de

Janeiro en Soerabaia.

Filiaal Passer Pisang, Batavia.

Importeurs van alle mogelijke Machi-
neriën ten gebruike bij den Landbouw
en ook voor kleinen Landbouw, leve-
ren tegen ongekend lage prijzen Suik-
ker-, Thee-, Koffie-, Rijst-, Tapioca- en
Kapok-Machineriën.

In voorraad THE LIDGERWOOD
verbeterde TURBINE, gepatenteerd
in alle landen, dagelijks in werking te
zien op verschillende theefabrieken en
rijstpellerijen; eveneens Stoomketels
met LIDGERWOOD OVENS, geen
brandhout, steenkool, noch petroleum-
residu noodig.

THE LIDGERWOOD verbeterde
Dorschmachine voor alle soorten Ja-
va paddi met een Capaciteit van 350
picols gaba in tien uren. Reeds 28
stuks in werking.

SPECIALITEIT in TRANSPORT-
KABELS. 9164 A.

P. HERMANN

Photogr. Art. Atelier.

145

Buitenzorg (naast de Loge).

Weder ontvangen:

The „Primus“ Petroleumgas-Kooktoestellen,
echt Zweedsch fabrikaat à f 7.—

Alsmede: alle mogelijke onderdeelen.

THE „PRIMUS“ is het meest praktische, eenvoudigste en soetste
kooktoestel, dat bestaat, en het goedkoopste in gebruik. Wanneer het
toestel met volle vlam brandt wordt slechts 0.19 liter petroleum per uur ver-
bruikt. Een liter koud water kan in 3 à 4 minuten tot koken gebracht
worden.

ANG SIOE TJANG-Handelmaatschappij

(voorheen ANG SIOE TJANG & Co.)

Magazijn van IJzer-, Staal- en Koperwaren,

Landbouw-gereedschappen, Scheeps- en Machinekamer-benodigdheden, enz.

PINTOE BESAR, BATAVIA.

6363

H. J. WIJSMAN & ZONEN,

AMSTERDAM

Blijven hun

Boter en Kaas

van onvervalschte prima kwaliteit

435

bij het

Publiek aanbevelen.

FELIX POTIN.

De overheerlijke eetwaren van bovengemelde firma als:

Harengs marinés; Filets de harengs saurs; Maquereaux marinés; Maquereaux
à l'huile; Zalm Enore; Pâté militaire; Pâté des touristes; Pâté de porc; Chou-
croute garnie (gegarneerde Zuurkool); enz. enz.

Zijn steeds verkrijgbaar bij:

LEROUX & Co., Rijswijk.

JAVA COLD STORAGE, Rijswijk.

A. DE WOLFF, Passar Baroe.

R. F. N. MEYER, Garoet.

OEY KIAN HIN, Passar Baroe.

WINKEL MIJ. PASSAR BAROE.

LIE LIONG HIN, Passar Senen.

LAUW TJENG GOAT, Passar Senen.

GAN TJAI SENG, Passar Senen.

THUNG LIANG PIN, Passar Senen.

SOEY TJANG DJIN, Passar Senen.

PHOA TJENG KE, Serang.

F. S. VALCKX, Rangkas-Betoeng.

TJIO KIM TJENG, Buitenzorg.

TJOA BENG YANG, Soekaboemi.

J. C. SCHUTTEVAER, Soekaboemi.

Th. VOGELPOEL, Bandoeng.

KUIJLEN & VERSTEEGH, Band.

TJOA TJONG KIAT, Bandoeng.

J. C. A. KOSTER, Cheribon.

TAN SIOE LAM, Tegal.

Ook verkrijgbaar in elke degelijke TOKO in de Preanger, en en gros bij

COURTOIS & Co.

5375

KLUSS, Geweermaker

GANG WANGSANG PASSAR SENEN.

Reparateur

van alle soorten Vuurwapens,
tegen zeer billijken prijs. 2088

Beleefd aanbevolen.

EEN GROOTE SORTEERING
GRIFFELKOKERS

nieuwste modellen.

G. KOLFF & Co,

Batavia—Weltevreden.

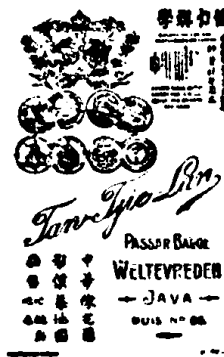
Tan Tjie Lan,

FOTOGRAAF

Passar Baroe, 85.

2224

Verrijgbaar:
Phot. gezichten en
Landsch. v. Batavia.

Bevecht zich aan voor phot
opnamen. Voorhanden
Heeren- en Dames Stoffen.
Zeer billijk

JICHT LIKEUR

VAN Dr.

LAVILLE

CLIN & COMAR—PARIS.

En in alle Apotheken.

6235

Rhumatismus.

Is

je

Melk.

Hofbräu is je Bier.

Verkrijgbaar bij:

EERSTE BAT. BIERHAL, Noordwijk.

LAY LAN SIM, Passar Baroe.

TAN DJIE BOEN, Passar Senen.

GAN TJAI SENG, Passar Senen.

HAND. MIJ. TONG EK, Kali besar.

Eenige Importeurs:

BEHN MEYER & Co. Ltd., Batavia.

7455

Natura-Melk-Exportgesellschaft Busch & Co. m. b. H.
Waren in Mecklenburg

N. V. DAMES-BAZAAR.

Noordwijk.

FANCY-SHOP.

Telefoon 268.

Ontpakten heden:

een collectie mooie Japonstoffen, waaronder:

Zijden Eolierne in alle Mode-Kleuren,

met bijpassende garneringen en Kantstoffen in goud, metaal en zijde.

Point-, Lacé- en Brusselsche kant Blouses.

Zijden en Linon-Blouses.

Fijne Pantalons met Kant en Borduursel.

Japonnen in Dozen, mi-confectionnés.

Lange wit zijden Handschoenen.

Kant en klare Peignoirs.

Zijden Shawls en wollen Fascinators

Hoeden en Hoedenspelden.

10 pCt. korting à Contant, ook p. rembour.

1ste Rangs Atelier voor het maken van

Dames-Costumes in alle genres.

Reis en Rouw-Toiletten binnen 24 uur.

1830

De Directrice, Mevr. E. BETZHOLD.

VRAAGT:

Chabanneau Wijnen

bekroond met gouden medaille

St. LOUIS 1904.

LUK 1905.

CHATEAU DU BOUSCAUT (rood) per 12/1 fl. f 11.50, 12/2 fl. f 6.25.	
MEDOC SUPÉRIEUR	10.25, 5.75.
LISTRAC	9.—, 5.25.
ST. JULIEN	7.25, 4.25.
GRAVES (wit)	9.25, 5.25.
CHATEAU DU BOUSCAUT (wit)	10.25, —

Verkrijgbaar bij de VOORNAAMSTE TOKOHOUDERS en in het NED.-IND. SIGAREN MAGAZIJN, Rijswijk.

En GROS:

E. DUNLOP & Co.,

Batavia — Semarang — Soerabaja — Bandoeng.

835

BOKMA Jenever

is ECHTE, OUDE, FRIESCHE JENEVER en wordt in alle SOCIETEITEN in Indië geschonken.

Overall VERKRIJGBAAR.

Eenige Importeurs:

E. DUNLOP & Co.,

Batavia, Bandoeng, Samarang, Soerabaja.

3353

Pension

„Gang Passer Baroe”.

Naast „VROUWENBOND”.
Gemeubileerde- en ongemeubileerde
voor- en binnenkamers te huur.
Met- of zonder kost. 2749
Ook voor doortrekkenden.

Pension Weltevreden.

Ruime, ineenlopende KAMERS
en PAVILJOENS. 5978
Voor doortrekkende en vaste logés.
Molenvliet Oost 4, t/o. Hôtel des Indes.
Telefoon 431, Mevrouw de BAS.

Vleeschhouwerij „de Concurrent”

Noordwijk, Telef. No. 41.

GOEDKOOPSTE en BESTE ADRES voor
MALSCH VLEESCH.

Slacht uitsluitend Javaansche beesten.

Vroegtijdige bezoring aan huis.

3346

Minzaam aanbevelend, C. KRAAN.

TE KOOP WEGENS VERTREK

tegen billijken prijs:

Een Seraphineorgel (luxue uitvoering)
In gegarandeerd uitstekende staat
verkeerende. 632

VERMANDEL, Salemba 83

Kweekerij.

TE KOOP in een koel klimaat, goe-
rende kweek-
verdiens gemiddeld f 150.— 's mnd
Brieven No. 5974 Bat. Nieuwsblad

Te Koop of Te Huur

op een der hoofdplaatsen van Java
een bekende mineraalwaterfabriek met
groote administrateurswoning. 613
Inlichtingen te bekomen bij Mr.
VAN DIJK en WIJTHOFF te Batavia

TE HUUR: Ruime voorkamer (me-
Kramat, bij tramhalte. 632

Soekaboemi.

TE HUUR: 1 Mei a. s. HUIZ-
bileerd en electrisch verlicht. 347
Te bevragen aldaar.

EEN GOED, BILLUK EN NET TENHUIS

voor FAMILIES

is het PENSION MOLENVLIET
OOST te Weltevreden. 6636

Hôtel „Cheribon” te Cheribon

met **DEPENDANCE.**

Grootst en meest bezocht HOTEL ter plaatse.

EUROPEESCHE CHEF KOK.

Telegram Adres:

HORNING. Cheribon.

Aanbevelend, A. HORNING, Prop.

Nederlandsch-Indische Handelsbank.

De KANTOREN der NEDERLANDSCH-INDISCHE HANDELSBANK
Java, gevestigd te Batavia met BIJKANTOOR te Weltevreden, Soerabaja
Samarang, Indramajoe en Bandoeng, nemen gelden in deposito ook van
Comptabele Ambtenaren, tegen eene rente vergoeding van:

3 1/2 pCt. 's jaars voor deposito's van één jaar

2 1/2 pCt. " " " " 6 maanden

2 pCt. " " " " 3 " "

en belasten zich met de uitvoering van alle mogelijke BANKZAKEN.

Safe-Deposit-Inrichting,

gelegenheid tot het in bewaring geven van EFFECTEN, PRECIOSAS, enz.,
enz., in de BRAND- en INBRAAKVRIJE KLUIZEN. 815

Stoomsenelpersdruk van G. KOLFF en Co.,— Batavia.

Exploratie van Nieuw Guinea.

21 Februari. Heden wordt te 7 uur v.m. teruggekeerd naar het Zwaluwshoek. Het water is 1½ voet gedaald en loopt hard af. Er bevinden zich op de rivier veel inboorlingen, die bij onze verkenning tusschen de vlucht nemen, toch schijnt bij hen ten slotte de nieuwsgierigheid de overhand te krijgen, want als wij eene plaats passeeren, waar zij blijkbaar bezig waren met het vervaardigen van atap, worden wij door een achttal mannen en kinderen nagestaard. Zij maken geenerlei gebaar. Om 12.45 uur n.m. wordt het Zwaluwshoek bereikt. De weersgesteldheid was gedurende den geheelen tocht regenachtig. Enkele koortstgevalen deden zich onder de inlandsche deelnemers voor.

Het stoomschepje „Anna” onder bevel van den luitenant ter zee Van der Ven, dat den 30sten Januari jl. op zijn reis van Merauke via de Prinses-Mariannestraat veilig de monding van den zuidelijken delta-arm der Eilandenrivier had bereikt, vervolgde na de ontmoeting aldaar van de zich op de terugreis naar Merauke bevindende „Valk” zijne reis stroomopwaarts ter voldoening aan de opdracht, om in de beide delta-armen als ook in den verderen benedenloop der rivier hydrografische opnamen te doen, met bijzondere beachting der door de „Valk” niet doorgevaren eilandpassages, terwijl tevens zoude getracht worden met de inboorlingen nadere aarakingen te verkrijgen. In de monding van den noordelijken delta-arm als ook op het delta-splitsingspunt werden astronomische plaatsbepalingen verricht, terwijl in eerstgenoemden arm de vaargeul nader bepaald werd. Omtrent de bevolking wordt door den heer Van der Ven het volgende medegedeeld:

„De eerste aanraking met de inboorlingen werd verkregen even voorbij de benedenste bocht in den zuidelijken delta-arm, alwaar des avonds van den 30sten Januari geankerd werd. Een tweetal vrouwen met een tiental Papoea's verscheenen uit het geboomte aan den oever, waar zij vermoedelijk uit een voor ons onzichtbaar kreekje kwamen. Na eenige aarzeling en uit de verteroeven, kwamen zij nader. Aanvankelijk op eenigen afstand blijvend, bleek de begeerte naar rood katoen en ijzer sterk genoeg, om hen met terzijdestelling hunner angst nader te doen komen bij het achterschip. Zij boden pijlen, bogen en pagaaien ter ruiling aan. Geen dezer voorwerpen muntte echter uit door zorgvuldige of smaakvolle bewerking of versiering. De lieden zelve waren geheel naakt, de penisdop, schelp of gordel ontbrak ten eenemale. De vrouwen waren vrij smal en voorzien van dwarslopende, rood geschilderde banden. Bijna elk dezer lieden had in de prauw bij zich liggen een bamboekoker met kalk. Hun begeerte naar ijzer nam dusdanig al hun aandacht in beslag, dat het mij niet mocht gelukken hier eenige woorden of namen te noteeren hunner taal, die geheel afweek van die der Mariendeanim ter zuidkust en de stammen der Beneden-Digoel. Slechts begreep ik uit hun gebaren dat hun kampong zich dichtbij aan een zijkreek bevond. Vanuit de hoofd-rivier was daarvan echter niets te bespeuren. Den volgenden dag, 31 Januari, werd kennis gemaakt met de lieden van een groot huizencomplex op den linker oever van den zuidelijken delta-arm. Minder schroomvallig dan de menschen van gisteren, waar-schijnlijk ten gevolge van hun getalsterkte, omsingelden zij met een groot aantal vrouwen de „Anna”, hierbij onder luid geschreeuw hun waren ter ruiling aanbiedende. Wat uiterlijk voorkomen aangaat, komen deze menschen geheel overeen met de lieden van gisteren, met een schier volslagen gebrek aan lichaamsversierselen, zoo men ten minste een enkel hoofdbandje van coix-pitten of wel een besneden beentje door het neustusschenshot uitzondert. Ook enkele vrouwen bevonden zich in de kampong en in de prauwen. Zij droegen slechts een biezen schaamgordeltje. Ook bij enkele vrouwen werd hoogergemelde neusversiering opgemerkt. De kampong was in hoofdzak langs den oever gebouwd. De huisjes waren vrij onaanzienlijk en konden wat soliditeit en netheid der constructie aangaat niet in de schaduw staan van die aan de Boven-Digoel. Ook waren de afmetingen belangrijk kleiner, waardoor het vermoeden bestaat, dat wij hier niet gelijkelijk speciale mannen- en vrouwenhuizen vinden, maar eerder gezinshuizen. De meeste dezer huizen waren op palen gebouwd, waarbij een enkele voorzien was van diagonale stutten. De prauwen waren voorzien van roodgeschilderde dwarsbanden, doch misten het sierlijke snijwerk van lofwerk gelijk elders, o.m. op de Mappie- en Kawarga-rivieren. De lansen hadden het bij de Papoea's schier algemeene model met een à jour bewerkte plat of gebogen tusschenstuk.

Verder werden opgemerkt dolken van casuaris-been, welke op de gewone wijze gedragen werden tusschen den boven armband.

De pijlen kwamen geheel overeen met die der bevolking van de Beneden-Digoel. Het verzamelen van woorden en eigennamen was in de gegeven omstandigheden, een elkaar verdringende luidruchtige en hebzuchtige menschenmenigte, niet goed mogelijk en konden slechts eenige aantekeningen worden gemaakt.

Onder voorbehoud van een nog nader onderzoek geef ik dan ook als eigenaam voor deze kampong Defoe of Defoewies. De achtervoeging „wies” of

„wiese” hoorde ik achter meer woorden plaatsen. De stam noemt zich Imoema.

Een der ouderen van dagen hield een heele redevoering tegen mij, doch daar ik den man niet kon volgen, moest ik mij maar getroosten met hem minzaam toe te knikken.

Den 1sten Februari, liggende voor anker bij het splitsingspunt der rivier, om brandhout te kappen, kwamen de menschen van kampong Defoe wederom in grooten getale, 11 prauwen, waarin ongeveer 80 menschen, opzitten om ruilhandel te drijven. Hun verlangen naar alle voorwerpen, die zij zagen, was groot. Zij wilden mijn pet, mijn horloge, opschriftboekje, hebben en toen ik mijn kiektorstel op hen richtte, werden 10, 12 paar gretige handen daarnaar uitgestrekt. Ook werd hier en daar eens een hand ongeoorloofd naar een of ander voorwerp uitgestrekt, maar over het algemeen gedroegen zij zich netjes.

Het omkappen van groote boomen aan den wal trok natuurlijk hunne aandacht en door gebaren werd mij gevraagd, w. t. men daar wel uitvoerde en of ik daar bleef wonen, waarop ik in dezelfde taal antwoordde, dat we brandhout kapt en dat ik na afloop daarvan zoude vertrekken.

Den 3den Februari hield ik stil voor een groot huizencomplex op den linkeroever van den noordelijken delta-arm, uit twee groepen bestaande. De huizen komen in uiterlijk overeen met die van den zuidelijken arm, zijnde even slordig afgewerkt. Blijkbaar was de „Anna” reeds van verre gesignaleerd, althans een groot aantal prauwen, met joelende, schreeuwende mannen, onsingelde weldra het schip. Ik telde 23 prauwen, zoo groote als kleine, terwijl nog eenige tegen den wal op en in zijkreken lagen. Het schijnt dus een zeer volkrijke stam te wezen.

Ik bleef geruimen tijd in hunne nabijheid en stelde de menschen van de „Anna” zoo veel mogelijk in de gelegenheid een kleinen ruilhandel te drijven.

ten einde de Papoea's te gewinnen aan de tegenwoordigheid van een stoomschip en aan vreemdelingen.

Voor dat doel ben ik ook later op den terugweg nogmaals geruimen tijd voor deze kampong blijven liggen.

Het uiterlijk voorkomen van de menschen zowel als van hunne gereedschappen, enz. komt geheel overeen met dat van de lieden aan den zuidarm.

Deze kampong schijnt door hen Noefoe genoemd te worden en de stam „Dekajoe-anin”.

Den 22sten en 23sten Februari begaf zich de heer Van der Ven van uit 't Zwaluwshoek met de „Anna” naar de deltasplitsing, tot het verrichten van eenige waarnemingen ter controle der tijdmeters. Omtrent zijne ontmoetingen met de bevolking wordt door hem o.m. het volgende gerapporteerd:

„In tegenstelling met de vorige reizen werden thans ook verder benedenstrooms menschen aangetroffen en wel eenige mijlen bovenstrooms van het eerste eiland boven het delta-splitsingspunt. Een groot aantal Papoea's, ongv. 80 mannen, bevonden zich nabij den rechter oever in hunne cano's, allen met pijlen en lansen en enkele met schilden gewapend. Naar gewoonte stopte ik, om te trachten aanrakingen te krijgen. Hunne houding, hoewel geenszins vijandig, er werd althans niet gepijld, was in hooge mate zenuwachtig. Er werd veelvuldig met kalk geworpen en nu en dan hieven allen tegelijk een enkele langgerekten diepen toon aan, begeleid van het blazen op een houten hoorn in ongeveer dezelfde toonhoogte. Velen sloegen woedend met hunne stokken op het water, waarbij een het evenwicht verloor en overboord rolde, hetwelk voor ons een kluchtige vertooning vormde. Alle vriendelijke toeroepen was te vergeefs en om de menschen niet noodeloos te beangstigen of vijandigheden uit te lokken, ging ik verder en stoomde naar den linker-oever, alwaar zich eveneens een groot aantal lieden bevond.

Naar schatting waren hier een honderdtal mannen bij elkander in ongv. 10 cano's. De lieden waren allen ten strijde uitgerust, te oordeelen naar de veeren van de witte kakatoe, waarmede zij hoofd, pagaaien en lansen versierd hadden, aan de kalk, waarmede zij hunne tronie besmeerd hadden en o.m. aan den grooten voorraad pijlen, bogen enz.

Aanvankelijk meende ik hier te doen te hebben met lieden uit de kampongs Defoe of Noefoe, daar de prauwen voorzien waren van roode dwarsbanden, doch hun houding was daarvoor te gereserveerd en wilden zij niets van mij weten. Daar het inmiddels later werd en ik gaarne voor zonsondergang bij het bedoelde punt wilde komen, vervolgde ik den tocht.

Geen dertig minuten later ontwaarden wij, dat de rivier als het ware bezaaid was met pijlen en stukken atap. Vele honderden moet het aantal daarvan bedragen hebben, althans geruimen tijd kon ik stoomen, alvorens deze pijlenzwerm uit was. Er moet blijkbaar bovenstrooms gevochten zijn en het komt mij thans waarschijnlijk voor, dat de lieden, welke ik op den rechter oever aantrof, bezig met atap te vervaardigen, aangevallen zijn door de bende op den linkeroever en dat zij hun aanvallers een warme ontvangst bereid hebben.

Na aankomst op het delta-splitsingspunt kwamen een aantal bewoners van de kampong Defoe in 6 cano's bij de „Anna” informeren naar de oorzaak der talloze pijlen, die aan hun kampong voorbijdreven, hetgeen hen blijkbaar verontrustte. Begrijpelijkwijze kon ik hen niet te woord staan en kort daarop lieten zij zich met den stroom afzakken.

Toen ik den 23sten terugstoomde en de bewuste plek passeerde, waren de lieden van den linker oever, dus de aanvallers, verdwenen. De lieden op den rechter oever echter waren er nog en hun aantal was belangrijk aangegroeid.

Ook thans weder angstbetuigingen, doch gelukte het mij ditmaal hun hebzucht te doen zegenieren.

Enkele waagden het de „Anna” tot op 10 à 20 met r te naderen en vischten de roode lapjes op, welke ik hun toewierp. Ook zij wierpen enkele artikelen in ruiling terug.

Verder op stoomende ontmoette ik nog enkele prauwtjes, waarvan de opvarenden bij mijn komst overhaast het bosch invluchtten. Zonder verdere ontmoeting werd de „Zwaluw” bereikt.

Omtrent de verrichtingen van het op het Frederik-Hendrik-Eiland zich bevindende deel van het detachement onder commando van den 1sten luitenant Van der Bie kan in 't kort het volgende worden bericht:

Reeds bij de eerste oprichting werd het bivak op den linker hoogen oever van den benedenloop der in de Moelie uitmondende Damboekreek herhaaldelijk bezocht door lieden van den benedenloop gevestigden stam der Poeloe-Kom-Anim. Den 24sten Januari werd een vierdaagse tocht naar hun gebied ondernomen. Te 8 uur v.m. vertrokken van meergenoemd bivak, bleek omstreeks 10 uur de Damboe niet meer bevaarbaar voor de stoomsloop, en werd de tocht met hulp van 2 cano's voortgezet. Reeds spoedig werd een uitgestrekt nipabosch bereikt, waarin de Damboe eene 2 à 3 M. breede en 6 à 8 voet diepe vaargeul vormde. Daarna werd een schier onafzienbaar biezenmeer bereikt met eene gemiddelde diepte van 6 voet. Een aantal Poeloe-Kom-anin in prauwtjes, die blijkbaar van onze komst waren verwittigd, maakten zich verdienstelijk door aan onze cano's de naar hun kampong leidende smalle vaargeul aan te wijzen. Weldra doken uit tal van zijgeulen meer en meer cano's op, zoodat wij te 4 uur n.m. onstuwde door eene talrijke vloot de kampong Bob, de hoofdvestiging der Poeloe-Kom-lieden, bereikten. Deze is gelegen temidden van meergenoemd, uitgestrekt biezenmeer. De talrijke huizen op palen bevinden zich op kunstmatig opgehoogde en aangeplempte stukjes grond, in den regentijd niet meer dan een voet boven het water zich verheffende.

Kleine aangeplempte tuintjes bevatten wat klapperboomen en pisang, doch geene aardvruchten. In de verte, zoowel op eilandjes als ook aan den rand van het meer, werden kleine complexen sagopalmen waargenomen.

Vrij breede, door de aanplemping uitgediepte kanalen, verbonden onderling de verschillende huisengroepen.

De sterkte der bevolking werd op 500 zielen geschat.

De bewoners betoonde zich bij onze komst buitengewoon vriendelijk. Vrouwen en kinderen brachten ongevraagd het voor het nachtbivak benodigde schaarsche brandhout aan. Blijkbaar was men verheugd en trotsch, dat de Poanim (geweermenschen) van Merauke eindelijk ook hun kampong een bezoek waardig geacht hadden.

Den volgenden ochtend werd te 7 uur met de cano's vertrokken naar Oewebob, hoofdvestiging der Wajepoe-anim, in nagenoeg zuidelijke richting. Een groot aantal Poeloe-Kom lieden vergezelde ons met hunne prauwen en waren zij behulpzaam, onze vaartuigen in de smalle geul door de biezen te trekken, hetgeen nog al veel krachtsinspanning kostte wegens den sterken ebstroom. Eerst te 12.30 uur n.m. werd de op slechts 7 K.M. afstand van Bob gelegen kampong Oewebob bereikt, waar de ongeveer 300 zielen sterke bevolking veel belangstelling in onze komst betoonde. Te vergeefs werd getracht, om gidsen te krijgen voor een verder doordringen. Bij onderzoek bleek het omliggende terrein wegens zijn moerasige gesteldheid onbegaanbaar te zijn, terwijl de talrijke kreekjes slechts voor zeer kleine cano's der inboorlingen toegankelijk waren.

Volgens zeggen der Oewebob-lieden zoude het echter mogelijk zijn, om van uit Bob de hooge terreinen van Sando te bereiken en van daaruit langs een kreekje het aan de Bensbachkreek gele-gens Bodakke.

Na te Oewebob te hebben overnacht, werd den volgenden ochtend, 26 Januari, te 7 uur naar Bok teruggekeerd, dat bij gunstigen stroom te 10 uur v.m. werd bereikt.

De Bob-lieden waren bereid den weg naar Sando te wijzen, dat te 1.30 uur n.m. werd bereikt, nadat halverwege met achterlaten onzer te groote cano's, van de zeer smalle, ranke prauwtjes der inboorlingen was gebruik gemaakt. Sando bleek te bestaan uit eenige evenwijdige zandruggen, ongeveer 1 M. boven het normale waterpeil van het biezenmeer. De ruggen zijn begroeid met alang-alang en pandan, doch nergens werden aanplantingen aangetroffen.

De meegenomen gidsen verklaarden, dat er geen waterweg naar Bodakke bestond, waarop naar Bok werd teruggekeerd, en daags daarop naar het Damboebivak, daar thans voldoende de onmogelijkheid was gebleken, om van uit de Boven Damboe in eenige richting door te dringen.

Den 29sten Januari werd met de stoomsloepen flottielje de Bensbachkreek tot aan hare monding in zee doorgevaren tot nadere verkenning der daarin uitmondende voornaamste kreekjes en van de nog onbekende eilandpassages. De kreekjes bleken echter allen uit moerassen te ontspringen en geheel onbewoond te zijn. Zulks bleek ook het geval te zijn met de Jowal (Todieke) en de Oenam, die met vrij breede mondingen in de Moelie uitmonden in het traject tusschen de vertakking der Bensbachkreek en de Damboemonding. Aan de Oenamkreek werden ongeveer 40 Papoea's, waaronder ook vrouwen en kinderen, aangetroffen met hun cano's pas van hun jachtterrein op den overval teruggekeerd. Het waren lieden van de kampongs Bob en Momboen. Van uit de Boven-Oenam werd een voetpad verkend, dat eindigde bij een klapper- en oebietuin der Poeloe-Kom-lieden.

Van deze lieden vernamen wij, dat tusschen de Damboe en de zuidkust van het eiland geene menschen woonden, in hoofdzak zoude die streek een groot meeras vormen, benoorden van de Damboe.

kreek zouden zich evenwel menselijke vestigingen bevinden. Dienvolgens werd den 10den Februari een tocht ondernomen naar de Momboenkreek, in wier bovenloop een kortelings verlaten kampong met klapperboomen, pisang en aardvruchtenplantsoenen werd aangetroffen. Van daaruit werd langs een goeden waterweg door het moeras de zuidwestelijke gelegen kampong Bob bereikt. De Momboen, alsmede de daarop volgende Aloemilomkreek, met hier en daar hooge, met bamboe begroeide oevers, ontspringen uit het groote biezeneer, dat zeer waarschijnlijk het zuidwestelijke deel van het eiland tot aan de Bensbach kreek beslaat. In verband met een en ander werd besloten om na aankomst van de eerstdaags te verwachten „Valk” de verdere verkenning in noordelijke richting te doen uitstrekken tot aan kaap Kolff, daar volgens bekomen inlichtingen zich aldaar hogere terreinen en grotere kampongcomplexen zouden bevinden, waardoor het zoude mogelijk zijn, om over land de noordwestelijke kust van het eiland te bereiken. Na terugkeer der „Valk” van Port Kennedy, waarheen zij was gezonden tot het overbrengen van draadbeelden betreffende de resultaten der Lorentz-expeditie en haar voornemen, naar Java terug te keeren, vertrok de zelfst ass. resident den 20sten Februari met genoemde stoomer van Merauke via straat Moelie naar de Eilandrivier. Onderweg, daags daarop, werd het Damboe-bivak in gemelde zee-straat bezocht, van waar, juist eenige uren voor onze komst, luitnant Van der Bie met de overige deelnemers per stoomsloepenflottielje in noordelijke richting door straat Moelie was vertrokken, met het doel de landstreek in de nabijheid van kaap Kolff te onderzoeken. In den loop van den namiddag gelukte het de flottielje te achterhalen, zoodat de noodige besprekingen met genoemde detachement-commandant en de beide overige deelnemers konden plaats hebben. De gezondheidstoestand van het detachement bleek uitstekend te zijn. Te 4 uur n.m. vervolgde de „Valk” haren weg, om te 9 uur n.m. heuven tegenstroom in den breeden noordelijken trechter voor anker te gaan. Den 22sten werd doorgestoomd tot 9 uur des avonds en geankerd ongeveer ter hoogte van de delta monding der Eilandrivier. Den volgende ochtend werd te 10 uur de zuidelijke monding ingestoomd, en doorgevaren tot 11 uur n.m. bij helder maanlicht, waarop geankerd bovenstrooms van het 1ste eiland boven de delta-splitsing. Den 24sten te 4.45 uur n.m. werd de ankerplaats van het bivakschip Zwaluw bereikt, waar het detachement als ook de „Anna” in goede conditie werden aangetroffen.

Den 26sten vertrok de „Valk”, met opdracht zich te begeven naar het Arendbivak der Lorentz-expeditie op de Noordrivier tot het overbrengen van het tot dusverre te Merauke gelegerde deel van het dekkingsdetachement van genoemde expeditie, zullende hetzelfde zodoende in zijn geheel door de „Nias” rechtstreeks naar Java kunnen vervoerd worden, zonder alsnog te voren Merauke aan te doen.

Daarna zal de „Valk” de Mimikakust bezoeken tot het overbrengen van poststukken ten behoeve van de aldaar gelegerde brutsche of ithologische expeditie en zich vervolgens naar Dobo begeven, ten einde de aldaar reeds aangekomen voor Merauke bestemde kolenhulk „Bromo” over te voeren. De zelfst. ass. resident besloot in het Zwaluwbivak te verblijven, ten einde persoonlijk deel te nemen aan een eerstdaags te ondernemen ± 20 daagschen onderzoekingstocht in de richting naar het gebergte, van het al-of niet-welnsagen waarvan de uitvoerbaarheid van het werkplan zoude afhangen.

Het valsche russische Goud.

HOOFDSTUK VI.

Op de kamer van Iwan Michailowitsj.

De nerveuze Selmer was eigenlijk al weer bij de deur om weg te gaan, eer de twee hollandsche pseudo-kooplui zich goed en wel met hem hadden ingespraakt.

— „O!”, sprak hij op zijn haastigen, fluisterenden toon, „o! waarom zou men reeds nu over zaken spreken?.... Deze eerste ontmoeting was niet anders dan een welkomstbezoek namens zijn russischen lastgever Iwan Michailowitsj... Hij wilde nu eerst naar den Rus gaan en dien mededeelen, dat hij kennis had gemaakt met de vertegenwoordigers van den heer K... hij wilde hem vertellen, welk een gunstigen indruk hij had ontvangen van diens zwager... En over de zaak behoefde men pas te spreken, wanneer Iwan Michailowitsj er bij was; dan kon men handelen over het artikel, ... en over het aangaan eener relatie, ... en over den te betalen prijs... en over de hoeveelheid van het gewicht... En over de verrekening zou men het immers ook eens worden!...”

Toch had hij intusschen haastig een stuk papier geritst uit de schrijffmap op de tafel, had er met zijn potlood in duidelijke flinke cijfers eenige vluchtige berekeningen op geschreven, om even een voorbeeld aan te geven van de verrekening, niet alleen van russische roebels en hollandsche guldens, van russische ponden en hollandsche kilogrammen, doch tegelijk, even slechts, in het globale, van den waardenorm van een kilo à f1050 inkoop- en f1650 verkoops- waarde, en dit winst verschil vermenigvuldigd met een bedrag van bijvoorbeeld 20 of 30 kilo voor een eersten koop, of van 300 kilo voor een gemiddelde jaarafneming.

En terwijl dadelijk de eene Hollander, de heer L., — de pseudo-procuratiehouder — zich ijverig aan het narekenen zette, moest de andere, de heer F., als vertegwoordiger der firma van zijn „zwager” K., toch nog even dit aan Selmer zeggen, hoe zijn zwager hem, in weerwil van diens ongesteldheid, welke hem helaas thuis hield, toch vooral op

het hart had gedrukt, voorzichtig te zijn bij dezen eersten aankoop, en vooral niet meer te betalen dan zeventig procent van het goud-gehalte als garantie van den kant van den russischen verkoper; terwijl deze eerste maal voor geen hooger bedrag dan hoogstens 25,000 roebel — gelijk zijn credietbrief aanwees — gekocht mocht worden...

Maar de zenuwachtige Selmer fluisterde, dat dit alles aanstands ter sprake gebracht kon worden; hij was al overeind van zijn stoel. Hij ging nu heen, zei hij, om dadelijk, binnen een kwartier met Iwan Michailowitsj terug te keeren. En reeds was hij bij de deur, drukte zijn hoofd over het hoofd, stond al in de gang.

Op de trap had de eene Hollander hem ingehaald. — „Waarom?... waarom?”, deed Selmer afwerend.

— „Dit is een gewoonte in mijn land onze zaken-vrienden uitgeleide te doen.”

En al stribbelde Selmer tegen, de ander ging hem reeds voor, de hoteltrappen af, de vestibule door, tot op het trottoir, en daar, alsof hij nog de afspraak recapituleeren wilde hield hij Selmer nog vast bij diens uitgestoken hand, zoodat deze zich zenuwachtig om en om keerde, en hij herhaalde.

— „U komt dus met den Rus over een kwartier terug?... na de kennismaking gaat u samen naar uw hotel?... daarna komt u ons afhalen, om bij den Rus het artikel te zien en te onderzoeken? en vervolgens keeren wij weer naar „Hotel Rom” terug, om er het artikel te deponeeren, terwijl ik naar de bank ga, om het geld op te nemen.... Heb ik u goed begrepen?”

— „Volkomen! volkomen!” grijnsde Selmer, „ik had altijd gehoord, dat u Hollanders degelijke zakenlui waart!”

— „Bijna zoo goed als Russen!” antwoordde de Hollander, terwijl hij Selmers hand vrij liet en hem met een beleefden groet met den hoofd liet gaan. Hij wachtte zich wel, daar langer op den stoep te blijven staan, noch naar het tegenoverliggende huis te kijken, noch rond te zien, of de vrouwelijke politie-beambten den snel-weg-beenenden Selmer reeds volgde.

Als hij geweten had, dat die looze haastige schavuit met zijn lange beenen er zóo vlug van door was gegaan, dat de vrouwelijke recheurheur hem niet had kunnen volgen, zoodat de politie haar eersten troef, om zijn verblijfplaats te weten te komen, miste, dan was hij niet zoo opgewekt de kamer waar zijn vriend nog zat weer binnengetroden.

„Het gaat alles goed,” zei hij zacht, terwijl hij zich over zijn procuratiehouder heen boog, die er zoo opging in zijn rol, dat hij in zijn agitatie de eene becijfering na de andere op het papier zette; daarmee gaf hij zich, wanneer zoo dadelijk de twee Russen terug zouden keeren, de houding van den ijverigen bediende, die feitelijk de directe belangen van zijn, wegens ziekte te Amsterdam achtergebleven chef, behartigde, terwijl daartegenover ook natuurlijker zou uitkomen de houding van den zwager, die wel in plaats van zijn zieken bloedverwant deze verre reis had ondernomen, doch meer als de slechts terloops ingewijde, als de grand seigneur, met den russischen goud-eigenaar in groote lijnen de zaak zou behandelen.

Wel wachtten zich nu beiden, slechts één woord tegen elkaar te zeggen, dat buiten de zaak omging. Want zóo waren die twee daar nu in hun rollen opgegaan van hollandsche kooplieden, die een belangrijke goud-relatie met de russische verkopers tot stand gingen brengen, dat toen er een kwartier later daar zachtjes aan de deur werd getikt, de heer L. nog verdiept zat in zijn berekeningen, terwijl de heer F. met groote stappen de kamer open neer wandelde, de oogen strak op den grond, alsof hij geheel in gedachten verzonken was.

Zoo vonden hen Selmer en de Rus Iwan Michailowitsj.

Selmer stelde de heeren aan elkaar voor, sprak dan weer Duitsch, dan weer Russisch. De heer F. nam de honneurs waar, drukte zijn leedwezen uit, dat zijn zwager niet zelf had kunnen komen, doch verzekerde, dat deze dadelijk na diens herstel over zou komen; hij verontschuldigde zich over de kamer, waar hij zijn zakenvrienden moest ontvangen, bood vervolgens verschooning aan.

Doch de oude Rus sprak langzame woorden terug, die Selmer in het Duitsch vertaalde: Iwan Michailowitsj was verheugd dat hij de beide hollandsche heeren hier welkom mocht heeten, hij hoopte op een spoedig herstel voor den zieken heer K.

Dit alles zeide hij langzaam, met iets plechtigs in zijn stem. Terwijl Selmer de lange russische zinnen, voorgedragen met de zware stem, in het Duitsch vertaalde, hadden de twee Hollanders alle gelegenheid Iwan Michailowitsj op te nemen. Zij hadden zich hem anders voorgesteld, meer eerwaardig, plechtiger; zij hadden zich hem gedacht met een langen baard, de handen in voortdurende zegening, zijn houding patriarchaler, met meer ceremonieel, en ook zijn sluwe glimmende oogen maakten evenmin dien gevaarlijken indruk, waarvoor zij van te voren zoo terdege waren gewaarschuwd. Neen, deze oude mau zou sluw, listig, brutaal kunnen zijn als het moest, maar intellectueel slecht, verfiend geslepen, doortrapt gevaarlijk moest voor alles zijn kornuit Selmer zijn!

Toch wantrouwen zij dien anderen schelm van af den eersten stap, die hij in hun kamer zette; doch rustig onderwierpen zij zich aan de vragen die Selmer hen nu namens hem deed. De oude Iwan Michailowitsj scheen, in tegenstelling met Selmer, de verpersoonlijkte kalmte; want terwijl hij rustig zijn vragen stelde, die dan door den eenen Hollander dan weer door den anderen beantwoord werden, rolde hij langzaam eenige sigaretten en bood die den vreemdelingen aan.

Beiden bedankten echter beleefd; zij rookten liever niet zoo vroeg, zeiden zij. Maar dit was niet anders dan hun voorzichtige afspraak, om

deze russische vrienden, wier goud valsch was, ook te wantrouwen in wat dezen hun soms mochten aanbieden. Hij zelf stak behagelijk de dikke sigaret gewikkeld in een lichtbruin vloei-papier, in zijn barnsteen pijpje, begon rustig te rooken met lange halen, zoodat de luchtig gedraaide sigaret wel spoedig opgerookt was.

Dan stond Iwan Michailowitsj op en liet door Selmer zeggen dat hij geen bezwaren had met de heeren de zaak aan te gaan. Hij stelde er evenwel prijs op, dat de vreemdelingen niet in hun, doch in zijn hotel het artikel — waarvan Selmer zorgvuldig vermeld den naam te noemen — zouden komen zien, om zich daarna van de deugdelijkheid te overtuigen. Slechts daarna zou men tot de bespreking der eigenlijke zaken komen.

En midden in de kamer staande vertoonde die oude boef, met het niterlijk en de manieren van een eerwaardig grijsaard, daar zijn prachtige komedie: hij boog eenige malen het hoofd, prevelde onduidelijk zijn russische woorden, sloeg dan eenige malen achtereen op de borst het Grieksch-Orthodox kruisteken der vrome Russen.

Doch ook de Hollanders wisten wat hun rol hun voorschreef; ook zij waren opgestaan, boogen eenige malen achtereen diep voor Iwan Michailowitsj en trokken hun staalste gezichten, toen Selmer achter de rug van zijn patroon om hun toefluisterde:

— „De oude Rus is zoo vroom!... zéér, zéér vroom!”

Daarmede verlieten beide Russen het vertrek, om volgens afspraak in hun eigen hotel alles voor de komst der Hollanders in gereedheid te brengen, terwijl dan Selmer hen over een uur zou komen afhalen.

Dit was eene uur zonder eind!

In weerwil van al hun bedwongen kalmte, zaten de twee Hollanders daar te popelen van plezier, dat tot dusver alles zoo goed van stapel liep, van verlangen om te weten hoe het eind van het gevaarlijke spel zou zijn. Alles hing nu af van de russische politie!... Straks zou Selmer hen komen halen, hen meenemen naar het hotel van Iwan Michailowitsj, hun daar het goud vertoonen, de smeltproef nemen, het goud verpakken...

Doch wat daarna?

En dit was hun eenige bezorgdheid, dat die warschausche politie, omtrent welker flink- en bekwaamheid zij niets wisten, waarvan zijn alleen den binnelijken recheurcheur, tiré à quatre, gezien hadden, en op welke reputatie zij slechts konden afgaan door de besliste garantie van hun vice-consul en landgenoot hen op het kritieke oogenblik wellicht óf niet, óf onvoldende ter zijde zoude staan.

Voor al steeg hun onrust toen Selmer zich liet wachten; het afgesproken uur was verstreken en hij was hen nog niet volgens afspraak komen afhalen... De twee Russen zouden toch geen lont hebben geroken? De politie zou haar spionnen toch geen onhandigheid hebben laten begaan? Men zou de bende toch niet de hand aan den kraag hebben gelegd, eer door een laatste transactie met de vergenwoordigers der amsterdamsche firma K. het zuiver bewijs geleverd was, dat door Iwan Michailowitsj geen goud, doch koper ten verkoop ware aangeboden?

Wanneer Selmer niet spoedig terugkwam, wat moesten die twee wachtenden daar dan op hun kamer doen? Werkeloos blijven wachten? Of het opgegeven telefoon-nummer opschellen en den vice-consul met diens politiemannen waarschuwen, dat de zaak, die tot dusver zoo vlot gelopen was in de war dreigde te geraken door het wegblijven van Selmer?

Er moest beslist worden.

En reeds wilden de twee, na een korten kriegsraad, op fluisterenden toon gevoerd, zich naar beneden begeven, waar de telefooncel in de vestibule stond, toen eensklaps, weer onverwacht, bijna raadselachtig, Selmer daar weer in de kamer stond.

— „Kommen Sie mit!”, fluisterde hij slechts.

Hij sprong met zijn lange beenen de traptreden bij twee en drie tegelijk af, en de vestibule schoot hij schichtig door, de straat sloop hij op. Den straathoek om hield hij zich dadelijk in, op den hoek was daar een winkel van toilet-artikelen en over de toonbank gebogen vroeg hij in het Russisch den bediende naar het een en ander. Deze reikte hem een stapel gutta percha sponsenzakjes toe; Selmer koos er vijf uit.

Even maakte de eene Hollander den schijn alsof hij betalen wilde, doch dadelijk voorkwam de zenuwachtige man hem. Een straat verder, waar het nu vol en druk was in het middaguur, ging men een andere winkel binnen, eveneens van galanterie-artikelen, en nog eens kocht Selmer er een vijftal sponsenzakjes. Ditmaal liet de aanstaande goudkoopman hem betalen: en dit was ook behoorlijk, omdat de oplichter van zijn aanstaanden buit van 25000 roebel dit wel kon missen, en aan den anderen kant, omdat de Hollander niet kon nalaten zich inwendig te verkneukelen, dat de bedrieger hem aldus zelfs voor geen tien sponsenzakjes in den nek zou zien.

Langs een groot plein leidde hun weg vervolgens; op zijn belangstellende vraag antwoordde Selmer den koopman-journalist, dat hier het Stadshuis lag. En voortdurend onderhielden deze twee nu hun drukke gesprek, want de procuratiehouder-accountant liep met de bescheidenheid, die den ondergeschikte past, eenige passen achter hen.

(Wordt vervolgd.)

N. V. Bouw & Handel Maatschappij.
„Wilhelmina.”
Batoe-Toelis Huis No. 6. Derde huis
komend van Gang Petjenongan.

Heden ontpakt:
TULE KANTSTOF met bijbehoorende tule garneering en kant.
FLUWEELEN LINTEN in verschillende kleuren en breedten.
Liberty, Pompadour en Schotsche Linten in diverse breedten.
CEINTUURELASTIEK, HOEDEN-SPELDEN.
DAMES PELERINE'S, KINDER-BEBE'S en JONGENS PAKJES, enz.
Scherp Concurrerende prijzen.
Beleefde mededeeling, dat Mevrouw A. DIEUDONNÉ, geb. REMMERT, Tjiwaringin, Buitenzorg als agente optreedt.

Obat Seriawan
van wijlen Mevr. de Wed. JACOBSZ
Verkrijgbaar bij:
Mevr. J. P. Beijnon—Jacobsz, Kwitang.
2226 Toko Loa Po Seng, Pasar Baroe.

L. PLATON
Batavia—Soerabaja.
Tel. No. 1128.

Vraagt: 3973 E.
DE FINE PARFUMERIEN VAN
J. Giraud Fils
GRASSE

Parfum Révé
Glycine Aimée.
Cattleya.
Violette de
Grasse.
Fougère
de France.
Eau Cologne
Izora Water.
etc. etc.

En detail verkrijgbaar bij:
MAISON PAUL. Rijswijk.
DE WOLFF Passarbaroe.
VAN VLIET Senen.
en bij alle Chineesche Tokohouders
En gros bij
L. PLATON, Batavia—Soerabaja.

Chamberlain's Koliek, Cholera en
diartheemiddel
is reeds meer dan dertig jaren ingebruik en wordt nog altijd als het beste geneesmiddel genoemd voor ziekten, waarbij de darmen zijn aangetast.
58 b

Het Veiligheidsreglement

(STBL. 1905 No. 521)

EN DE DAAROP BETREKKING HEBBENDE STAATSBLADEN, CIRCULAIRES EN DISPOSITIES.

Prijs f 1.—

Verkrijgbaar bij elken boekhandelaar of rechtstreeks bij de uitgever

G. KOLFF & Co, Batavia.

verschijnen:
Waal's Reiscode
Prijs, geb. f 2.—
Dadelijk te bekomen bij
G. KOLFF & Co,
Batavia—Weltevreden.

De grootste keuze in:

Effen en gedécoreerde Waschstellen,

MODERNE EET- en THEESERVIEZEN, KOPJES en SCHOTELTJES, ONTBIJTSTELLEN.
Verder: STELLEN GLASWERK, VINGERKOMMEN, DINERKANNETJES, OLIE en AZIJN- en ZUURSTELLEN

Kristallen Tafelversieringen, nieuw! Dinerlampjes.

ALUMINIUM en GEËMAILLEERD KEUKENGEREI, VUURVAST AARDEWERK en meer andere

Huishoudelijke artikelen.

Zeër billijke prijzen.

Maatschappij „Onderlinge Hulp”, Noordwijk, Batavia.

Het Agentschap der „Gramophone Cy. Ltd.”

W. HASSELBACH,

Weltevreden, Citadelpweg No. 3.

Telefoon No. 279,

heeft in voorraad:

Echte Gramophone Naalden.

Gewone, piano, pianissimo,
per 200 stuks f 0.45, per 1000 stuks f 1.80.
Melba naalden,
per 200 stuks f 1.—, per 1000 stuks f 4.50.
Condor naalden,
per 200 stuks f 0.75, per 1000 stuks f 3.—.

Echte Gramophone Neelde Outfit, per doos f 2.50

Albums voor Monarch en voor Concert platen, Exhibition soundboxes reguleateurveertjes, hoofdveeren, tasschen voor Monarch en Concertplaten. Hoorns: Flaxite, Houten, Aluminium, gladde koperen en Morning glory koperen (bloemvormig), metalen zwarte en eikenhoutkleurige, (bloemvormig.) Voorhanden: de meeste onderdeelen van ECHTE Gramophones; Europeesche prijzen. Reparaties van Gramophones worden met zorg en billijk uitgevoerd.

Verkoopt uitsluitend ECHTE Gramophones, ECHTE Gramophone- en Zonophone platen. De ECHTE Gramophone verwierf de hoogste onderscheidingen „Grand Prix” op de tentoonstellingen te: Bordeaux, St. Louis, Franco British en Rotterdam. 5971

Steenbergen Soeurs,

Batavia-Noordwijk.

Paris-Rue Taitbout 3.

Ontvingen:

Opgemaakte hoeden, matelots en reishoeden in de nieuwste Parijzer modellen.
Voile en fantaisie stoffen, foulards en gaze in de nieuwste en gewildste kleuren.
Blouses en toiletten in dozen; een keurige collectie bloemen. 104 B

ANCIENNE MAISON POUVROT

Mme. BUISSON — Jalay, Successeur.

Rijswijk MODISTE Batavia.

Robes et chapeaux en tous genres, coupe très élégante, travail soigné. Corsets, dentelles, plumes et fleurs, broderies, ceintures, lingerie fines, étoffes, batistes, mousselines, dernières nouveautés, mitaines. Reçu nouvellement chapeaux, dernières modèles. 2

Dr. L. Reinhardt

- I. De Mensch in den ijsstijd van Europa en de ontwikkeling zijner beschaving tot aan het einde van den steentijd.
Gebonden met 187 Afb. f 8.75
 - II. Van nevelvlek tot mensch. Het leven op de Aarde, een populaire biologie met 383 afb., 21 platen.
Gebonden f 7.50
 - III. Van nevelvlek tot mensch. De geschiedenis der aarde. Een populaire geologie met 200 afbeeld., 17 groote platen en kaarten. Gebonden f 7.80
- Te bekomen bij G. KOLFF & Co.
Batavia—Weltevreden.

De Aap en de Schildpad

Een Soendaneesche Fabel
Voor de Hollandsche jeugd naverteld

— door —
K. F. NOLLE

Origineele uitgave van 1883.

—: Prijs f 1.50. —:

G. KOLFF & Co. Batavia.

Vraagt de geïllustreerde catalogus: van de pennen, bij ons in voorraad
G. KOLFF & Co. Batavia—Weltevreden.

Medio Juli verschijnt:

le Antiquariaats-Catalogus;

bevattende eene groote verzameling van BOEKWERKEN over ORIENTALIA, TAAL-, LAND- en VOLKENKUNDE, RECHTSWETENSCHAPPEN, BOEKHOUDEN, NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN, LETTERKUNDE, ROMANS enz. tezamen ruim 3400 nummers.

Op aanvraag wordt de catalogus bij verschijning gratis en franco toegezonden door de

6274

N. V. Boekhandel & Drukkerij
MASMAN & STROINK, Semarang.

Algemeene Reparatie- en Construtie-Werkplaats.

L. T. H. G. GOUT,

Bandoeng, Aloen-Aloen Oostzijde.

Monteurwerktuigkundige.

Telefoon No. 205.

Smederij, Draaierij, Bankwerkerij, Ketelmakerij,
Koper- en Ijzergieterij.

Graf- en Tuinhekken, Tuinmeubilair.
Garage en reparatie AUTOMOBIELEN en MOTORRIJWIELEN.
Agent van VERWEY en LUGARD, Banden en reserveeelen in voorraad.
Aanmaken van IJZEREN GEBOUWEN, KAPPEN en BRUGGEN, zowel van gewoon Staaf- als Patent Anker Universaalijzer.
Reparatie aan alle Machineriën.
Opmaken van begrotingen voor THEE EN RUBBER installaties.
Fabriek van RIJTUIGEN en Sorabaiasche LEDIKANTEN. 3806
Hoefbeslag onder deskundig toezicht.
Specialiteit in PETROLEUM-, GAS- en BENZINE-MOTOREN.

Afdeeling fijn Mechanische

Reparaties aan Fietsen, Meet- en Muziek-Instrumenten, Schrijf- en Naaimachines, Gasoline lampen enz. enz.
Werkpl. geopend van 6.30 v.m. tot 5 uur n.m., uitgez. op Zon- en Feestdagen

Maison Versteeg

Ontvingen:

Groote Geldersche hammen

EN Banket hammen.

Mager rookspek.

Rookworst.

Maison de Bonneterie.

RIJSWIJK (Fransche buurt) No. 6.

TELEFOON No. 1926.

Opening 1 Juli a. s.

VRAAGT:

USHER'S Whisky

de meest gewilde WHISKY

in de Straits.

Bij de voornaamste tokohouders verkrijgbaar. 5345

JONG INDIE

EEN ALGEMEEN WEEKBLAD.

Onder Redactie van F. H. K. ZAALBERG.

Indische Politiek, Indische Belletrie en Geschiedenis, Indische Kunst.

Iedere week 24 bladzijden druks.

In het nummer 43 van den 2en Jaargang wordt een aanvang gemaakt met de BRIEVEN VAN EEN INDO, geschreven voor dit Weekblad.

Abonnementsprijs 50 cents per maand.

Men abonneert zich bij de Administratie te Batavia. 3770

BATAVIASCH HULPBANK.

2898

Gelden in leen te bekomen tegen borgtocht of onderpand tot hoogstens f 1000.— Rente 5 pCt. 's jaars. KASDAGEN: Maandag en Vrijdag van 5½ u. t m. 8 u. nam. Uitgezonderd zon- en feestdagen dagelijks van 5—6 u. n. m. te spreken. De Thesaurier, A. C. J. BORGES, Kondangdia no.1

Parijs, GRAND HOTEL de MALTE
Geheel vernieuwd
63 Rue de Richelieu
nabij de Boulevards en het Palais-Royal.

COMFORTABELST FAMILIE HOTEL.

Matige prijzen.

75 Kamers. Tuin, Rookkamer, Leeszaal.

Uitstekende keuken en beste wijnen.

Kamer met 1 bed van af 4 frs.

Kamer met 2 bedden v. af 7 frs.

Bediening, elektrische verlichting en centrale verwarm. inbegr.

Dejeuner à la Fourchette 3 frs.

Diner 4 frs.

Restauration à la Carte. Baden.

Telefoon. Electrische lift.

Arrangements en pension.

Om bij aankomst van goede kamers verzekerd te zijn, verdient het aanbeveling vooruit te schrijven.

3749

Telegram-adres: SVENDSEN--Paris.

LEESGEZELSCHAP RIJSWIJK.

Vacant

Lezersplaats à f 4.50, buurt Waterlooplein of Koningsplein en nalazersplaats à f 2.— buurt Gang Chaulan.

De Directrice,
S. CANNE,
Gang Chaulan 4.

Telefoon 497.

„HOLLANDSCH LEESGEZELSCHAP.”

VACANT.

EEN LEZERSPLAATS ad f 2.50 uitsluitend Hollandsche Tijdschriften en Romans.

G. KOLFF & Co., Noordwijk.

VIKANTE Faber-Potlooden

zijn zeer gemakkelijk in 't gebruik. Rollen niet van den lessenaar.

Voorhanden in de soorten No 1 (zacht) en No. 2 (middelsoort).

Prijs per dozijn f 1.—

G. KOLFF & Co, Batavia.

Mij. tot Exploitatie van Rijstlanden.

„Fidei Commissaire Eigenaren” van de Landen „Tjampea e.a.” worden uitgenoodigd te beschikken over hun aandeel in de huurpenningen „over het eerste Semester 1910” vanaf Woensdag, 29 Juni tot 15 Juli 1910 van 10 u. v.m. tot 1 uur n.m. ten Kantore van het Hoofd-agentschap der Ned. Ind. Handelsbank te Batavia.

De Directeur,

Jhr. N. J. WESTPALM VAN HOORN.
Batavia, 18 Juni 1910. 6379

Handelsvereniging „AMSTERDAM”.

In de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Aandeelhouders, 22 Juni 1910 te Amsterdam gehouden, is besloten van de winst over het boekjaar 1909 f 2.500.000 over te dragen naar Buitengewone Reserve en het DIVIDEND over het boekjaar 1909 vast te stellen op 10% of f 50.— per aandeel, waarover vanaf 1 Juli 1910 tegen inbrenging van dividendbewijs No. 33 der 1ste en 2de Serie en No. 22 der 3de, 4de, 5de, 6de en 7de Serie beschikt kan worden ten kantore der Handelsvereniging „AMSTERDAM” te Batavia, Semarang en Soerabaja. 6519

Assam Thee Onderneming
„Tjilangla I & II.”

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING van Aandeelhouders, te houden op Maandag, 27 Juni 1910, ten Kantore der Vennootschap, Keizersgracht 482, Amsterdam.

AGENDA.

- Beoordeeling van het Jaarverslag en goedkeuring van de Balans over het boekjaar 1909.
- Homologatie van de benoemingen van de firma JOHN PEET & Co tot Directeur en van den Heer H. A. VAN ERP tot Commissaris.
- Periodieke benoeming van een Commissaris.

De stukken, bedoeld sub. a., liggen voor Aandeelhouders ter visie ten kantore van de Ondergeteekenden.

JOHN PEET & Co.

Directeuren.

Batavia, 11 Juni 1910. 6192

Assam Thee Onderneming
„Landen aan de Zuid.”

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING van Aandeelhouders, te houden op Maandag 27 Juni 1910 ten Kantore der Vennootschap, Keizersgracht 482, Amsterdam.

AGENDA.

- Beoordeeling van het Jaarverslag en goedkeuring van de Winst- en Verlies Rekening over het boekjaar 1909 en de Balans per 31 December 1909.
- Homologatie van de benoemingen van de firma JOHN PEET & Co tot Directeur, en van den Heer K. A. R. BOSSCHA tot Commissaris.

De stukken sub. a. liggen voor Aandeelhouders ter visie ten kantore van de Ondergeteekenden.

JOHN PEET & Co.

Directeuren.

Batavia, 11 Juni 1910. 6193

SLAGERIJ.

Melkerij. Hoefmederij.
Paulus, Kebonsiri 105, telef. 926.
Beleefd aanbevolen. 2317

Gezocht voor een jonge thee-onderneming (Tjibadak);

een tuingeëmployeerde.

Salaris naar bekwaamheden.
Brieven onder No. 6348 Bat. Nbl.

Compagnie des Messageries Maritimes.

Veertiendaagsche Maildienst via Singapore naar Marseille

Vertrek van Batavia per stoomschip „HAIPHONG” in aansluiting met

24 Juni 1910 s.s. „YARRA”.

8 Juli 1910 s.s. „ARMAND-BEHIC”.

22 Juli 1910 s.s. „TONKIN”.

5 Aug. 1910 s.s. „ERNEST-SIMONS”.

19 Aug. 1910 s.s. „VILLE DE CIOTAT”.

2 Sept. 1910 s.s. „AUSTRALIEN”.

Directe biljetten worden afgegeven van BATAVIA, SEMARANG, SOERABAJA naar MARSEILLE.

Retourbiljetten zijn verkrijgbaar tegen 1½, maal den prijs van een biljet enkele reis; zij zijn geldig van BATAVIA naar YOKOHAMA en tusschenliggende havens zes maanden en van BATAVIA naar MARSEILLE en tusschenliggende havens — SINGAPORE uitgezonderd — twee jaar, inbegrepen, den duur der beide overtochten.

Passagiers 2e klasse voor MARSEILLE worden naar SINGAPORE in de 1e klasse vervoerd. Inlichtingen verstrekken de Agenten:

A. PRINS & Co.
Semarang.

ANEMAET & Co.
Soerabaja.

REYNST & VINJU,
Batavia.

Stoomsnelpersdruk van G. KOLFF en Co., — Batavia.

Zig-Zags.

*Van bijgeloof in de
kinderkamer.*

Het levenslicht van een jong menschenkind is maar al te vaak gelijk een onzeker flikkerende vlam, die makkelijk door één ruwen windvlaag gebluscht kan worden. De voor het liefste wat zij heeft vreezezende moeder grijpt, met de gezondheid van haar lieveling voor oogen, naar elken kruk, dien men haar toereikt. Zulke krukken zijn de vele bijgeloovige gebruiken, die eeuw op eeuw zijn blijven bestaan en trots de hooge ontwikkeling van onze mediel slechts langzaam en onmerkbaar verdwijnen. In het gevoel van menschenlijke onmacht tegenover den onverbiddeijken maaier den dood, die de teere menschenplantjes makkelijk uitrukt, kan de oorzaak liggen, dat zich aan geen phase van het menschenlijke leven een zoo eindeloze koten van bijgeloovige gebruiken hecht als aan de eerste kinderjaren.

Een bijzonder groot aantal bijgeloovige gebruiken leveren ons de verhalen uit de middeleeuwen. En als verschenen ook na de uitvinding van de boekdrukkunst eenige populair geneeskundige werken, deze boeken konden hun doel toch niet bereiken, omdat de inhoud ervan een merkwaardig licht wierp op de geleerdheid uit dien tijd.

Reeds vroegtijdig erkenden eenige vorstelijke vrouwen de natatigheid en verkeerdheid in de behandeling, waaronder de kinderen in hun leven te lijden hadden en waarin de grond lag voor hun verdere ontwikkeling. Vooral de keurvorstin Anna van Saksen, die gemalin van August II, trachtte het euvel op allerlei wijzen, zoo ook door de stichting van de eerste school voor vrouwelijke verpleegsters (in het jaar 1566) weg te nemen, daar zij ondervonden had, „dat tal van vrouwen en jonge kinderen door voorname en niet voorname lieden vanwege onbekwaamheid, brutaaliteit en overijding vaak jammerlijk verwaarloosd en gebrekkig gemaakt werden. Door ambtenaren in het ertsgebergte en dier vrouwen liet de door het volk „moeder Anna“ genoemde keurvorstin van enkele vertrouwde verpleegsters een lijst opmaken en deed dan hieruit een keuze om haar twaalf kinderen in vertrouwde handen te geven.

Van de zijde der ouders, vóór alles van die der moeder, werd ook in de middeleeuwen al alles gedaan, om den groei van het jonge menschenkind te bevorderen, over welks komst gewoonlijk veel vreugde in den familielink heerschte. Nauwelijks had het kind voor de eerste maal zijn kraaien doen hooren, of men was reeds bezig, daaruit zijn toekomst vast te stellen. In de zestiende en zeventiende eeuw was het bij voorname families gebruik, door een astronoom het kind zijn horoskoop te laten trekken. Voor de op 25 December 1544 geboren hertogin Anna van Saksen, later prinses van Oranje, trok de neurenbergsche arts en rekenkundige Erasmus Flock de horoskoop, die zelfs wist vast te stellen, welke lengte en dikte het haar van de prinses zou krijgen. Eenige punten kwamen er als bijzaak bij, en de werkelijke voorspellingen bleken onjuist te zijn. Graaf Von Löwenstein-Wertheim was zeer bezorgd over het feit, dat zijn op 20 November 1611 geboren zoon onder den „boezen blik van Saturnus“ het levenslicht aanschouwde. Werkelijk stierf ook de jonge graaf in den ouderdom van 24 jaar, waaraan Saturnus wel 't minst schuld had.

Zoals men nog altijd wil dat Zondagskinderen een gelukkige toekomst hebben, terwijl de op Vrijdag geboren daar geen aanspraak op kunnen maken, zoo hadden in de Middeleeuwen niet alleen alle wekdagen, maar nog een aantal kalenderdagen hun goede en kwade betekenis. Welk kind bijv. op Kerstmis of Quatertemper geboren was, zou later veel met de geestenwereld op hebben, wanneer men dit kwaad niet dadelijk voorkwam, door het in luiers gewikkeld onder de rustbank te leggen. Ook wanneer het hoofd van het kind wat te groot was, werd deze eenigezins harde en ongemakkelijke plaats als heilzaam aanbevolen.

Zeer zonderling zijn de gaven, die men kinderen in de wieg legde, om hun latere karaktereigenschappen te beïnvloeden. Zoo gaf Froben van Hutten, die bij den eersten zoon van den freiherr Van Zimmern in 1519 peet was, den kleine koolen en dobbelsteenen in zijn kussen, opdat de kleine later een goed ridder zou worden.

Zeer oud en thans nog in zwang is de gewoonte kinderen om hals en polsen roode kralen te hangen. „Dat versterkt het kind en maakt het vrolijk en deugdzaam“, zegt Rueff in zijn in 1580 verschenen boek. Roode, geprepareerde kralen zou men volgens denzelfden auteur den kinderen met suiker en ongebuild brood te eten moeten geven, waardoor het kind voor vallende ziekte en uitputting gevrijwaard zou blijven.

Het eerste bad van het kind had in de Middeleeuwen op een bijzondere wijze plaats. Men nam water met melk of met perzik-bloesem water, ook wel vlier of een afkooksel van wilgenhout. Soms deed men ook wel een ei, het symbool der vruchtbaarheid in het bad. Menig gelukkig vader legde zijn „spruit“ een zilveren muntstuk in het eerste bad, opdat het later aan het „meest noodzakelijke“ nooit gebrek zou lijden. Na het bad werd aangeraden den kleine vóór hij voedsel krijgt, bij de moeder te leggen, opdat zij alle ziekte tot zich zou nemen en het kind zodoende voor epilepsie en

lepra (een in de Middeleeuwen zeer verspreide besmettelijke ziekte) zou bewaren. Om het kind voor de booze geesten te bewaren behoeft men het slechts een takje ijzerkruid onder het hoofdkussen te leggen.

Welke verkeerde, fantastische voorstellingen men nog in de zestiende eeuw had, bewijst een voorschrift, dat zegt, dat men het kind na het eerste bad de tong los moet maken d.w.z. den vinger er onder te steken en zoo het huidje weg te nemen, dat met de tong is vastgegroeid.

Onder de kinderziekten waren de stuipen een zeer gevreesde en veel voorkomende ziekte, waarom reeds bij het trouw uitzet, dat altijd wiegen en kleeren voor de toekomstige baby bevatte, de stuipenmuts gevoegd was; dit was een uit fijn linnen vervaardigd en met heiligenbeelden versierde muts, die het kind werd opgezet om het voor stuipen te bewaren.

Gedurende de eerste zes weken van zijn leven moest men het kind in een donkere kamer laten slapen, „opdat noch zon noch maanlicht het zou beschijnen of dat er het een of andere beest zou komen, dat het schrik zou aanjagen!“ Met de gewoonte, het kind voorzichtig tegen alle licht te beschutten, heeft eerst de nieuwere geneeskunde gebroken. Nog vóór twintig jaar bedekte men alle kinderen met donkerblauwe, zijden sluiers.

Niet alleen ouders en huisgenooten, ook de overheid trachtte tot het gedijen van het kind bij te dragen. Het huis, waarin het sliep, was boven andere uitverkreken. Volgens het laubenburgsche stadsrecht was zulk een huis van gerecht, stedelijke bewaking en belasting gevrwaard voor een tijd van zes weken. Na dien mocht de belasting slechts heel zachtjes geluid worden, opdat men het kind in de waz niet zou wekken, de kranen in 't hok niet zou schrikken en beginnen te kraaien.

In Schwaben meent men, dat nooit de bliksem in een huis zal slaan, waar een zuigeling slaapt. Daarin ligt de gedachte dat door de tegenwoordigheid van het kleine onschuldige wezen het heele huis een soort heiligheid krijgt.

De menschen van het land zijn bijgelooviger dan de stadbewoners. Zoo geeft men er de kinderen nog wel een gekookt leeuwerikken ei, opdat zij — een goede zangstem krijgen! In het schwarzburgsche oord Katzhütte brengen de vrouwen bij den eersten kerkgang, dien zij met hun kind maken, de watermin een offer, door drie munten in de rivier te werpen.

Veel bijgeloovige gebruiken hebben zich altijd aan de tande der kinderen geknoopt. Behalve de talrijke huismiddeltjes, die men hen voor 't makkelijk doorkomen der tanden ingaf, werden ook nog allerlei uitwendige middelen gebruikt. Zoo hing men de kinderen aaneengeregen wolfs- of paardetanden om den hals of de voetjes van een schildpad of een vleermuis, ook de met de tanden afgebeten of met goud afgesneden kop van een gewone muis moest op de ontwikkeling der tanden een goeden invloed hebben, wanneer men het in het jurkje van het kind naaide.

Om het kind bij zijn eerste passen tegen al te groote buien te beschermen, zette men het den zoogenaamden valhoed op. Dat was een lederen, dik gevoerde muts, die precies om het hoofd van het kind sloot. Zulk een hoed werd nog Schillers dochttertje Karoline opgezet.

De eerste schoenen, die het kind versleet, waren voor de moeders altijd een soort talisman. Thans nog pleegt men het eerste paar schoenen te bewaren, omdat men gelooft, dat zij het kind geluk aanbrengen, wanneer men ze op zijn trouwdag op tafel zet. Met nog meer ijver dan het loopen leeren ondersteunde men de eerste spreekproeven. In Thüringen gaf men hen het zoogenaamde bedelbrood. Ook plachten het de vriendinnen der moeder bij het eerste bezoek, dat zij het brachten, een ei voor het mondje te houden, het „spreeket“. Rueff geeft in zijn bovengenoemd boek de kwakzalver raad, het tongetje met een zalfje van zout, likeur, honing en wierook te bestrijken.

De bijgeloovige gebruiken, waarmee men het snellere en betere groeien der kinderen meende te bevorderen, waren nog talrijker. Daarom erkenden de wijzen ook spoedig, dat menige zoo onschuldig lijkende raad tot een lichamenlijk gebrek bij de kinderen kon lijden. Daarom trachtte men van de zijde der overheid het bijgeloof belasting op te leggen en wendde zich in verordeningen tegen de vrouwen, die men als de voornaamste verspreidsters van den vaak met het menschenverstand tegenstrijdige reden beschouwde.

Hoe weinig het ingrijpen van het bestuur geholpen heeft, ziet men daaraan, dat trots de ver gevorderde geneeskunde, het bijgeloof nog niet geheel is uitgewischt. Zoo meent men bijv., dat wanneer men een kind vóór zijn eerste levensjaar laat fotografeeren, het vroeg sterft. Niettegenstaande feiten dit bijgeloof verscheidene malen hebben wederlegd, vindt het onder de moeders toch nog zijn aanhangsters. Deze vrees voor de camera herinnert aan de angst der natuurlieken toen men ze voor de eerste maal met het geheimzinnige apparaat wilde kijken. Zij meenden, dat er een booze geest of een of ander betooverd wezen in zat, en zoo kan men in vele geïllustreerde wetenschappelijke werken en reisbeschrijvingen foto's van donker gekleurde moeders met haar kleinen zien, die angstig het hoofdje van het kind voor den boozen geest, het fotografische apparaat, wegstoppen.

Parfums.

In *The Lady's Realm* komt een artikel voor, „Perfume for my Lady's Chamber“, waarin een der grootste parfumisten van Parijs „glimpses“ geeft van de voorliefde voor parfums van zijn vorstelijke begunstigers en o. a. vertelt, hoe de meest buitensporige verbruikster van parfums in onze

dagen de Tsaritsa van Rusland is. Haar vertrekken in de keizerlijke paleizen en haar cabine in het keizerlijke jacht zijn dagelijks besprenkeld met essence van siringen, jasmijnen, narcis, tuberozen en violettes.

Slechts de fijnste parfums gebruikt de keizerin. De bloemen, van welke zij worden gemaakt, worden extra uitgekozen, de uren, waarop zij worden geplukt, worden bepaald bij keizerlijk bevel. Uit Grasse komt een buitengewone hoeveelheid violetjes om het toiletwater van de keizerin te parfumeeren. Deze worden tusschen 5 en 7 uur 's avonds geplukt, dan is haar geur het aangenaamst.

Sprookjesachtig klinkt wat deze zegsman beweert over Carmen Sylva. Hij zegt dat zij zich wascht met een wonderwater, waarvan zij alleen het geheim kent. Het is gemaakt uit bloemen, gevonden in het hartje van een verwijderd woud, waar alleen mogen komen zij, die de bloemen voor de koningin plukken. Het woud is afgezet door een cordon schildwachten...

Het engelsche hof is natuurlijk conservatief. Koningin Alexandra gebruikt niet anders dan „Ess Bouquet“, die door de koninklijke familie werd gebruikt sedert 1829. Het recept voor dit parfum werd zorgvuldig bewaard door de fabrikanten en ging over van vader op zoon. Het moet een mengsel zijn van Amber en de essences van rozen, violettes, jasmijn, oranjebloesem en lavendel. Maar van de verhoudingen van al deze teere bestanddelen weet de schrijver verder niets en hij redt zich eruit door te zeggen: „een passend bouquet om een parfum samen te stellen voor een beminde koningin“.

Aardig is nog zijn opmerking hoe de parfum de individualiteit van een vrouw kenschetst. Er is daarvoor zeker een groote mate van sensitivisme noodig. Wel zijn sommige menschen zeer gevoelig voor bijzondere geuren, aangename en onaangename, wel associeert zich in ons bewustzijn zeer licht de geur met de omstandigheden, heeft bijv. benzine de sensatie van een auto, jodoform van een ziekenhuis, terpentijn van schoonmaak, violetjes van lenten... Ieder breide voor zich dit aantal voorbeelden uit zoover hij wil! Wel voelt men zelfs dat zekere parfum bij zekere persoonlijkheid hoort, maar om daaruit bijv. te besluiten, dat de geur van de muurbloem doet denken aan donkere oogen en betooverend g'limich — daarvoor moet men op zijn minst persoonlijke herinneringen hebben! Aanneemlijker is het bij reseda te denken aan zedigheid en zachtheid, maar is de geur van witte rozen zoo vluchtig dat zij is teeken van een oppervlakkige natuur? Voor zulk een psychologie der parfums is wel een bijzondere studie noodig en... veel ervaring!

Het is waar, dat een bescheiden parfum allicht een indruk van bescheidenheid geeft, een zeer sterke odeur een van zich-op-den-voetgrond-willensstellen, een bezielende geur... maar dit zijn algemeeneheden. Een vrouw van goeden smaak zal in de keuze van haar parfum zekere verstandigheid aan den dag leggen, die een deel is van haar zelf, terwijl een grovere natuur allicht minder angstig is door zekere parfum te zeer de aandacht te trekken en zelf eerder behagen schept in heliotrope dan in violetjes. Er zijn zeer oprechte naturen, die een onverklaarbare afkeer hebben van parfum en op zijn hoogst voor eau de cologne te vinden zijn. Waarom voor haar in parfum iets onwaars ligt, zouden zij allicht zelf niet kunnen verklaren. Er zijn vrouwen, die zich niet de weelde kunnen veroorloven van de fijne en kostbare parfums en zich liever alle parfums ontfangen dan zich tevreden te stellen met tweede rangs imitatie. Maar om uit een parfum te besluiten of deze bij een blonde of een donkere dame behoort, om uit de voorkeur voor witte rozen tot oppervlakkigheid te besluiten, is toch wel vergedreven. Er zijn zwoele en prikkelende, verfrisschende en zinnenstreelende geuren, maar toch, een scherpe onderscheiding tusschen al de nuances, welke liggen tusschen de zachte bekoring van violette de parme en de brutale overheersching van muskus, eischt een uiterste der reukorganen, gepaard met een meer dan gewone gevoeligheid. Meestal is de aantrekking of afstoting onbewust, maar dat zij bestaat is onbetwistbaar. De geur is immers het lokmiddel der bloemen..

In Boeien.

Mevrouw de barones Dorothea von Leuchthofen knielde voor de ouderwetsche, met snijwerk versierde kast op den vloer, en woelde toen met zenuwachtig zoekende vingers in den rommel van pakjes en losse brieven, platen en foto's. Haar kostbaar aardbeukleurig zijden kleed lag wijd uitgespreid, haar krullend zwart haar hing los en verward.

Ineens vond zij een pakje verdroogde laurierbladen. Blijde trok zij het naar zich toe, en beschouwde het met een zoo vergenoegd blik, alsof zij de leliën van het paradijs in haar hand hield. Toen liet ze plots met een zucht 't pakje weer in de kast vallen en woelde verder in de massa rond, terwijl ze met een angstige uitdrukking op het gelaat ieder geluid waarnam, dat zich in het huis liet vernemen.

Eindelijk scheen zij toch op den bodem der kast te vinden wat ze met zoo veel ijver zocht. Een langwerpige, smalle fotografie hield ze met beide handen voor zich en staarde onafgebroken naar de mooie figuur in smaakvol kleed en sierlijk keurslijfje, die in 't gepoederde haar coquet een breed, zwart zijden lint droeg. Het ronde, kinderlijke gezicht had een guutige uitdrukking, in de wangen waren schelmische kuiltjes en tusschen de roode lippen blonken kleine regelmatige tanden. „Franziska — Debuut op 11 November 1899“ stond met

losse hand onder het portret geschreven, en barones Leuchthofen vergat voor een oogenblik dat zij barones en de echtgenoot van den ernstigen, enberispelijk correcten Edmund von Leuchthofen was. In haar herinnering doorleefde zij weer eens het uur waarop zij, jong ding nog, voor 't eerst als vriendin en dienaar van Minna van Barnhelm de planken van het hoftheater betreden had, ook dat er een jubel van bijval door het oude, eervwaardige huis had geklonken, toen men haar frisschen natuurlijken kinderlach en haar frisch hebbelend stemmetje hoorde en men met verbazing ontdekte dat het sierlijke poppenfiguurtje een zelfvolle, een levende Franziska was.

Die korte tijd was als een morgenkoeltje voorbijgaan, want de stroom van het geluk voerde haar steeds verder, van het eene succes naar het andere. Als in een droom had zij geleefd, als in een droom was zij de verloofde van baron Luchthofen geworden — en eerst toen ze als vrouw in het kasteel woonde, angstvallig en vol liefde bewaakt door hem, wanstrouwend overal bespied door de strenge oude barones, kwam het ontwaken en moest zij vol bekommerning ervaren dat die schoone dagen, toen zij het leven zoo machtig in zich voelde opruimen, toen haar wezen in lachen en weenen zich toonen kon, voor altijd voorbij waren...

Zachtken beefde het portret in Dorothea's hand. Nog eenmaal nam zij met een langen blik haar schooner, gelukkiger. Ik in zich op en legde toen 't portret weer in de kast. Behoedzaam spreide ze een paarszijden doekje erover, legde toen ook de overige voorwerpen weer haastig in de kast en sloot deze.

Toen deed ze voorzichtig de kamerdeur open en staarde angstig in de donkere gang. Ruischte niet ergens het zwartzijden kleed van haar schoonmoeder? Stond niet een der in den dienst van hunne oude meesters vergrijsde en haar blind toegewijde dienaren daar achter een dier portières, om haar te bespieden? Altijd scheen het haar toe, alsof men haar in dit huis in het oog hield, alsof men slechts een aauleiding zocht om het oude wilde tooneel-spelersbloed in haar te doen opruimen en haar dan met hoon de deur te wijzen, waarboven 't wapen met de gekrulde zwaarden en den eiketak was ingemetseld.

Maar de lange gang was verlaten. Door de hooge geopende vensters speelden de zomestralen, en zoete lentegeuren stroomden binnen. Langzaam schreed zij over den steenen vloer en klopte aarzeland aan de deur, die toegang gaf tot de vertrekken der oude barones. Er kwam geen antwoord — zij draaide den deursknop om en trad een leeg kamer binnen. Op de tafel aan het venster lag een boek opengeslagen, en daarnaast een bril met gouden montuur. In de zijkamer was Fanni, de kammerier, zorgvuldig bezig met het morgenkleed der barones op te bergen. „Mevrouw de barones is uitgereden”, antwoordde zij op de vraag der jonge vrouw. Dorothea ademde verlicht, toen zij hare schoonmoeder dus ver van huis wist. Alles in 't rond scheen haar lichter en vriendelijker; de blauwe hemel blauwer, de stralende zon stralender. Uit hare kamer haalde zij een breede shawl van fleurige indische zijde en sloeg die om de schouders, zoodat de roode zijde van haar kleed door het weefsel schemerde. Toen nam zij in de eetzaal een bundel gedichten van een boekrek, en ging door de geopende glazen verandadeuren den tuin in.

Onder de schaduwrijke boomen was het stil. Een vogel kwinkelde ergens in het groene loover. De gele kiezelpaden schenen in het sterke zonlicht als sprookjesachtig goud. Zonder om of op te zien schreed Dorothea langzaam verder. Zelfs de marmeren Venus, die met haar stille godinneogen in het zonlicht droomde, ging zij voorbij zonder de beschermengel der liefde een blik te schenken.

Den heelen tuin ging ze door tot zij aan het hek kwam, dat het groote park van den straatweg scheide. Gaarne had zij het geopend, en gaarne was ze blootshoofds en op zijden schoentjes den stoffigen weg langs gegaan, om ergens te komen, waar men vrij zich kon wenden, en waar men kon lachen, zoo, dat er verrukking in ieders hart kwam, en weenen, dat hij, die de warme tranen zag, meeschreien moest. Maar bijtijds herinnerde zij zich, dat het een storm van verontwaardiging in het kasteel zou verwekken, als men vernam dat iemand de jonge barones buiten den tuin had gezien zonder hoed op, zonder handschoenen, zonder rijtuig — zonder geleider.

Dus zette zij zich neer op een bank, van waar uit men den straatweg langs kon zien, zonder zelf bemerkt te worden, omdat zij bijna tusschen de heesters zat. Daar sloeg ze haar dichtbundel open en trachtte te lezen. Maar zij las de verzen zonder die te begrijpen en in zich op te nemen.

Vermoeid sloeg zij het boek dicht en staarde naar den straatweg. Een boertje dreef toornig een mager, oud paard aan tot snelleren gang. Een kind met steil, geelblond haar sleepte zich voort met een mand, die veel te zwaar voor het kleine persoontje scheen. Ver weg, waar de straat een scherpe bocht maakte, kon men flauw de donkerblauwe, dalende en stijgende heuvelrijen onderscheiden.

Dicht langs Dorothea was de oude knol voorbijgesukkeld, 't blonde kind was op een grooten steen aan den weg gaan rusten. Toen kwam daar een korte, dikke gestalte aan, die trots de warmte een linnen mantel droeg, die grappig om hem heen fladderde. Af en toe haalde de man een zakdoek te voorschijn, nam den hoed met den verwaaiden rand af en wischte zich 't zweet van het voorhoofd.

Iets aan dezen man scheen Dorothea zeldzaam bekend. Zijn manier van loopen, 't eigenaardige swaaien met de armen, als hij den hoed van 't hoofd nam, herinnerden haar aan iemand, die eens in de schoone dagen der eerste successen haar collega was geweest. In spanning zag zij hem naderen, en trachtte in zijn trekken het gelaat weer te vinden, zoodat zij dat eens gekend had. Maar eerst toen de wandelaar vlak vóór haar bleef staan en het be-

kende manuaal met den zakdoek en den hoed haalde, en daarbij naar den zomerhemel staarde, was zij zeker in levenden lijve den bekende voor zich te zien, want toen hij 't hoofd ontblootte werd de rose-blinkende schedel zichtbaar, die hem bij de collega's den naam van „t Maantje” had verschaft. Gejaagd sprong zij op, wierp de shawl van de schouders, en riep als jubelend: „Hoe komt het Maantje hier? Hoe gaat het er mee?”

De grappige wandelaar keek verbluft naar rechts en links, zag toen een wapperende zijden doek, en bemerkte het tusschen het loof verschenen, van vreugde over het weerzien met een blosovertogen gezichtje van zijn vroegere collega.

„Als een appel in den boom hangt Dora daar in 't groen”, zei hij verrast.

Maar toen zag hij aan de blanke hand den gouden trouwring blinken, waarnaast een diamant en een groote groene smaragd schitterden, en herinnerde zich plots dat de kleine Dora een kolossaal geluk had gehad en tot een persoon was geworden, die men met den meesten eerbied moest behandelen. Dies boog hij tot driemaal toe zeer diep en zeide deffig: „Het is mij een groote eer, de barones nog eens te mogen ontmoeten.”

Maar Dorothea schudde energiek het hoofdje en zei: „Maak toch geen gekheid, Maantje! Kom eens hier, ik heb je honderd dingen te vragen”.

Zoo zat dan even daarna een merkwaardig paar onder de oude boomen van het park. Een kleine dikke, vergrijsde tooneelspeler en een slanke, sierlijke vrouw met gitzwart haar, bruine oogen en een frisch rood mondje, dat geen oogenblik stilstond, maar zonder ophouden vragen deed en babbelde. En Knudsen bleef daarop geen antwoord schuldig. Zijn aanvankelijke bevangenheid tegenover de voorname, elegante vrouw verdween spoedig, toen Dorothea zich eenvoudig, lief en natuurlijk toonde, toen zij haar blozend gezichtje lachend naar hem overboog, en in het vuur van 't gesprek het handje op zijn arm legde.

Hij vertelde dat hun vroegere collega Anselma Ritter nu met een klein, overgespaard vermogen was gaan rentenieren, dat Lecher, de „premier amoureux” zich van zijn vrouw had laten scheiden, om een arm, maar beeldschoon koorzangeresje te trouwen, en dat Edith Müller Rominten, de roerend-sentimentele vertolkster van „Gretchen” en „Ophelia” zich voor een paar maanden van het tooneel had moeten terugtrekken, terwijl zij zich het lot van een knaapje had aangezien, wiens vader — naar men fluisterde — een in financieele kringen welbekende en veelbesproken beurspeculant was.

Maar hij sprak ook over weken van ernstigen strengen arbeid, over avonden van succes, over het lijden, de vreugde en het groote geluk, dat slechts zij kennen, die met iedere zenuw van hun lichaam aan de kunst zich hebben gegeven. En Dorothea ademde diep en hartstoechtelijk bij de gedachte aan wat haar thuis eenmaal was. „Wat zij kunnen dat kan ik ook. Ik kan het beter, echter”, dacht ze met eenige jaloezie. Zij sprong zoo plotseling van de bank op, dat Maantje ervan schrok.

„Speel eens met mij, Maantje. Laten we de scènes uit „Studentieliefde” nog eens doorspelen. De „Anna” was mijn laatste rol. Ach, gij zult zien, dat ik nog wel wat kan”.

Onder de oude boomen van het park speelde zich nu een merkwaardig tooneel af. Een lieflijke, kinderlijke vrouwstem weende en schreide in heete smart, jubelde en schertste, een heftig meisje in aardbeikleurig zijden kleed zat op de knieën van den ouden tooneelspeler, legde de armen om zijn hals en gaf hem de zoetste liefdenaampjes. Dorothea had echtgenoot en schoonmoeder, — ook de plechtige toezegging nooit weer te zullen spelen vergeten. Zij was alleen Anna, de eerste liefde van den rijken, jongen student, die hem met wilden gloed tot zich wil terughalen, als hij van haar wil scheiden; die hem met kussen en tranen en smeekbeden nog eens voor een oogenblik weet tot zich te trekken — en die dan sterft als hij haar voor altijd verlaat.

Ze weende heete tranen, ze vleide haar zachte wang vast aan den schouder van den ouden Knudsen, zij trilde en beefde. Zoo geheel ging zij op in haar spel, dat haar leven was, dat zij het rollen van een rijtuig niet hoorde, niet bemerkte dat haar echtgenoot het parkhek opende, daar staan bleef en haar aanzag, haar die een tooneelspeler aan den hals hing en zachtjes zoete woordkens tot hem prevelde.

„Dorothea” — riep hij, op luiden smartelijken toon, vertwijfeld, als moest hij haar van den rand eens afgronds terughalen. Hij zag wel dat het een geweldige uiting was van haar natuur, die zich losgeworsteld had en die brak met alle banden. „Dorothea, hoe kan je mij dat aandoen?” riep hij nog eens; — toen schrok zij op, verbleekte en viel schreiend in zijn armen.

Vast omklemdde hij haar, als wilde hij haar nooit meer uit zijn armen laten gaan. Knudsen nam verlegen den hoed af, maakte een linksche buiging en keerde terug naar den straatweg, waarop hij spoedig uit het gezicht verdwenen was.

De baron legde den arm om den schouder zijner vrouw en langzaam wandelden zij naar het kasteel. Uitgeput leunde zij tegen hem aan en omklemdde vast zijn hand. Maar hij lachte niet van geluk, zoodat hij het anders deed, wanneer zij zich teeder tot hem neigde. Een diepe smart was in hem...

„Nu gaat zij naast mij, alsof zij de mijne was”, dacht hij. „En toch zal ik haar niet kunnen behouden. Eens zal de dag komen, waarop zij de boeien verbreekt, die haar knellen — mogen die goud, liefde of rust heeten.... Een dwaas was ik, dat ik meende den stroom te kunnen tegenhouden en dat ik meende het vuur te kunnen blussen. Nu verteert het haar en mij!”

Confetti.

De steen, dien men veel verlegd, wordt door geen groen bewassen.

Eindelijk gevonden.

— Moeder (die binnenkomt als de langgezochte vrijer voor haar dochter op de knieën ligt). O, doe geen moeite beste Arthur. Blijf maar op je plaats. Ik ga dadelijk weg.

Muzikaal.

Kaatje. Die viool-solo is werkelijk prachtig.
— Naatje. Ja he? Wat zal die mooi klinken door een gramfoon.

Op de Races.

— Kan hij goed écarté spelen?
— Ik denk van wel. Niemand wil met hem spelen.

Uit den Kindermond.

— Ik wou dat ik een tweeling was, zuchtte kleine Willie.
— En waarom dan Wil? vroeg mama.
— Omdat ik dan mijn eene helft naar school zou zenden en met de andere helft kon gaan visschen.

Probatum est.

A.: Ik heb nog nooit een kerel gezien als dien Jones. Altijd zoekt hij ruzie.
B.: Waarom trouwt hij dan niet?

Zenuwen.

Eene Dokter: Waarom laat je dien patiënt toch iederen dag drie uur in je wachtkamer zitten?
Andere Dokter: Hij heeft rust noodig. Dit is de eenige manier om hem er toe te krijgen.

Dure Verzen.

Zij (verrukt): O, die nieuwe hoed van me; dat is een gedicht!
Hij (heeft juist de rekening betaald): En dan zeggen ze nog dat de dichters in armoee sterven.

Romantisch.

— Wiesje: En hoe ben je in kennis gekomen met je tweeden man?
— Bertha: O, dat is erg romantisch geweest. Ik wandelde met mijn eersten man toen mijn tweede in een auto aankam en mijn eersten op de plaats dood reed.

Het Experiment.

— Wat zal het onderwerp zijn van avond op de bijeenkomst van kiesrecht-vrouwen?
— Mevrouw Snips zal spreken over de verschrikkingen van het huwelijksleven.
— Ik vermoed dat zij haar man op het podium mee zal brengen als een sprekend bewijs?

Een goed Paar.

— Noem je dat nu een goed paar?
— Zeer zeker.
— Zij is wel drie voet korter dan hij.
— Wat zou dat! Zij houdt hem zeer kort.

Aanmoediging.

Eerste Toehoorder: Waarom raadt je juffrouw Smidt toch aan, om naar het buitenland te gaan en haar piano-studie te voltooien?
Zij heeft niet het minste talent.
Tweede Toehoorder: Precies; maar ik woon vlak naast haar.

Heelemaal niet Jaloersch.

De Man: Heb je op die dame gelet, die daar net voorbijging?
Zijn Vrouw: Bedoel je dat malle mensch met die blonde pruik, dien lawaai-hoed en die vuile handschoenen?
De Man: Juist, die bedoel ik.
Zijn Vrouw: Neen, daar heb ik niet op gelet. Waarom vraag je dat?

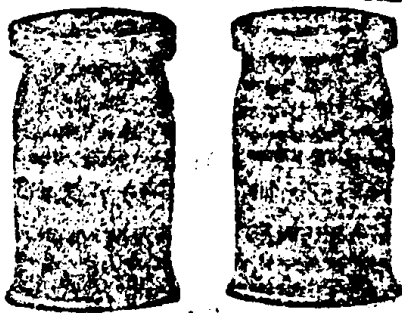
Vreemd en Eigen.

Mevrouw: Ik maak nooit eenig verschil tusschen mijn bedienden. En mijn regel is ze te behandelen als leden van het gezin.
Nieuwe Meid: Als het U hetzelfde is, mevrouw, zou U mij dan in het vervolg niet liever willen behandelen als een vreemde?

Uit Principe.

Collectante: Zou U zoo vriendelijk willen zijn om bij te dragen tot ons fonds? Wij willen zendingen uitzenden naar het land van kannibalen.
Kantoorchef: Neen, dat wil ik niet. Het is tegen mijn principes. Ik ben vegetariër en geloof niet in de waarde van vleesch. Maar ik wil hun wel wat meelspijzen sturen.

Fijnste Delicatessen!

STÜHR'S CAVIAR, STÜHR'S ANSJOVIS.

In blikjes en flacons zijn van bij zonder goede kwaliteit en duurzaamheid; blijven beslist goed in de tropen.

Handels-merk.

Verkrijgbaar in alle voornamste Toko's
C. F. STÜHR & Co. Hamburg.
Export Agent:
B. D. KRÜSEMANN, Amsterdam.
1354

PRIMA KWALITEIT

SCHEERMESSEN

f 2.— f 3.50 Niet goed, geld terug.

Bedakspuiten

zeer antiseptisch voor bébé's.

Prijs f 1.50.

1135

A. J. A. MESTERS,
Noordwijk—Wolvevreden.

F. W. Brinkman,

BOUWKUNDIGE

Gang Tenguh No. 6 (Salemba).

Beveelt zich beleefd aan, voor het houden van toezicht op en het uitvoeren van BOUWWERKEN, ook van kleine reparaties. Het maken van projecten, begrotingen en van licht-druktekeningen. 8652

AAN VERLOFGANGERS.

Wanneer gij in uw verloftijd naar de bergen gaat, neem dan steeds een flesch van CHAMBERLAIN'S KOLIEK. CHOLERA en DIARRHEE GENEESMIDDEL mede, daar gij het bijna altijd noodig zult hebben. Het is overal verkrijgbaar. 58a

De lieve Kindertjes in Ned. Indië.

Onze lieve kleinen lijden even goed als wij grooteren aan verschillende ziekten. De kinderziekten, die het meest in Indië voorkomen zijn kink- en slijmhoest, verkoudheid, malaria, asthma en spruw.

Gij ouders, gij weet het, de kinderen van heden zijn de mannen of vrouwen der toekomst. Zorgt dus dat, zodra Uwe kinderen iets mankeeren hetgeen met de ademhalingsorganen of de borst in verband staat, gij hun dan tijdig het goede en juiste geneesmiddel toedient. Het juiste geneesmiddel is zeker wel dat middel, dat in Indië de meeste genezingen heeft teweeggebracht. Gij weet het reeds, dat geen enkel middel zulke weldadige genezingen teweeg brengt als de ABDIJSIROOP, KLOOSTER SANCTA PAULO.

1. Kind van Wongsomerdjo.
2. Kind van Midjani.
3. Kind van Wongsoker-to.

WONGSOMERDJO, landbouwer

te Goenoeng Pati, vertelde ons:

„Mijn kind had het reeds 4 maanden op de borst en hijgde en piepte verschrikkelijk, hoestte veel en werd met den dag magerder. De Javaansche medicijnen, die ik het bij hoopen had ingegeven, hielpen maar niet, doch één flesch ABDIJSIROOP heeft mijn kind volkomen genezen.”

MIDJANI, landbouwer in de kampong Genteng te Kali Baroe verklaart ons, dat zijn zoontje geruimen tijd aan borstziekte heeft geleden en met den dag vermagerde. Hij hoestte veel en alle geneesmiddelen, die ik aanwendde bleven zonder uitwerking. Toen ik van de ABDIJSIROOP hoorde spreken, gaf ik mijn kind dat middel in en reeds na het gebruik van een halve flesch kon ik een grooten vooruitgang bespeuren, want er kwam eene zoo groote hoeveelheid slijm los, als ik nog nooit bij elkaar gezien heb. Toen werd mijn kind gaandeweg beter en na in het geheel 3 flesschen te hebben opgebruikt, was mijn kind volkomen genezen.”

De grassnijder WONGSOKERTO, wonende aan den Groten weg te Bekassie, schrijft ons:

„Mijn kind deed vanaf haar eerste jaar tot ongeveer haar vijfde, niets anders dan hoesten. Allerlei medicijnen had ik haar toegediend, doch helpen deed haar geen één. ABDIJSIROOP, KLOOSTER SANCTA PAULO, spreken. Ik kocht eene flesch en gaf er het kind van in. Reeds nadat het kind eenige lepels had ingenomen, konik vooruitgang bespeuren, want het gaf een groote hoeveelheid slijm op. Na in het geheel 1½

flesch ABDIJSIROOP te hebben ingenomen, is mijn kind volkomen genezen. U kunt wel begrijpen hoe dankbaar en verblijd ik hierover ben.”

De landbouwer AMAT, wonende in de kampong Tjilamaja, wiens 5-jarig kind reeds sedert 2 jaren aan Asthma leed en zeer kortademig en benauwd was, slecht sliep en at en ook door de talrijke geneesmiddelen, die het kind reeds had ingenomen niet genezen werd, is door 3 flesschen ABDIJSIROOP volkomen genezen.

ATMODIWIRIJO, landbouwer te Soerdja, verklaarde ons:

„Mijn jongen had van jongs af aan last van kortademigheid. Ik heb hem nooit medicijnen gegeven, omdat de doekoen, die familie van mij is, mij vertelde, dat daar geen obaat voor bestond. Op zekeren dag vertelde iemand, die lezen kon, dat hij in een boekje van ABDIJSIROOP gelezen had, dat dit een goed middel was tegen kortademigheid. Ik kocht daarom direct eene flesch en ben U veel dank verschuldigd, want ik heb den jongen twee flesschen doen innemen en nu is hij even gezond als ieder ander kind.”

De rondventer TIRTO, wonende te Ngemplak bij Oengaran, had een 7-jarig kind, dat sedert langen tijd aan eene borstziekte lijdende was. De middelen van den doekoen, evenals de Europeesche medicijnen hielpen niet. „Te Magelang zijnde,” zeide hij ons, „hoorde ik van de ABDIJSIROOP en ruidde ik bij een Chinees mijne goederen in tegen een flesch Abdijsiroop. Die ééne flesch Abdijsiroop heeft mijn kind volkomen genezen.”

4. Kind van Amat.
5. Kind van Atmodiwirjo.
6. Kind van Tirta.

ABDIJSIROOP bevat geen schadelijke bestanddeelen en geneest zoowel jongen als oudren van alle borst- en long-aandoeningen, Asthma, Pleuritis, Influenza, Bloedspuwingen Kink- en Slijmhoest. Prijs per flacon (in koper verpakt) f 1.75. Hoofd-Depôt voor Ned.-Indië: RATHKAMP & Co., Batavia, Medan, Soerabaja, Bandoeng en Maka ser. Verkrijgbaar bij alle Apothekers, Drogisten en Tokohouders. Centraal-Depôt L. I. AKKER, Rotterdam. 5586G

Ontvangen:

Zilv. RAMMELAARS. van af f 4.—
KINDERBEKERS in etui 13.50
(0.600) THEELEPELGARNITUREN (met thee- en suikerschep in etui 35.—

Theeserviezen (4 tot 6 deelig) met en zonder blad in SILVERINE (gegarandeerd wit blijvend metaal) in etui van af f 135.—
ZILVER. 200.—

NIKKELEN WEKKERKLOKJES van prima fabriikaat met ankerang. 11.—

PORTRET-AANHANGERS in 41 kts. Goud van af f 10.— in la Double (gd. op zilv). 3.—

Van Arcken & Co.,
Batavia en Soerabaja.

1215 B

B. HESSELMANN,

voorheen JAVA COLD STORAGE. 7374

Noordwijk No. 5.

Rijswijk (Fransche buurt), Telefoon No. 6.

Steeds verse aanvoer van:

AUSTRALISCHE BOTER OP IJS.

PRACHTIGE AUSTRALISCHE UIEN.

VERSCHE VRUCHTEN: APPELEN, DRUIVEN, enz.

CONFITUREN van LENZBURG.

Prachtige TOILETZEEPEN van DOBBELMANN in Luxe-doozjes.

Algemeene

Maatschappij van Levensverzekering- & Lijfrente

Hoofdkantoor voor Ned. Oost-Indië te Soerabaja.

Verzekerd bedrag ongeveer 170 Millioen gulden.

Reserves

50

Pensioenboekjes

al of niet vereenigd met kapitaalverzekering bij overlijden.

Facultatieve premiebetaling.

Agent te Batavia G. S. MAINGAY.
6988

P. Th. von HEMERT, Hoofdagent.
J. A. BERTRAM, plv. Idem.

DE FIJNSTE

CHAMPAGNE

is het merk

Veuve Clicquot-Ponsardin.

Steeds voorradig in de soorten

Gout Americain en Demi-Sec.

Handelsvereniging „Amsterdam”,

6203

EENIGE IMPORTEURS.

Eerste en Grootste

Vulcaniseer-Inrichting,

tot het vernieuwen en repareren van

Auto-Banden.

Barsten en scheuren in Auto-buitenbanden en het voorzien van nieuwe loopvlakken worden met 6 maanden Garantie door vulcanisatie hersteld. Binnenband-reparatiën zeer billijk, alsmede naadloos inlassen van nieuwe stukken.

„CAOUTCHOUC-ATELIER”

Ch. HERRMANN

Tel. 608, Batas toelis 2, hoek Patjenongan.

3231

Wekelijksch Financiëel Overzicht

Voor Nederlandsch-Indië.

(Bijvoegsel van het Bataviaasch Nieuwsblad.)

Handels- en Marktberichten.

EFFECTEN-MARKT.

Mooten wij den omzet vergelijken met die gedurende het vorig tijdvak, dan kan geconstateerd worden, dat hierin eenige vooruitgang valt waar te nemen. De markt blijft in alle opzichten echter vast gestemd en zal in eerstkomende tijden wel geene verandering hierin plaats hebben; de mijnbouwhoek blijft echter steeds voor de noodige afwisseling zorg dragen. Amsterdam toont zich meermalen gunstig gedisponeerd en trad somwijlen beslissend op den voorgrond.

De prolongatie-rente is gestegen, van 5 pct. met eenige wijziging op $5\frac{1}{2}$ pct., wat niet voldoende bleek voor den prijs van de geld-behoefte. Naderhand werd besloten tot een rentevoet van $5\frac{3}{4}$ pct., terwijl gisteren werd geseind, dat zelfs 6 pct. als prolongatie-rente was aangenomen.

Voor bank-acties blijkt de beurs beter gestemd; lagen deze stukken nog niet zoo heel lang geleden vrijwel onwrikbaar, thans komt er beweging in. Aanleiding daartoe bestaat; verschillende dividendverklaringen stemmen tot tevredenheid, al hadden optimisten naar hooger percentage gehoopt. De goede tendentie, die zich in het begin der week openbaarde, blijft vrijwel standhouden, de koersen handhaven zich niet alleen, maar zijn bijna alle vooruitgaande, in aanmerking nemende de calculatie, welke men pleegt te maken na het afkomen van het dividend. Doch ook enkele fondsen zijn iets achteruitgegaan; tot eenige ongerustheid kan echter absoluut geene aanleiding bestaan.

Javasche Bank aandelen konden gedurende het vorige tijdvak hun weg vinden voor 228 $\frac{1}{2}$ en 230 pct. Ditmaal werden ze geprijsd met 228 en 227 pct. met daartusschen liggende fracties. Einde verslagweek verwisselden ze voor 221 pct. van eigenaar, tegen welke koers verder gevraagd blijft met aanbod à 225 pct., terwijl Amsterdam 226 pct. blijft noteeren. Het dividend dezer instelling over 1909 of het 82ste boekjaar bedraagt 10,7 pct.; het verslag is leerrijk in alle mogelijke opzichten.

Certificaten Ned. Handel mij. bleven dobberen tusschen 180 en 180 $\frac{1}{2}$ pct. evenals de vorige maal doch meer posten konden afgesloten worden voor 180 pct. dan tegen laatstgemelden koers. Amsterdam toonde zich op 180 pct. vrij vast; enkele keeren werd wel is waar tot 178 en 179 pct. besloten, maar terugkeer tot het oorspronkelijke koerspeil ad 180 pct. is steeds mogelijk geweest.

Escompto's waren williger geïnt dan voorheen en konden zelfs in prijs vooruitgaan; werd de week ingezet met 140 $\frac{1}{2}$ pct., voor dezen prijs kon men spoedig niet meer terecht en volgden afloeningskoersen van 141—141 $\frac{1}{2}$ en zelfs 142 pct. Blijft verder gevraagd à 141 pct. en aangeboden voor 141 $\frac{1}{2}$ pct.

Ned. Ind. Handelsbank vond beginweek gretig onthaal à 257 $\frac{1}{2}$ pct. en liep weldra op tot 259 pct., welk koerspeil echter geen stand kon houden. De stukken werden verder afgedaan à 257 $\frac{1}{2}$ en 257 pct. terwijl noteeringen van 256 pct. niet zeldzaam waren. Gisteren kon weder voor 257 pct. worden verhandeld, waarvoor verder blijft aangeboden met vraag à 256 pct. Hoewel Amsterdam aanvankelijk de week inzette met 259 pct. kon weldra besloten worden op 260 pct. vast, welke noteering gisteren weder terugviel op 259 pct. Transacties op termijn kwamen niet veelvuldig voor. De eerste afdoening had plaats à 259 $\frac{1}{2}$ pct., waarna enkele dagen stilstand intrad. Gisteren kon worden afgedaan voor 257 en 259 pct.; tegen eerstgemelden koers blijft verder gevraagd met aanbod à 258 $\frac{1}{2}$ pct. Voor de coupures van f 150.— blijkt men steeds bijzonder vasthoudend te zijn, wat geene verwondering behoekt te wekken. Een enkele maal werden deze stukken gevraagd voor 275 pct., waar tegenover houders echter blijven zwijgen, van drukken handel in deze stukken kan trouwens nooit sprake zijn.

Konden *Koloniale Bank O. E.* gedurende het vorige tijdvak prijzen halen van 153 en 154 pct., al was het slot toen zwak te noemen, ditmaal bleef de tendenz tot lager koerspeil stand houden en werd de week onder verslag ingezet met 147 pct. Wel kwam men spoedig tot eene noteering van 148 pct., deze is echter de hoogste geweest, al werd dan ook niet veel terrein verloren. De verdere afdoeningen hadden plaats à 147—147 $\frac{1}{2}$ en 147 $\frac{3}{4}$ pct. met verdere vraag à 145 pct. en aanbod à 147 pct. In Amsterdam heerschte eene afwisselende stemming en bleef de koers dobberen tusschen 147 en 150 pct. met meer neiging op 148 pct. Op maandlevering hadden nogal transacties plaats. Wel kon enkele maal 150 pct. worden bedongen, meestal kwam men tot een vergelijk voor 147 en 148 pct.

Aandelen *N. E.* ondervonden geene schommelingen en werden geplaatst voor 140 pct. grif; de laatste dagen viel zelfs geene stemming voor dit soort aandelen te constateeren.

Overgaande tot de *Cultuurwaarden* valt op te

merken, dat er eene afwisselende stemming heerschte, dan eens werd dit fonds, dan weder een ander onder handen genomen, tot belangrijke afdoeningen kwam het niet. Voor bepaalde fondsen echter blijft de beurs beter gestemd, en vindt zulks uitdrukking in het koersverloop.

Bagelen Thee en Kina Mij. kon voor 120 pct. worden losgelaten, dus denzelfden prijs, waartoe gedurende het vorig tijdvak was besloten. *Tjiogreg's* ondervonden weinig belangstelling. De gewone aandelen blijven gevraagd en aangeboden voor 13 pct. en 25 pct. en de *Obligaties* voor 60 en 100 pct. Voor *Kertamanah's* kwamen een enkele maal liefhebbers in de markt voor 180 pct. waartegenover evenwel geene aanbieding werd gesteld. *Perbawatie's* konden iets in prijs verbeteren; kon aanvankelijk voor 182 $\frac{1}{2}$ pct. worden losgelaten, spoedig konden deze stukken 185 pct. bedingen, waarvoor verder blijft aangeboden met vraag à 180 pct. Naar *Melatie's* werd een enkele maal gevraagd voor 90 pct. met aanbod à 110 pct., terwijl voor *Artana's* eerst gisteren liefhebbers optraden à 230 pct. zonder dat houders een prijs lieten weten. Voor *Rijstlanden* waren vraag en aanbod 190 en 240 pct. en voor *Ramawati's* bleken liefhebbers te bestaan à 165 pct. zonder dat houders hertegenover met aanbod voor den dag kwamen. *Singaparna's* lieten varieerende prijzen zien. Werd ingezet met 74 pct., spoedig kon 76 pct. worden bedongen, waarna de noteering weer terugviel op 72 $\frac{1}{2}$ pct. Naar *Pasir Salams* werd gisteren gevraagd voor 240 pct. en naar *Goenoeng Tjempaka's* voor 82 $\frac{1}{2}$ pct., terwijl blijft aangeboden voor 90 pct. *Mandaling's* bleken onwrikbaar. Schier dagelijks werden deze stukken gevraagd voor 137 $\frac{1}{2}$ pct. en aangeboden voor 140 pct.; tot afdoening kwam het niet. *Malabar's* had voortdurend liefhebbers voor 250 pct. met aanbidding à 265 pct.; werd eindelijk losgelaten voor 260 pct. wat 10 pct. koerswinst beteekent, zoo wij weten, dat de vorige week de bedongen prijs was 250 pct. *Tjisaroen's* had een enkele maal reflectanten voor 155 pct.; houders lieten geen prijs weten; evenzoo ging het met *Tji Damar's*, die voor 175 pct. werden gevraagd. *Landen ad Zuid* vonden goede attractie; steeds werd tot parikoers afgesloten, waarvoor verder gevraagd blijft zonder aanbod. *Modjopangoeng*, sedert geruimen tijd niet op het tapijt gebracht, vond een enkele maal liefhebbers voor 250 pct. zonder aanbod. *Gandasoli's* kwamen beginweek in stemming voor 340 en 360 pct.; met een marge van 20 pct. moesten zaken achterwege blijven. *Radjamandala's* werden beginweek verhandeld voor 250 pct. en werden nadien steeds tot dezen prijs gevraagd; eerst werd 260 pct. daartegenover gesteld later lieten houders geen prijs weten. Naar *Soewarna's* bestond ernstige vraag à 175 pct. met aanbod à 185 pct., het welk later werd gesteld op 180 pct.; voor dezen prijs kon worden losgelaten. De *Wilhelmina Cultuur mijnen* hadden een druk vertoon. *Wilhelmina A* werd dan eens gevraagd voor 156 en 160 pct., dan weder voor 162 $\frac{1}{2}$ pct.; het aanbod bedroeg aanvankelijk 165 pct., later bleken houders te vasthouden om een prijs te doen weten. *Idem B* had reflectanten voor 146 en 150 pct.; in de eerste dagen der week werd het aanbod gesteld op 151 en 160 pct. Waar vragers steeds op 150 pct. aanstuurden, scheen het houders nutteloos, verder met hunne prijzen voor den dag te komen. Toch konden eenige stukken nog voor 150 pct. worden gemijnd. Naar *Cultuur mij de Vorstenlanden* bestond een enkele maal vraag voor 175 $\frac{1}{2}$ pct. met aanbidding à 180 pct. *Sitiardja's* ondervonden goede belangstelling, tengevolge waarvan deze stukken een niet onbelangrijke koerswinst genoten. Werd de week ingezet met 230 pct., gisteren kon voor 240 worden afgesloten, met verdere vraag à 245 pct. en aanbod à 274 pct. Ook *Preanger Plantages* hadden een drukke markt; omzet viel echter niet te constateeren. Vragers stelden hun koers van 130 op 135 pct., terwijl houders hunne prijzen hebben opgezet van 140 op 145 pct. *Sf. Poerworedjo's* toonden een avancerend koersverloop, al bepaalde de verbetering zich slechts tot een half procent. Voor 95 pct. werd aanvankelijk losgelaten, later gingen deze stukken voor 95 $\frac{1}{2}$ pct. in andere handen over. Slotkoersen op gisteren waren 95 en 96 pct. Naar *Rongga's* werd schier dagelijks gevraagd tegen afwisselende prijzen, varieerende tusschen 52 $\frac{1}{2}$ en 160 pct.; eigenaren kwamen dan eens met 162 $\frac{1}{2}$, dan weder met 165 pct. in de markt. Slechts enkele stukken verwisselden voor 160 pct. van eigenaar. Op maandlevering kon niets worden afgesloten, hoewel voor termijntransacties toch goede belangstelling bestond met vraagkoersen à 154 $\frac{1}{2}$ en 158 pct. en aanbod à 165 pct. vast. Het koersverloop van *Rongga* in de laatste tijden nagaande, schijnt dit fonds bijzonder in trek te zijn, hetgeen kan doen verwachten, dat in de naaste toekomst wel hogere prijzen zullen worden aangelegd. *Pasir Nangka* ondervond weinig belangstelling; deze stukken blijven verder gevraagd à 180 $\frac{1}{2}$ pct. en aangeboden à 187 $\frac{1}{2}$ pct. *Goenoeng Hedjo's* hebben wel eens drukker markt gehad. Gedurende dit tijdvak bepaalde men

zich slechts tot eenige stemming met 217 $\frac{1}{2}$ en 212 $\frac{1}{2}$ pct. voor vraag en resp. 225 en 230 pct. voor aanbod. *Tjimonleh's*, waarvan wij ons niet kunnen herinneren, dat deze eens ter tafel werden gebracht, werden nu voor 115 pct. op het schild rondgedragen, terwijl liefhebbers niet meer wenschten te geven dan 105 pct.; met een marge van 10 pct. kon men niet tot zaken komen. Thans schijnt voor Indië de tijd gekomen om rubbershares op de markt te introduceeren; aandelen *Rubber Mij. Amsterdam* ondervonden tenminste belangstelling van de zijde van liefhebbers, die met prijzen van 270 en 276 pct. voor den dag kwamen. Materiaal scheen echter niet aanwezig te zijn; aanbod bleef tenminste achterwege. Aandelen *Woning Mij.* werden tegen varieerende prijzen gevraagd van 85 en 82 $\frac{1}{2}$ pct.; houders, aanvankelijk 92 $\frac{1}{2}$ pct. noteerende, lieten hun eisch terugvallen op 90 pct., zoodat dus nog steeds een marge van 7 $\frac{1}{2}$ pct. blijft bestaan, te groot om tot zaken aanleiding te kunnen geven. Voor *Spoor en Tramwaarden* bestond weinig animo, wel werden vele goede fondsen onder handen genomen, vraag en aanbod verschilden echter te veel, om belangrijke zaken tot stand te kunnen brengen. De goede houding bleef echter gehandhaafd. Wellicht dat later meer in deze rubriek te doen valt, zoo de suikercampagne afgelopen is en de vervoerresultaten in deze drukke tijden voor de tram mijnen in den Oosthoek beter bekend kan worden gesteld. *N. I. Spoorwegmij.* vond voor 257 pct. gretig onthaal; een enkele maal werd voor 256 pct. afgesloten. Amsterdam, aanvankelijk noteerende op 259 pct., liep terug op 258 pct. om met een slot-noteering van 257 pct. vast te sluiten. Voor *Deli Spoor* was te Amsterdam goede vraag à 209 pct. hier werd niets in dit fonds ondernomen. *Sem. Joana Stoomtram Mij.* moest een veertje laten liggen.

Kon vorige week voor 181 $\frac{1}{2}$ pct. worden afgesloten, ditmaal kon slechts 181 pct. worden bedongen, zoodat dus tot het Amsterdam slot werd verhandeld. Naar *Kediri Stoomtram Mij.* bestond de laatste dagen vraag voor 189 pct. met aanbod à 195 pct. Houders wenschten hunne prijzen niet te verlagen, zoodat transacties niet konden plaats hebben.

Malang Stoomtram Mij. ondervond goede belangstelling, al kon de omzet hieraan niet evenredig worden gesteld. Liefhebbers boden dan eens 72 $\frac{1}{2}$ en 70 pct., dan weder 75 pct.; eigenaren, aanvankelijk noteerende 75 pct. besloten daarna den prijs te stellen op 80 en 89 pct. Toch kon gisteren nog eene afdoening plaats vinden à 75 pct.

Samarang Cheribon Stoomtram Mij. werd tegen het einde der vorige week afgedaan voor 195 $\frac{1}{2}$ pct. ditmaal kon voor 196 $\frac{1}{2}$ pct. worden afgesloten bij een Amsterdamkoers à 196 pct. vast. Hier blijft verder gevraagd à 196 $\frac{1}{2}$ pct. met aanbod à 200 pct. Naar *Oost Java Stoomtram Mij.* bestond een enkele maal vraag à 130 pct. zonder dat aanbidding uitkwam. *Batavia Electriche Tram Mij.* werd aangeboden voor 39 pct., en afwisselend gevraagd voor 35 en 30 $\frac{1}{2}$ pct.; transacties konden niet tot stand worden gebracht. Evenmin in *Samarang Stoombootveer*, waar de belangstelling van liefhebbers slechts op den voorgrond trad door hunne noteering van 177 $\frac{1}{2}$ pct.

In *Industrieële fondsen* viel weinig te doen. De leidende waarden bleven ditmaal vrijwel veronachtzaamd; voor de andere van de onder deze rubriek ressorteerende fondsen kwam menigmaal goede stemming uit, maar de aandacht scheen verdeeld.

Ned. Ind. Gas Mij. bleef haar prijs van 210 pct. behouden; slotkoersen op gisteren waren 209 en 212 pct. *New Singapore Dist Ice Cy* werd beginweek aangeboden voor 70 pct.; toen zich geen liefhebbers voordeden, bleef verder aanbod achterwege. *Bandoensche Kininefabriek O. E.* kon niet tot omzet brengen met vraag à 135 pct. en aanbod à 144 pct. Deze stukken blijven verder gevraagd à 132 $\frac{1}{2}$ pct. en aangeboden à 143 pct. Naar *N.E.* werd niet omgekeken. Aandelen *Linde Teves* genoten goede attractie, waardoor zij in een kort tijdbestek 2 pct. in prijs konden verbeteren. De laatste twee dagen werd verhandeld voor 169—170 en 171 pct., terwijl verder gevraagd blijft à 172 $\frac{1}{2}$ pct. met aanbod à 175 pct. Naar *Hotel des Indes* werd een enkele maal gevraagd voor 102 pct. Voor *Solosche Electriciteit Mij.* gewone kwamen liefhebbers in de markt à 143 pct.; aangezien de aanbidding gesteld bleef op 150 pct., sprongen verdere onderhandelingen af. De *Obligaties* hadden reflectanten voor 102 $\frac{1}{2}$ pct. bij een aanbod à 105 pct.; ook hierin konden geen zaken worden geentameerd. *Algemeene N.-I. Electriciteit Mij.* gewone werden tegen afwisselende prijzen gevraagd van 85 en 85 $\frac{1}{2}$ pct., terwijl het aanbod werd gesteld van 89 op 90 pct. Op maandlevering kon bij koersen van 86 en 89 pct. evenmin worden afgesloten. De *Obligaties* hebben wel eens betere belangstelling ondervonden. Tegen het einde van verslagweek waren er liefhebbers voor 95 $\frac{3}{4}$ pct.; aangezien het aanbod niet lager gesteld kon worden dan op 97 pct., kwam men niet tot een vergelijk. Op maandlevering kon een transactie worden afgesloten voor 96 pct.

De markt voor *Handel Schepvaart* gaf niets bijzonders te aanschouwen. Moet echter de omzet vergeleken worden bij die der vorige week, dan is men er gedurende dit tijdvak op vooruitgegaan. En toch zou van groter omzet gesproken kunnen worden indien ook hier de aandacht niet verdeeld was te noemen. Amsterdam bleek somwijlen gunstig gediagnoseerd; de gedurende de laatste dagen geseinde slotnoteringen gaven echter blijk, dat men voor lagere koersen niet onwillig scheen. *Koninklijke Paketvaart Mij.* waarin gedurende het vorige tijdvak niets kon worden afgesloten, konden verhandeld worden voor 146½ en 147½ pct. en blijven verder gevraagd voor 147 pct. bij een standvastige Amsterdamkoers van 148 pct. *Rotterdamsche Lloyd* had een goede markt; deze stukken bleven vrijwel op prijs. Wereld beginweek afgesloten voor 126 pct. spoedig bleek hiervoor niets meer verkrijgbaar en werd besloten tot prijzen van 126½ en 126¾ pct. Amsterdam gaf een vaste slotkoers van 124 pct. te zien. Op maandlevering had men liefhebbers voor 126 en 125¾ pct., waartegenover dan eens 126½, dan weder 127½ pct. als aanbod werd gesteld. Afgedaan kon worden voor 126 en 126½ pct. In *Stoomvaart Mij. Nederland* viel hier bij een Amsterdamkoers van 143 pct. vast niets te doen. *Java China Japan lijn* kon exclusief dividend worden verhandeld voor 99 pct.; deze stukken blijven verder gevraagd voor 93½ pct. zonder aanbod. De *winstbewijzen* werden gevraagd voor 25 pct. en aangeboden à 30 pct. losgelaten werd voor 28 pct. De *Internationale Crediet, Hverg Rotterdam* kenmerkten zich door goede animo. Vraag varieerde tusschen 206 en 207 pct., aanbod werd teruggebracht van 209 op 207 pct., terwijl slotkoersen op gisteren waren 205½, en 207 pct. Afgedaan kon worden voor 207 pct. Het Amsterdamsch koersverloop is 211—215—202 en 204 pct. Op maandlevering werd afgesloten voor 209 pct. met verdere vraag à 206 pct. en aanbod à 209 pct. Voor *Handelsverg Amsterdam*, vorige week niet afgedaan zijnde, brak eene betere stemming door. De stukken verwisselden voor 237½ pct. van eigenaar; slotkoersen op gisteren waren 237 en 240 pct. Amsterdam gaf een advanceerend koersverloop te zien, n.l. 233—234—235—238 en 239 pct. *Schepvaart Unies* konden den prijs van 152½ pct. niet handhaven en gingen gedurende dit tijdvak naar 150½ en 150 pct. in andere handen over. *Padangsche Handel Mij* werd gevraagd voor 104 pct. en aangeboden à 116 pct. afdoeningen kwamen niet tot stand. Van de *winkel mijn* trad slechts *Onderlinge Hulp* op den voorgrond door eenige stemming op 89½ en 94 pct. Aandeelen *Java Veem* blijven gevraagd voor 136 pct. zonder dat aanbieding uitkwam. *Bataviasche Volks, stadsapotheek* werd dan eens gevraagd voor 107 pct. dan weder voor 108 pct., telkenmale bleven houders zwijgen, zoodat eenig resultaat achterwege moest blijven.

De *Telefoon Mij* lagen vrijwel veronachtzaamd. De *Intercommunales en Algemeene Telefoon Mij.* traden slechts op den voorgrond door eenige stemming; de eerste op koersen van 133 en 141 pct. en laatstgemelde met 167½, voor vraag en 180 pct. voor aanbod.

Prauwenvereen afdoeningen nihil. Naar *Nieuw Prauwenvereen te Batavia* werd een enkele maal gevraagd voor 170 pct., waarop aanbod evenwel uitbleef, zoodat verdere onderhandelingen moesten afspringen. Voor *Assurantie-waarden* schijnt in den laatsten tijd eene betere strooiing door te breken. Wij mogen voor de onder deze rubriek ressorteerende fondsen reeds tevreden zijn, indien stemming voor enkele waarden plaats heeft. Ditmaal vielen zelfs eenige afdoeningen te constateeren. *Ned. Ind. Zee- en Brand Ass. Mij.* konden gegund worden voor 110 pct. en *idem 2e* voor 90 pct. *2e Koloniale Zee- en Brand Ass. Mij.* werden gevraagd voor 85 pct. en aangeboden voor 90 pct.; voor 86 pct. verwisselden enkele stukken van eigenaar. Naar *Semarangsche Zee- en Brand Ass. Mij.* werd een enkele maal gevraagd voor 110 pct.; aangezien door het aanbod à 115 pct., een marge van 5 pct. voor dit fonds nog te groot bleek, sprongen verdere onderhandelingen af. *2e Semarangse idem* had liefhebbers voor 90 pct.; houders lieten evenwel geen prijs weten.

In den *Mijnbouwhoek* was wederom het drukste vertier. Er zat goede stemming in, waardoor vele stukken niet onbelangrijk in prijs konden verbeteren. Van Amsterdam ging meermalen eene goede stemming uit.

Paleih's preferente hebben deze week te zien gegeven, wat iedereen reeds lang verwachtte; deze stukken hebben den parikoers bereikt en zijn dit punt zelfs belangrijk overschreden. Ze verdienen het ten volle, men mag den beleidvollen directeur meermalen een verwijt hebben gemaakt, dat hij te pessimistisch was aangelegd omtrent deze mijn, thans ziet men, ook het verslag van Paleih geeft daarvan blijk, dat pessimisme in dergelijke zaken nooit verkeerd is. Paleih's verdienen deze notering; werd de week ingezet met 99 pct., spoedig bleek hiervoor niets meer te koop en werden de stukken tegen afwisselende prijzen verhandeld. Van 107¾ pct., kwam men op 118½, daarna iets meer naar den flauwen kant toe op 112½ pct., terwijl gisteren kon worden afgesloten voor 115 pct. met verdere vraag à 114 pct. en aanbod à 116 pct. Het amsterdamsch koersverloop is 112—122—116—114 en 116 pct. Ook de gewone stukken deelden in dezen vooruitgang in koers. Kon vroeger voor niet hooger dan 27 en 28 pct. worden afgesloten, ditmaal bedongen deze aandeelen prijzen van 30—32½ en 33¾ pct., terwijl Amsterdam met tusschennoteringen van 33 en 34 pct. vast sloot op 31 pct. Ook *Totok's* avanceerden niet onbelangrijk, maar van het koersverloop voor deze stukken is nooit veel te zeggen, aangezien verrassingen zich meer dan eens hebben voorgedaan.

De week begon met 161 pct.; spoedig werd besloten tot eene notering van 161 en 162 pct.

waarna het met een wilden sprong ging tot 170 en 172 pct. Gisteren werd afgedaan voor 170 en 171½ pct.; tegen laatstgemelde notering blijft verder aangeboden met vraag à 168½ pct. De slotnoteringen van Amsterdam waren 165—166 en 171 pct. wat het hoogste punt is geweest; gisteren bedroeg het slot 170 pct. Naar de *obligaties* werd dadelijks gevraagd, dan eens voor 161 en 162½ pct. dan dan weder voor 170 en 172½ pct.; slechts eens kwam aanbieding uit à 177½ pct. *Redjang Lehong* moesten beginweek een veertje laten liggen. Kon gedurende het vorige tijdvak een prijs bedongen worden van 830 pct., ditmaal werd aangevangen met eene afdoening à 822½ pct. waarna de koers voortdurend steeg tot 830 pct., zoodat het oorspronkelijk niveau dus weder bereikt werd. Slotkoersen op gisteren waren 811 en 825 pct. Amsterdam toonde zich vrij onregelmatig; het verloop is 825—831—829 en 826 pct. terwijl de laatste dagen werd besloten tot 819 en 814 pct. Naar *Ketahocns* preferente was goede vraag, varierende tusschen 362½ en 370 pct.; aanbod bleef vrij vast op den koers van 375 pct. Posten konden niet worden afgesloten. Amsterdam bleek beginweek vast gestemd op 371 pct.; de koers bedroeg later 365 pct. en ging gisteren opwaarts tot 368 pct. De *gewone* stukken konden een tiental procenten in prijs verbeteren. De week werd ingezet met 225 pct., terwijl den dag daaropvolgend kon afgesloten worden voor 235 pct. Slotkoersen op gisteren waren 220 en 230 pct. Amsterdam gaf van eene afwisselende stemming blijk. Voor 230 pct. werd daar verhandeld, doch meermalen was de slotkoers ook 231 pct. Gisteren werd 229 pct. geëind, dus meer aan den zwakken kant.

Sinai's noteerden beginweek in de buurt van 745 pct., gingen daarna gestadig in koers vooruit van 760 pct. tot 785 pct. om weder te dalen tot 755 en 750 pct. In Amsterdam wijzigde de notering zich van 775 tot 790 pct., waarna deze scherp terugliep tot 764 pct. en verder tot 749 pct. Hier blijft verder gevraagd à 735 pct. en aangeboden à 750 pct.

Van de shares van licht kaliber brachten zooals gewoonlijk *Sintoeroe* en *Tarakan Petroleum Mij.* het tot afdoening. Kon van *Sintoeroe A* vorige week reeds vooruitgang in koers worden geconstateerd, ditmaal werd bij spaarzame afdoening het advanceerend koersverloop vervolg en afgedaan à 135 en 137½ pct. met verdere vraag à 125 pct. en aanbod à 141 pct. *Tarakans* hadden een goede tendenz: voor 140 en 150 pct. werd afgesloten, ook voor 146 en 149 pct. Gisteren werd verhandeld voor 141½ pct. Blijft verder gevraagd à 139½ pct. en aangeboden à 141 pct. *Madjau* vond koopers voor 52½ en 54 pct.; laatstgemelde notering kon geen stand houden en werd wederom tot den prijs van 52½ pct. besloten.

Nog hebben wij eenige stemming te vermelden in *Sumatra-Batavia*, waarvoor koopers in de markt kwamen met een prijs van f 2 per stuk, doch welke houders niet wilden loslaten voor minder dan 8 pct.

PRODUKTEN MARKT.

Exporteurs klagen, makelaars mopperen, de chineesche handelaren pruttelen, dus kan men zeer levendig voorstellen wat de chroniek wel doen moet, wien alle stof ontbreekt tot het samenstellen van een behoorlijk wekelijksch overzicht. Het schijnt wel of alle zaken tot stilstand zijn gekomen. Voor export wordt maar weinig gedaan en de plaatselijke speculatie laat zich geheel onbetuigd.

Suiker. Er gaat niets om in dit zoete product. Afdoeningen kwamen hier te Batavia niet voor en de meening van de leidende suikermakelaars is, dat er voorloopig ook niet veel beweging op de Javamarkt te verwachten is. Ook van de kust zijn de berichten niet gunstig; de handel beperkte zich daar tot enkele herverkoop van superieur tot prijzen van f 10.05 voor ready en f 9.50 voor midden Juli levering.

In haar nummer van 24 Mei schrijft de Indische Mercur ongevveer het volgende:

De suikermarkten in Europa blijven na de Pinksterdagen eene opgewekte stemming behouden. De hausse beweging blijft gehandhaafd ondanks verscheidene berichten, die eerder eene zwakkere houding in het leven moesten roepen. Het weer voor de bietvelden blijft vrij gunstig, de noteringen van New York komen iets lager af en van Cuba komen telegrafische berichten, dat voortgezette regens herstellen de schade in sommige districten door droogte aan den nieuwen rietaanplant aangebracht.

Doch de groote voorraden in Europa, die ruimschoots voldoende zijn om in de behoeften te voorzien, totdat de nieuwe biet- en koloniale suiker afkomt, zijn in handen van kapitaalkrachtige manipulant en na de mooie winsten in vorige jaren met suikerspeculaties gemaakt, zijn er nog altijd veel menschen te vinden, die opnieuw à la hausse willen gaan.

Een en ander komt natuurlijk aan de Java-suikerindustrie buitengewoon ten goede."

Zwarte peper. In het laatst der vorige week werd nog voor export levering Juli-Augustus afgesloten tot f. 18 3/8. Naderhand werd van verschillende zijden aangeboden tot f. 18.25 op denzelfden termijn en deze prijs werd ook voor vier en twintig uur in handen gegeven om naar Europa uit te seinen, doch deze verlaagde prijs ging er niet meer in.

Ready peper werd gecontracteerd tot f. 18 3/8 en tot dezen prijs zou nog meer te krijgen zijn.

Voor de verre leveringen Augustus, October en October, December zijn verkoopers tot f. 18.25, doch koopers bieden niet meer dan f. 18, hoogstens f. 18 1/8 en geen zaken kwamen tot stand. Verder nieuws is er omtrent zwarte peper niet te vermelden en men zal moeten toegeven, dat dit al heel schoveltjes is voor je Batavia artikel.

Witte peper. De verhoogde prijzen blijven zich handhaven, zonder echter tot zaken te leiden. Tot f. 42 zouden de chineesche peper-importeurs waarschijnlijk wel willen contracteren op levering, doch exporteurs willen voorloopig niet meer bieden, dan f. 41.50, misschien ook een fraktie hooger.

Bintohhan witte peper ging er tot de hoogere prijzen goed in en tot f. 38.50 kwamen enkele afdoeningen tot stand.

Damar. Europa en Amerika koopen nog steeds slechts het hoog noodige en kunnen dikwijls de daar opgeslagen ready waar goedkoopere betrekken dan dit goed met Batavia te contracteren.

Tot f. 36 willen pikkers verkoopen, doch exporteurs willen niet meer dan f. 35.75 maar voor kleine hoeveelheden betalen. Dus toch wel eene verbetering.

Koffie. Ook al even verlaten als alle andere artikelen. Voor prima Liberia op levering bestaat geen animo. Ready prima werd verkocht tot f. 38 en f. 38.50, doch slechts bij kleine hoeveelheden. Voor tweede kwaliteit Liberia zou f. 36 te bedingen zijn en tipo werd afgedaan tot f. 35.

In het laatst der vorige week werd eene groote partij prima Kroë koffie op levering afgesloten tot f. 33.75. Nadien was echter ook deze prijs niet meer te bedingen en boden exporteurs niet hooger dan f. 33.50 voor prompt en levering.

Tweede kwaliteit Kroë werd tot f. 34 en derde kwaliteit tot f. 25 verhandeld.

Caoutchouc. Men schrijft ons uit Europa, dat de algemeene meening te Londen is, dat de rubbermarkt zich wel weer zal herstellen en de rubbermakelaars stellen de importeurs met een glimlach op de lippen gerust, wanneer deze zich veroorloven eene septimistische meening over dit produkt te koesteren. De exporteurs, die hier te Batavia hijtijds hunne prijzen hebben verlaagd, kunnen zich echter de banden wrijven, want van de verbetering in de prijzen is maar weinig terecht gekomen en vele handelaren denken, dat de prijzen nog wel verder in zullen zakken.

Ons telegram van 23 dezer, meldende, dat de Farbenfabriken te Elberfeld de bouw van eene fabriek overwegen tot de vervaardiging van kunstmatige rubber, zal onder de vele aandeelhouders van rubberondernemingen wel eenige angst teweeg brengen, doch men heeft reeds zoo menigmaal gesproken over de vervaardiging van syntetische caoutchouc, dat we niet gelooven, zelfs al wordt de fabricatie van een deugdelijk produkt een feit, dat de natuurrubber in het eerste tiental jaren van haar concurrent veel te vreezen zal hebben. Eerder gelooven we aan eene overproductie van rubber en zoodra er meer caoutchouc aan de markt wordt gebracht dan kan worden verwerkt, is een ernstige val zeer te duchten. Prospectussen van groote caoutchouc maatschappijen rekenen het publiek voor, dat de prijzen tot beneden de f. 150 per pikol zouden kunnen dalen om toch nog groote winst te maken, doch komt er eenmaal meer aanbod dan vraag, zoo zijn er geen grenzen voor eene mogelijke daling. Nootmuskat werd in den gulden tijd van de perkeniers wel met f. 100 per pikol betaald en nu is men al verheugd wanneer men f. 12 maakt.

De prijzen voor het boschproduct op onze markt houden zich nog altijd goed, alhoewel eene kleine daling toch wel geconstateerd kan worden. Voor prima ficus wil men f. 310, voor secunde f. 235 en voor derde kwaliteit f. 120 betalen.

Coprah. De berichten uit Europa zijn flauw. Trouwens Nederland heeft met de groote haasse beweging van een maand geleden niet mede gedaan. Volgens uit Amsterdam ontvangen mailberichten wilden de importeurs aldaar toen zoo weinig mogelijk telegrammen verknoeien, daar ze vooruit wisten, dat ze zonder resultaat zouden blijven.

De Batavia markt is lusteloos en voor sundried werden prijzen besteed van f. 12 tot f. 12.50 en voor smokedried f. 9.75 tot f. 10.50.

Arachides. Zonder zaken zoowel voor ongepelde Buitenzorg als voor gepelde Cheribon kwaliteit.

Kruidnagelen. Tot f. 40 werden kleine partijen aan den man gebracht.

Soeie. Prima kwaliteit werd tot f. 100 en tweede kwaliteit tot f. 70 verhandeld.

Nootmuskat. Prima kwaliteit deed f. 14 en tweede f. 9.

Pinang. Goede soort werd afgedaan tot f. 11.75, iets minder goed tot f. 11 en tweede kwaliteit tot f. 9.50.

Cacao. Na een langen tijd van slapte, waar voor goede middelsort niet meer dan f. 33 en f. 34 werd geboden, kwam er gedurende de laatste dagen plotseling een vleugje en al naargelang van kwaliteit werden prijzen van f. 34 tot f. 37 besteed.

Buffelhuiden. Alhoewel de noteringen uit Europa iets lager afkwamen bleven de prijzen hier zonder eenige verandering. Voor prima huiden wordt graag 52 cent per pond betaald en voor natte huiden 25 cent per kattie.

Geitenvellen. Enkele exporteurs schijnen moeilijkheden te ondervinden met het uitvoeren van hunne contracten en als een gevolg daarvan blijvende prijzen voor goede vellen zeer hoog.

Voor vellen van 100 centimeter lengte betaald men f. 1.85. Aan de kust worden nog hoogere prijzen besteed en te Cheribon bijvoorbeeld maakten voor de 100 centimeter vellen grif f. 1.90.

Rijst. Voor Sieka rijst wordt hier thans f. 5.30 op schaal verlangd, welke prijs toch nog ver beneden dien is, waarvoor men deze rijst thans van Rangoon zou kunnen betrekken.

In binnenlandsche rijstsoorten wilde het nog maar niet vloten en voor prima Krawang rijst met 3 pct. breuk wordt niet meer dan 190 gulden per koyang geboden.

Hieronder laten we nog volgen het mailbericht van de amsterdamsche makelaars G. de Vries & Zonen van 23 Mei l.l.

Cassia Vera. De jongste inschrijving ontmoette weinig kooplust, zoodat slechts een enkel partijje

prima werd verkocht. Sedert kwamen tot afdoening 180 pakken prima en 386 pakken secunda, tot geheimen prijs. Er blijft dan vraag bestaan voor gebroken en gruis, doch kunnen de koopers de gestelde vraagprijzen nog niet betalen.

Cubeben. Afgedaan werden 28 gecultiveerd, getaxeerd 95 à 100 cts, tot een prijs flink boven dezo taxatie. De stemming blijft vast met veel vraag.

Gom Copal. In de veiling alhier, op 19 dezer gehouden, werden afgedaan ca 268 ton zacht en ca 46 ton Hard. De betaalde prijzen bleven meerendeels iets onder taxatie voor het zachte, terwijl het Hard taxatie en daarboven bedong.

Gom Damar. Batavia, prima op levering blijft te koop tot 31 cts en gruis E op 18 cts, zonder dat er evenwel zaken tot stand komen.

Padang. In en na de veiling alhier, op 10 dezer gehouden, werden verkocht ca 17 ton prima, ca 59 ton secunda en ca 23 ton gruis en stof. De betaalde prijzen bleven meerendeels onder taxatie, hier en daar werd zelfs afgegeven tot 2 à 3 cts per 1/2 Kgr. daaronder.

Rubber. De waarde voor Para bleef de laatste 14 dagen vrij wel op hetzelfde niveau, nu eens iets dalende, dan weder iets rijzende en sluiten we thans op 10 s. 7 d.

Voor een inschrijving worden thans eenige partijen Oost-Indisch gesorteerd, waaronder weder een flinke partij Borneo.

Kinabasi. Java. De eerstvolgende veiling zal plaats hebben op 2 Juni e.k., waarvoor zijn aangeslagen ca 763,340 Kgr., benevens ca 14,525 Kgr. Java Coca.

Kinine. De door de Amsterdamsche Chininefabriek op 20 dezer geveilde 1,417 1/2 Kgr. Sulfas Ph. Brit. werden geheel verkocht tot f 10.40 à f 10.50 per Kgr., in doorsnee tot f 10.47 1/2 per Kgr.

Java Hennep. Op 27 dezer komen aan de markt 100 pakken, ca 9,900 Kgr., Heede (het overblijfsel nadat de lange vezels weggenomen zijn), taxatie f 13.— à f 14.— per 100 Kgr.

Schildpad. West-Indische Afgedaan 3 kisten, ca 32 Kgr., getaxeerd f 14.—, tot een geheimen doch hoogen prijs.

Bindrotting. De afdoeningen waren ditmaal niet groot en bestonden slechts uit 78,900 Kgr., waarvan 1500 Kgr. Banjermassin, 36,700 Kgr. Serawak, 1,700 Kgr. Tohiti en 39,000 Kgr. Koetie, divers.

Markt onveranderd.

Copra. Ook heden hebben wij geen aanleiding, opgewekt over het artikel te schrijven. De laatste weken verliepen in lusteloze stemming, zonder zaken van eenig belang. Noch voor Sundried, noch voor Mixed waren er geregelde koopers; doch ook de verkopers bleven merendeels afwezig. Speciaal het Zuiden kwam met steeds dalende noteringen. De afstand in prijs tusschen Sundried en Mixed is thans ongekend groot.

Java f. m. s. werd verhandeld tot f 31 1/2 à f 32.— en sluit op f 31 1/2, zonder verdere koopers.

Macasser f. m. s. werd gedaan tot f 31 1/4 à f 31 1/2 en ten slotte weder tot f 31 1/4, waartoe er geen koopers meer zijn.

Banjermassin f. m. s. nominaal f 29 3/4 à f 29 1/2.

Mixed liep terug van f 30.— tot f 28 1/2, zonder koopers.

Watoe Toelis Popp. Oblig. Maatschappij 5 pCt. —
West Java Kina Cultuur Maatschappij Aand. —
Wonokoyo Maatschappij tot Expl. Aand. —

Mijnbouw Maatschappijen.

Bwool Mijnbouw Maatschappij Preferente Aand. 17 1/2
Ketahoen Mijnbouw gewone Aandeelen 240
do do Preferente Aand. 390
Kwandang-Soemalata Mijnb.-Maatschappij Aand. —
Ned.-Ind. Expl. Maatschappij Aand. 75
Noord Celebes Mijnbouw Maatschappij Aand. 2 1/2
Oost Borneo Maatschappij Aand. 50
do do Preferente 81
Pagoeat Expl. Synd. Aand. 2 3/4
Paleleh Mijnbouw Maatschappij Aandeelen 26 1/2
Redjang Lebong Mijnbouw Maatschappij Aand. 859 1/2
Singkep Tin Maatschappij Aandeelen 90
Soemalata Mijnbouw Maatschappij Aand. 7 1/2
Totok Mijnbouw Maatschappij Aand. 156

Petroleum Ondernemingen.

Dordtsche Petroleum Ind.-Maatschappij Aand. 172
do do Pref. Aandeelen 191
do do Obligaties 1897 4 1/2 pCt. 101 1/2
do do 1903 Oblig. 4 1/2 pCt. 101 1/2
Gabeas Petroleum Maatschappij Aand. —
Java Petroleum Maatschappij gew. Aand. —
do do Pref. Aandeelen 55 1/2
Kon. Ned. Mij. tot. Expl. van Petr. br. Pandr. 570
do do Nieuwe Aand. f 100 539
do do f 1000 Aand. 563 1/2
do do Cert. van Aandeelen 569 3/4
Moeara Enim Petroleum Maatschappij Aand. 270 1/2
do do Obligaties 5 pCt. —
Moesi Mir Petroleum Maatschappij Aandeelen —
Panolan Maatschappij Certificaten f 334 1/2
Perlak Petroleum Mij. 6 pCt. A & B Aand. 138
Sumatra-Palenbang Petroleum Mij. Aand. 215
Tarakan Petroleum Maatschappij Aandeelen 126 1/2
Tegal Petroleum Maatschappij Aand. —

Scheepvaart Maatschappijen.

Java-China-Japan Lijn Aand. 99 1/2
do do Obligatiën 4 pCt. —
Kon. Paketvaart Maatschappij Aand. 155 1/2
do do Obligaties 1903 4 pCt. 101 1/2
Ned. Scheepvaart-Unie gew. Aand. 150 1/2
Rotterdamsche Lloyd Aandeelen 121 3/4
do do Obligatiën 1903 4 pCt. 103 1/2
Stoomvaart-Maatschappij Nederland Aand. 144
do do 1907 4 pCt. 102 1/2

Tabaks-Ondernemingen.

Amsterdam Deli-Comp. Aand. 629
do do Certificaten 625
Amsterdam-Langkāt Co. g.w. Aand. 236 1/2
do do Pref. do. 330
Arendsburg Tabaks-Maatschappij Aand. 723
do do Certificaten do 720 1/2
Asahan Plantage-Maatschappij Aand. —
do do Tabaks-Mijnb. Mij. Aand. —
Besoekei Tabaks-Maatschappij Aand. 157
Deli-Batavia Maatschappij Aand. 598
do do Certificaten van Aand. 600 1/2
Deli-Cultuur Maatschappij Aandeelen 102 1/2
Deli-Langkāt Tabak Maatschappij Cert. v. Aand. 410
Deli-Maatschappij Aandeelen 468 1/2
do do Certificaten van Aand. 472 1/2
Deli-Padang Maatschappij Aand. 125
Deli-Plantage Maatschappij Aandeelen —
Deli-Tabak Maatschappij Aand. —
Franco-Deli Tabak Maatschappij Aand. —
Holland Sumatra Tabak Maatschappij Aand. 37 1/4
Kwala Pessilam Tabak Maatschappij Aand. —
Langkat Tabak Maatschappij Aandeelen A. 53 1/2
do do B. Aand. 31
Medan Tabak Maatschappij Aand. 252 1/2
Namoe Djawi Aand. Pref. Aand. —
Nieuwe Asahan Tabak Maatschappij Aand. 90
Padang Tabak Maatschappij Aand. 98 1/4
Rotterdam-Deli Maatschappij Aand. 410
St. Rosa (Mex.) C. Maatschappij Aand. A. 410
Senembah-Maatschappij Aandeelen —
do do Certificaten 414
Serdang Tabak Maatschappij Aand. A. 138 1/2
do do B. Aand. 59 1/2
Silau Asahan Tabak Maatschappij Aandeelen 107 1/2
Soekowono Landb. Maatschappij Aandeelen 196
Soengei Bedjankar Aand. 134
Sumatra Cultuur Maatschappij Aand. 228 1/2
Sumatra Plantage Maatschappij Aand. 95
Langkat Maatschappij Aandeelen —
United Langkat Plant. Co., Cert. v. gew. Aand. 448

Diversen.

Export Maatschappij B. v. Leeuwen & Co Aand. —
Handels-Vereeniging „Java“ Aandeelen —
Linde en Teves (v.d.) Aandeelen 168 7/8
Tandjong-Prick Droogdok Maatschappij —

Spoorweg-Maatschappijen.

Deli-Spoorweg Maatschappij Aand. 212 1/2
do do Obligaties 1898 4 pCt. 101 1/2
do do Oblig. 1902 4 pCt. 101
Ned.-Ind.-Spoorweg Maatschappij Aand. 250
do do no. 1—13000 Oblig. 4 pCt. 101 1/2
do do 4e—8e serie 3 1/2 pCt. 98 1/2
do do 1896 Obligaties 2 1/2 pCt. 96

Fabrieken.

Ned.-Ind. Electriciteits-Maatschappij Aand. —
Ned.-Ind. Gas Maatschappij Aandeelen 206 1/4
do do Obligaties 4 pCt. 101 3/4
do do 1908 Oblig. 4 pCt. —
Mij. tot Expl. van IJsfabrieken in Ned.-Ind. 85

Tramweg-Maatschappijen.

Babat-Djombang Stoomtram Aandeelen 32 7/8
do do Obligaties 4 1/2 pCt. —
Batavia Electr. Tram Aandeelen 38
do do 1e Hypot. Oblig. 5 pCt. —
Kediri Stoomtram Maatschappij Aand. 181
do do Obligaties 4 pCt. 101
Madoera Stoomtram Maatschappij Aand. 11
do do Preferente Aand. 33
do do Obligatiën 5 pCt. 94
Malang Stoomtram Maatschappij Aand. 80
do do Obligaties 4 pCt. —
Modjokerto Stoomtram Maatschappij Aand. 40
do do Preferente 4 pCt. 79 1/2
Ned.-Ind. Tramweg Maatschappij Aand. —
do do Obligaties 4 pCt. 101 1/2
Oost-Java Stoomtram Maatschappij Aand. 132
do do Obligaties 4 pCt. —
Paseroean Stoomtram Aand. 75
do do Obligaties 4 pCt. 87 1/2
do do Certificat van dito. —
Probolinggo Stoomtram Maatschappij Aand. 37
do do Obligaties 4 1/2 pCt. —
Samarang-Joana Stoomtram Mij. Aand. 181
do do Obligaties 4 pCt. 101 1/2
Samarang-Cheribon Stoomtram Mij. Aand. 180
do do Obligatiën 4 pCt. 101
Serajoedal Stoomtram Maatschappij Aand. 176 1/2
do do Obligaties 4 pCt. 103
Solosche Tram Maatschappij Obligaties 4 pCt. 100

PRUICOURANT VAN ANDEELEN

Bij de Handelsvereniging van 15 — 21 Juni.

N.B. Onder de vorige notering komen ook die voor van fondsen, welke verleden jaar het laatst ter markt kwamen.

	Vorige noteer.	Gebl. k/crs
Javaasche Bank.	233	228
Holl. Cert. Nederl. Handel Maatschappij.	181 1/2	180 1/2
Indische Cert.	172 1/2	—
Ned.-Ind. Escompto Maatschappij	140 1/2	141 1/2
Nederlandsch Indische Handelsbank.	280	270
	257	259
Koloniale Bank gewone aandeelen.	156 1/2	151
Nederl.-Ind. Hypotheekbank aandeelen.	100	—
Nederl.-Ind. idem 4 pct. pandbrieven.	90	—
Nederl.-Ind. Crediet en Bank Vereeniging.	60	62 1/2
Algemeene Spaar- en Depositobank.	144	—
Amsterdamsche Bank.	207	—
Int. Crediet en Handels Vereeniging „Rott.“	208	207 1/2
Handels Vereeniging „Amsterdam“.	235 1/2	—
Cultuur Mij. der Vorstenlanden gewone.	181 1/2	—
idem preferente.	225	—
N. V. Indische Handels Compagnie.	121	—
Liq. a/James Barge en Co en) aand. W.	—	—
E. Moorman en Co) G.	—	—
Padangsche Handel Maatschappij.	105	—
Winkel Maatschappij „Eigen Hulp“.	80	—
Maatschappij Onderlinge Hulp.	95	93
Scheepvaart Maatschappij.	75	—
Mij. tot Exploitatie Rijkst. F. J. Fuchs.	149	—
Java Veem.	130	—
Boekhandel Visser en Co.	95	—
Mij. tot Expl. v. Grondeigendom Eurazië I.	104	—
Batavia Volks- en Stadsapothek.	110	—
Cheribonsche Apotheek.	140	—
Mij. tot Exploitatie Hotel des Indes.	103 1/2	—
De Woning-Maatschappij.	98	—
Koninklijke Paketvaart Maatschappij.	157 1/2	147 1/2
Java China Japan Lijn.	100 1/2	100
Rotterdamsche Lloyd.	126 1/2	127
Stoomvaart Maatschappij Nederland.	150	150
Nederland Scheepvaart Unie.	152 1/2	150 1/2
Nederl.-Indische Spoorweg Maatschappij.	258 1/2	257
Deli Spoorweg Maatschappij.	208	—
Nederl.-Ind. Tramweg Maatschappij.	173 1/2	—
Samarang Joana Stoomtram Maatschappij.	181 1/2	—
Kediri Stoomtram Maatschappij.	181	—
Malang Stoomtram Maatschappij.	70	—
Sem.-Cheribon Stoomtram Maatschappij.	196 1/2	195 1/2
Serajoedal Stoomtram Maatschappij.	171 1/2	—
Oost-Java Stoomtram Maatschappij.	135	—
Ned.-Ind. Levensverzek. en Lijfrente Mij.	165	—
Jav. Zee- en Brand Assurantie Maatschappij.	117 1/2	—
Bat. Zee- en Brand Assurantie Maatschappij.	117 1/2	—
Oost-Ind. Zee- en Brand Assurantie Mij.	97 1/2	—
Nederlandsche Lloyd.	112 1/2	—
Ned.-Ind. Zee- en Brand Assurantie Mij.	110	—
2e Ned.-Ind. Zee- en Brand Assurantie Mij.	95	—
Koloniale Zee- en Brand Assurantie Mij.	100	—
2e Koloniale Zee- en Brand Assurantie Mij.	86	—
Erand Verzekering Mij. Mercurius.	156	—
Brand Assurantie Mij. de Costerling.	110	—
Brand Assurantie Maatschappij Insulinde.	201	—
Brand Waarborg Ass. Mij. Nederl.-Ind.	160	—
Nederl.-Ind. Brand Waarborg Ass. Mij.	75	—
Samarang Zee- en Brand Assurantie Mij.	115	—
2e Samarang Zee- en Brand Assurantie Mij.	100	—
Brand Assurantie Maatschappij Veritas.	135	135
Brand Assurantie Maatschappij „Ardjoeno“.	135	135
Bataviaasch Prauwenvoer.	228	—
Nieuw Prauwenvoer te Batavia.	171	—
Tegalsch Prauwenvoer.	234	—
Nieuw Samarangsch Prauwenvoer.	227 1/2	—
Samarang Stoomboot- en Prauwenvoer.	183 1/2	—
Oost-Java Prauwenvoer Maatschappij.	225	—
Nieuw Prauwenvoer te Soerabaja.	218	—
Djowana's Prauwenvoer.	—	—
Intercommunale Telefoon Maatschappij.	137 1/2	—
Algemeene Telefoon Maatschappij.	172 1/2	—
Cheribon Telefoon Maatschappij.	195	—
Rubber Cultuur Mij. „Amsterdam“ Aand.	—	—
idem Certif.	—	—
Cultuur Maatschappij „Artana“.	207 1/2	—
Bagelen Thee- en Kina Maatschappij.	112 1/2	120
Cultuur Maatschappij Balapoelang.	102	—
Cultuur Maatschappij „Boenga Melloer“.	132 1/2	132
Cultuur Maatschappij Gandasoli.	337 1/2	—
Assam Thee Onderneming „Gedeh“.	190	—
Cultuur Maatschappij „Goalpara“.	440	—
Assam thee Onderneming „Goenoeng Hedjo“.	227 1/2	222 1/2
Kult. Maatschappij „Goenoeng Tiempaka“.	91	—
Cultuur Maatschappij Obligatie 6 pct.	105	—
Kina Maatschappij „Kertanarah“.	170	—
Mij. tot Expl. der Suikerond. Kon. Will. II.	150	—
Assam Thee Ondern. Landen a/d Zuid.	190	100
Assam Thee Onderneming „Malabar“.	245	250
Cultuur Maatschappij Mandaling.	135 1/2	—
Cultuur Maatschappij Maswatie.	275	285
Cultuur Maatschappij Maswatie preferente.	375	—
Landbouw Maatschappij „Melatie“.	105	—
Cultuur Maatschappij „Pagottan“.	190	—
Cultuur Maatschappij „Pangledjar“.	850	—
Cultuur Maatschappij „Pasir Nangka“.	195	188 1/2
Assam Thee Onderneming „Pasir Salam“.	225	—
Cultuur Maatschappij Telaga Patengau.	—	—
Cultuur Maatschappij „Perbawatie“.	185	—
Preanger Plantages Maatschappij.	128	—
Landbouw Maatschappij Radjamandala.	240	250
Landbouw Mij. Radjamandala 6 pct. oblig.	—	—
Cultuur Maatschappij „Ramawatie“.	120	—
Maatschappij tot Exploitatie van Rijkst. Landen.	227	—
Cultuur Maatschappij „Sindang Sarie“.	211	—
Assam Thee Onderneming „Singaparna“.	75	76
Assam Thee Onderneming Siti Ardja.	216 1/2	230
Cultuur Maatschappij Soewarna.	165	180
Assam Thee Onderneming Talen.	230	—
Cultuur Maatschappij „Tanah Datar“.	97 1/2	—
Cultuur Maatschappij Suikerfabr. Tjieweng.	585	—
Obligatie Cultuur Mij. Tjiboegeel 6 pct.	105	—
Cultuur Maatschappij „Tjidamar“.	185	—
Kina Maatschappij „Tjinonteh“.	—	—
Cultuur Maatschappij „Tjiogreg“.	22	—
Cultuur Maatschappij Tjisampora.	185	—
Landbouw Maatschappij Tjisaroeni.	155	—
N.-V. Suikerfabriek „Tjoekir“.	225	—
Assam Thee Onderneming „Wanasoeke“.	360	362 1/2
Landbouw Maatschappij Waringin.	400	—
Cultuur Maatschappij „Wilhelmina A. pref.“.	157 1/2	—
Cultuur Maatschappij „Wilhelmina B“.	143 1/2	143 1/2
Cultuur Maatschappij Willis Pref. Aand.	—	—
Mijnbouw Maatschappij Paleleh gewone aand.	30	33 1/2
Mijnbouw Maatschappij Paleleh prof. aand.	99	118 1/2
Mijnbouw Maatschappij Paleleh winstaand.	25	—
Mijnb. Maatschappij „Totok“ (aandeelen).	172 1/2	170
Mijnb. Maatschappij „Totok“ (obligatiën).	161	—
Mijnb. Maatschappij „(obl. winstbew.)“.	—	—
Mijnb. Maatschappij Kenjang Lebong aand.	840	826
Mijnb. Maatschappij Tanam aandeelen.	20	—

Mijnb. Maatschappij Ketahoen pref. aand.	360	365
Mijnb. Maatschappij Ketahoen gew. aand.	222 1/2	235
Mijnb. Maatschappij Simau aandelen.	78 1/2	785
Mijnb. Maatschappij Matjau	58	54
Mijnb. Maatschappij Behé	4	—
Mijnb. Maatschappij Sintoeroe A.	112 1/2	135
Mijnbouw Maatschappij Sintoeroe B.	5	—
Mijnbouw Maatschappij Landak Tajan	12 1/2	—
Lampongsche Exploratie Maatschappij	180	180
Mijnbouw Maatschappij Sumatra Batavia	7 1/2	—
Nederlandsche Indische Gas Maatschappij	210	—
New Singapore dist. Water Ice Comp. Ltd.	75	—
Randongsche Quinine Fabriek.	141	—
Maatschappij tot Expl. Werf de Industrie	95	—
Fabriek de Volharding Soerabaja	60	—
N.-I. Mij. t/d der zaken v/d Linde en Teves A. en K. S. Stokvis & Zn. Ltd. (6 pct. obligatiën).	162 1/2	—
Bandoengsche Electriciteit Maatschappij.	215	—
Bandoengsche Electriciteit Mij. oblig. 6 pct. idem	108	—
Solosche Electriciteit Maatschappij	145	—
idem obligatiën 6 pct.	105	—
N. V. Constructie Atelier d. V'landen	—	—

VERKORTE BALANS VAN DE JAVASCHIE BANK.

Op 18 Juni 1910 des avonds.		
Disconto's Betaalbaar in Ned.-Ind. (inclusief voorschotten in Rekening-Courant).		
Handelspapier.	3.074.321.91	
Veendupapier.	945.646.47	4.019.966.58
Wissels buiten N.-I. betaalbaar.		
In disconto		
Gekocht	11.973.559.86	
Af: verkocht maar voor de Bank nog niet afgeloopen.	11.973.559.98	11.973.559.86
Beleeningen (incl. Voorschott. in Rek. Cour.)		
Goederen en Documenten	2.930.226.65	
Eff. en Wissels	13.698.702.61	
do. prol. in Ned.	17.060.000.—	34.128.927.26
Hypothecaire vorderingen.		
Andere voor overdracht of beleening vatbare en bij geschriften aangegeven inschulden		
Munt en muntmateriaal.	29.925.02	34.152.854.28
Voorschott. aan 't Gouvernement (art 16, te en 5e lid van voormeld Kon. Besluit)		2.000.000.—
Belegd kapitaal.		
Effecten	5.300.375.79	
Hypotheeken	251.075.—	5.550.050.79
Belegd reservefonds		

Effecten	1.847.011.20	
Hypotheeken	6.150.—	1.853.161.20
Specie in de kassen.		
Gouden munt.	3.156.890.—	
Zilver munt.	33.923.717.50	
Pasmunt	205.368.60	37.285.976.10
Muntmateriaal.		
Munt, goud	8.708.789.12	
Muntmateriaal, goud.	273.456.98	8.982.246.10
Munt, zilver	226.062.—	
Muntmateriaal, zilver	49.415.85	275.477.85
Belegd pensioen- en onderstandfonds		368.055.70
Gebouwen en meubelen der Bank.		560.959.92
Diverse rekeningen		3.559.306.27
Totaal		110.582.763.65
Kapitaal		6.000.000.—
Reservefonds.		2.021.644.56
Pensioen- en onderstandfonds		368.528.98
Bankbiljetten in omloop		88.240.570.—
Bankasignatiën in omloop		1.063.867.56
Rekening courant saldi:		
Van het Gouvernement (Art. 16 van meergemeld Kon. Besluit)		1.294.783.14
Van anderen		9.244.221.06
Diverse rekeningen		3.349.348.36
Totaal		110.582.763.65
Beschikbaar metaalsaldo f	6.606.323.35	

ADVERTENETIN.

Openbare Verkoop,
Op Zaterdag, 16 Juni 1910,
ten Vendukantore te Batavia, van:
Een STEENEN HUIS, met pannen
gedekt, gelegen op *Pasar Pisang* te
Batavia, verponding No. 6583, taxatie
f 4000.—
Het perceel behoort aan **Tan Hian Nio en Lauw Koei Liong**, ieder voor
de helft.
6577 Mr. P. R. HOORWEG.

BOSCHDISTRICT „GROBOGAN“ HOUTVENDUTIE

voor den kleinhandel op 29 Juni a.s. in
de voogalerij van het vendukantoor
te Semarang, des morgens te half tien
van ± 500 M² berken, balken, zwalpen enz.
liggende te Monggot, Goendih, Djamban
(spoorweg Semarang — Solo),
voorts te Djamban, Soegian en Tjrewek
(tramweg Goendih — Soerabaja).
Kavelingsstaten enz. van af 14 Juni
a.s. op aanvraag te verkrijgen bij den
Houtvester te Poerwodadi (Grobogan).
Nadere inlichtingen verstrekt
De Houtvester,
SCHOKKER.
5916

Aanbestedingen.

Gegadigden voor de navolgende
leveringen en werken ten behoeve van
het Departement van Oorlog in Ne-
derlandsch Indië gedurende het jaar
1911 dan wel gedurende de jaren 1911,
1912 en 1913 n.l.
1e de levering van **HS** te Batavia.
2e de levering van **VERSCHE MELK**
te Batavia.
3e de levering van **ROODEN WIS** te
Batavia (deze levering geschiedt alleen
voor de jaren 1911 tot en met 1913).
4e de levering van diverse **GENEES-
MIDDELEN** te Bandoeng en te Welte-
vreden.
5e de levering van **GRAS** te Batavia
en te Meester-Cornelis.
6e de levering van **LEVENS-MIDDELEN**,
BRAND- en LICHTSTOPPEN enz. te Mees-
ter-Cornelis.
7e de levering van **RUNDVLEESCH** te
Batavia en Meester-Cornelis, te Bui-
tenzorg, te Tjimahi en Bandoeng.
8e het reinigen en verstellen van
HOSPITAALKLEEDING en FOURNITUREN,
zoome de het vullen van laatstgenoem-
de artikelen te Gombong, worden ver-
wezen naar de betrekkelijke aankon-
diging in de Javasche Courant van
den 10en Juni 1910 en volgende data.
De Wd. Intendant in de 1e en 4e
Militaire Afdeling op Java,
Bij afwezen:
De Majoor Kwartiermeester,
SPREE.
6202

Inschrijving.

Gegadigden voor de levering van:
**5000 (vijf duizend) meter imitatie-
leder** ten behoeve van het Departement
van Oorlog te BATAVIA worden
verwezen naar de betrekkelijke aankon-
diging in de Javasche Courant van
13 Mei 1910 en volgende dagen.
De Wd. Gewestelijke Intendant,
FAUBEL.
5547

SOLOSCHIE ELECTRICITEIT MAATSCHAPPIJ.

Levering van Brandhout.

Belanghebbenden, die ge-
nogen zijn, het door boven-
genoemde Maatschappij benodigde
brandhout te leveren, worden uitge-
noodigd hunne offertes uiterlijk op
1 Augustus 1910 in te dienen bij den
Administrateur der Maatschappij te
Poerwosarie bij Solo.
Voorwaarden der levering zijn ten
kantore der Maatschappij te Poerwo-
sarie te verkrijgen.
6471

Handelsvereniging

Salemba.

Weder in voorraad.

MOTOSACOCES

van 1 1/4 H. P. 2479

**OFFICIEELE TREK-
KINGSLIJST** zal EEN IEDER,
die ons nu een enveloppe, voor-
zien van een duidelijk adres en
1 ct. postzegel, toezendt, na de
trekking der Geldloterij van ons
GRATIS bekomen.

KWEE SENG KIE,

6070 Pimloe Ketjil, Batavia.

Accountants Kantoor

H. W. KETJEN & Co.,
Stadhuisplein. Telefoon, 1417
Spreekuren 10—12. Kantooruren 9—4
onder leiding van den heer
H. W. KETJEN,
Gedipl. Accountant.
Belast zich met:
Inrichten, bijhouden en regelmatig
controleeren
van Vennoots-, Koopmans- en
Particuliere boeken.
ONDERZOEK
van boeken en uitbrengen van rap-
port bij het overnemen van bestaande
zaken, het inbrengen van nieuw
Kapitaal, het vervormen tot Maat-
schappijen, het opnemen van credieten,
faillissement, onderhandsch accoord,
surséance van betaling enz.
LIQUIDEEREN
van Maatschappijen, Vennootschappen
enz.
Prima Europeesche en Amerikaan-
sche Bankrelaties. 9401
Correspondent voor Europa:
Het Accountantskantoor van
W. A. van der DRIFT
te Amsterdam, Den Haag, Deventer,
's Hertogenbosch en Antwerpen.

MODERNE HUISVLIJT.

Schilderlessen, Methode

Mevr. VOGEL — Roosenboom.

Diepbrand, Vlakbrand, Mozaïkbrand,
Satin Tarso (imitatie inlegwerk), Flach-
schnitt; het Branden, Pletten en Be-
schilderen van fluweelen en Fustagno.
Lessen volgens de nieuwste metho-
den. Steeds de Europeesche Nouveautés
voorhanden.
Buiten Batavia lessen per corres-
pondentie in huisvlijt.
Prachtige collectie Schilderijen voor-
handen van onze Nederlandsche Mees-
ters, waarvan voor ernstige koopers
in de binnenlanden op aanvraag foto's
verkrijgbaar.
Talens-Rembrandt olieverven.
Bataviasche Kunsthandel,
C. VAN STENIS — Breuer,
Koningsplein 1, hoek Citadelpweg,
1822 Telefoon 1855.

Dames-, Heeren- en Kinderlinnengoed.

REFORMS & BLOUSES.

Nette, solide afwerking. Billijke prijzen. Vlugge aflevering gegarandeerd.

Mevrouw SMITH,

Gang Patjenongan, No. 36; Telefoon No. 294.

3399

Java Motor Club.

ALGEMEENE VERGADERING in
de foyer der Sociëteit Concordia te
Bandoeng op Woensdag avond, 29 Juni
te 6 1/2 uur, in verband met de Cir-
culaire van het H. R. 5—6—10.

Punten van behandeling:

Gezamenlijke beantwoording van
Circulaire hoofdbestuur (het H. B.
wacht het advies van deze vergade-
ring af).

Vestigen van een Afdeling voor de
Pranger Regenschappen.

Kiezen van een afdelingsbestuur.
Vaststellen van een huishoudelijk
afdelings-reglement en wat verder
in verband met de decentralisatie van
belang kan zijn.

De consul voor Bandoeng,
6581 M. CRITTERS DOUBLET.

NEDERLANDSCH-INDISCHE HANDELSBANK.

In de op 24 Juni te Amsterdam ge-
houden Algemeene Vergadering van
Aandeelhouders is, na goedkeuring
van de door het Bestuur overgelegde
Rekening en Verantwoording, het
DIVIDEND over het boekjaar 1909
vastgesteld op 12% of f 120.— per
aandeel van f 1000.— en f 18.— per
aandeel van f 150.—

Hierover kan dagelijks door Deel-
hebbers in Nederlandsch Indië be-
schikt worden bij alle Kantoren der
Bank tegen intrekking van dividend-
bewijzen No. 7 van de aandelen van
f 1000.— en No. 44 van de aandelen
van f 150.— vergezeld van onder-
teekende nummerlijsten, die gratis bij de
genoemde Kantoren verkrijgbaar zijn.

De Hoofdagente der
Nederlandsch-Indische Handelsbank,
J. F. DER KINDEREN.
Batavia, 25 Juni 1910. 6582

MIJNBOW MAATSCHAPPIJ SIMAU.

In de heden gehouden Algemeene
Vergadering van Aandeelhouders werd
goedgekeurd de Rekening en Verant-
woording over het boekjaar 1909 en
het voorstel tot inbreng van de ver-
gunning „Simau-Oost” in de nieuw
op te richten Mijnbouw Maatschappij
Gloemboek.

De Directeuren,
ERDMANN & SIELCKEN.

Batavia, 24 Juni 1910. 6557

Nederlandsch Indische

BRANDWAARBORGMAATSCHAPPIJ.

Brandverzekering op woon- en pak-
huizen, inboedels, meubilair, fabrieken
etablissemanten.

Kantoor Kali Besar West.

E. LANKHOUT, Directeur. 6189

NEUMANN & Co., Gemachtigden.

Opvoeding Holland.

In een beschaafd gezin te Haar-
lem, waar uitstekende scholen zijn, be-
staat gelegenheid om een of twee kin-
deren als huizenkinderen op te nemen
en geheel als eigen kinderen op te
voeden.

Tot het geven van inlichtingen zijn
gaarne bereid:

F. SPALKER,

Vondelstraat 80, Amsterdam.

Dr. C. JONGES, Arts,

Koninginneweg 73, Haarlem.

Prof. Dr. VAN BAKEL,

Wagenweg, Haarlem.

6563 B. COMPANJEN, Semarang.

Levensverzekering Maatschappij

„Dordrecht”

Opgericht in 1873.

In Indië werkzaam v/a 1883.

Uit Dec. 1908. Verzekerd Kapitaal 75 1/2 Millioen gulden.

„ „ „ Reserve ruim 18 Millioen gulden.

De Eerste van alle Nederlandsche en Nederlandsch-
Indische Maatschappijen wat betreft vooruitgang in
de jaren 1907/1908.

Directe afhandeling van alle Indische zaken door het

Bijkantoor voor Indië Weltevreden.

Wvd. Directeur, C. VERHOEVE.

4150

Archd. Currie & Coy's Line of Australian and Indian Steamers.

S. S. „EURYALUS”

zal Zaterdag namiddag 1 uur van Batavia via Samarang en Soerabaja
rechtstreeks vertrekken naar Melbourne en Sydney.

Dit schip is voorzien van een uitstekende passagiers-inrichting mid-
scheeps. Electrisch licht. Alle hutten op het opperdek.

Voor vracht en passage zich te wenden tot de Agenten

MACLAINE WATSON & Co., Batavia.

Mc NEILL & Co., Semarang.

FRASER EATON & Co., Soerabaja.

6523

Stoomsnelpersdruk van G. KOLFF en Co.,— Batavia.